

ՄԵՐ ԱՆԿԻՆԵՆ

Պետութեան Ընկալման Հետ Իսկական Աղերս Չունեցողները

Համաժողովրդային պոռթկումով իշխանութենէն հեռացուած՝ նախկին նախագահ Սերժ Սարգսեան բաց նամակով դիմած է Միացեալ Նահանգներու, Ռուսաստանի եւ Ֆրանսայի նախագահներուն, որպէսզի մարդասիրական օգնութիւն ցուցաբերեն Արցախի ժողովուրդին: Եթէ այդքանով բաւարարուէր տասը տարի երկիրը ղեկավարած անձի, այդ քայլը պիտի նկատուէր ողջունելի, սակայն անոր բողոքը աւելի շատ ուղղուած էր երկրի ներկայ վարչապետին դէմ եւ ոչ թէ՛ Ատրպէյճանի ղեկավարին:

Սերժ Սարգսեան իր նամակին մէջ կը գրէ որ, 2018 թուականին Հայաստանի հասարակութիւնը յուզական որոշում կատարեց եւ «իշխանութիւնը յանձնեց պետութեան ընկալման հետ որեւէ աղերս չունեցող գործչի»:

Յուլիս 24-ի իր մամուլային ասուլիսի ընթացքին, լրագրողներէն մէկուն հարցումին պատասխանելով վարչապետ Փաշինեան անդրադարձաւ Սերժ Սարգսեանի նամակի այդ բաժինին: «Ես այդ մօտեցմանը, որ Սերժ Սարգսեանը կարող էր նամակ գրել, նորմալ եմ վերաբերուում, բայց ԼՂ-ում հաստատուած հումանիտար ճգնաժամի մասին նամակ է գրում, այդ մարդիկ վերցնելու եմ տեսնեն, որ առաջին պարբերութիւնները այն մասին են, թէ ինչ վատն է Հայաստանի գործող ղեկավարը: Մենք էլ ենք ընդդիմութիւն եղել, եւ մենք Հայաստանի օրակարգի հարցերի մասին դրսի հետ հաղորդակցուելիս, նամակներ գրելիս այդպիսի բաներ մեզ թոյլ չենք տուել: Ամօք է ուղղակի: Ես ինձ համար չեմ ասում, ես պատկերացում եմ այդ մարդկանց ռեակցիան: Համ իրեն արժեզրկեց, համ երկիրն արժեզրկեց», ըսաւ Փաշինեան:

Իր իշխանութեան տարիներուն Սերժ Սարգսեան Արցախը պաշտպանելու համար կրնար գործնական քայլեր առնել՝ առաջին հերթին հզօրացնելով ու արդիական գնդերով օժտելով ՀՀ զինուած ուժերն ու Արցախի պաշտպանութեան բանակը: 44-օրեայ պատերազմը չսկսաւ 2020-ի Սեպտեմբեր 27-ին, այլ՝ 2016-ի Ապրիլի մէկի քառօրեայ պատերազմով, որուն աւարտին պարզապէս հաստատուեցաւ զինադադար, իսկ սահմանի վրայ կրակոցները դադար չունեցան: Բոլորիս յիշողու-

Քանի Դեռ Պայմանագիրը Ստորագրուած Չէ, Պատերազմը Հաւանական է. Փաշինեանի Հարցազրոյցը «Ֆրանս-Փրեսի» Հետ

Հայաստանի տարածքային ամբողջականութիւնը, ինքնիշխանութիւնը եւ Լեռնային Ղարաբաղի հայութեան իրաւունքներն ու անվտանգութիւնը Երեւանի կարմիր գծերն են Պաքուի հետ բանակցութիւններուն, «Ֆրանս-Փրես» գործակալութեան հետ ունեցած հարցազրոյցի ընթացքին ըսած է վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան:

«Մեր դիրքորոշմամբ՝ Լեռնային Ղարաբաղի ժողովրդի իրաւունքներին ու անվտանգութեան հարցը պէտք է հասցեագրուի հէնց Լեռնային Ղարաբաղի ներկայացուցիչների մասնակցութեամբ տեղի ունեցող երկխօսութեան, բանակցութիւնների, քննարկումների արդիւնքում, մենք դա անուանում ենք Պաքու-Ստեփանակերտ երկխօսութիւն», - ըսած է ան՝ շարունակելով. - «Բայց հաշուի առնելով ուժերի անհամաչափութիւնը՝ Լեռնային Ղարաբաղի եւ Ատրպէյճանի, մենք կարծում ենք, որ եթէ մենք Ստեփանակերտին եւ Պաքուին թողնենք դէմ-դիմաց, Պաքուն հնարաւորութիւն կ'ունենայ կամ մոռացութեան մատնել այդ օրակարգը, կամ լինել մենախօսողի եւ ոչ թէ երկխօսողի դերում, եւ սա պատճառը, որ մեր ընկալմամբ այդ խօսակցութիւնը պէտք է տեղի ունենայ միջազգային մեխանիզմների

Վարչապետ Փաշինեան «Ֆրանս-Փրեսի» լրագրողին հետ հարցազրոյցի ընթացքին

չըջանակում, որտեղ վկան, ներկան կը լինի միջազգային հանրութիւնը»:

Լրագրողը հարց տուած թէ արդեօք կը հաւատայ Ատրպէյճանի հետ կայուն խաղաղութեան:

«Եթէ չհաւատայի, ընդհանրապէս բանակցային գործընթացին մասնակցելն իմաստ չէր ունենայ, բայց հաւատալը չի նշանակում, որ երաշխաւորում եմ, որ մենք արդիւնքի կը հասնենք, որով-

հետեւ հասկանալիօրէն ոչ միայն ինձնից է կախուած, բնականօրէն կախուած է նաեւ Ատրպէյճանի նախագահի դիրքորոշումներից», - պատասխանած է Հայաստանի ղեկավարը, նշելով, որ դեր կը խաղան նաեւ միջազգային իրադրութիւնը, մարդասիրական իրադրութիւնը, քաղաքական իրավիճակը:

Ըստ Փաշինեանի, բանակցութիւններու առաջընթացը կը խանգարեն Ատրպէյճանի շարունակուող ագրեսիւ հռետորաբանութիւնը, ատեւութեան խօսքը հայերու եւ ամէն հայկականի նկատմամբ, ատեւութեան գործողութիւնները եւ վրէժի քաղաքականութիւնը Լեռնային Ղարաբաղի հայութեան ու ժողովրդի նկատմամբ, էթնիկ զտումներու քաղաքականութիւնը:

Միաժամանակ, Երեւանում համոզուած են, որ բանակցային ճանապարհով հարցերը լուծելու մեթոտը միակն է. - «Բայց եթէ բանակցային ճանապարհով հարցեր չեն լուծուում, այդ բանակցութիւնները նոյնպէս հանրութեան շրջանում կարող են ընկալուել որպէս ժամավաճառութիւն, - ա-

Իրան Զ'ընդունի Տարածաշրջանի Երկիրներու Սահմաններուն Փոփոխութիւնը. Իրանի Նախագահ Ռայիսի՛ն Սիրզոյեանին

Իրանի նախագահ Իպրահիմ Ռայիսի կ'ընդունի նախարար Արարատ Սիրզոյեանը

Աշխատանքային այցով Թեհրան գտնուող ՀՀ արտաքին գործերու նախարար Արարատ Սիրզոյեանը ընդունած է Իրանի նախագահ Իպրահիմ Ռայիսիին: Երկու պաշտօնեաները քննարկած են տարածաշրջանային հարցերը:

Իրանի նախագահը յոյս չայտնած է, որ Երեւանի եւ Պաքուի միջեւ բանակցութիւնները կը խթանեն տարածաշրջանին մէջ խաղաղութիւնն ու անվտանգութիւնը:

Ռայիսիին նաեւ շեշտած է, որ Թեհրան կ'աջակցի տարածաշրջանի բոլոր երկիրներու տարածքային ամբողջականութեան:

«Իրանի իսլամական Հանրապետութիւնը չ'ընդունում աշխարհաքաղաքական որեւէ փոփոխութիւն, տարածաշրջանի երկիրներու սահմաններու փոփոխութիւն եւ կ'աջակցի տարածաշրջանի բո-

Շար.ը էջ 6

«ՄԱՍԻՍ»Ի ՏԱՐԵԿԱՆ ԱՐՁԱԿՈՒՐԴԸ

Տարեկան արձակուրդի բերումով «Մասիս» լոյս չի տեսներ Օգոստոսի առաջին եւ երկրորդ շաբաթները: Արձակուրդէն ետք յառաջիկայ թիւը լոյս պիտի տեսնէ Շաբաթ, Օգոստոս 19-ին: Այս ընթացքին կը շարունակէ գործել համացանցային Massispost.com մեր կայքէջը, Անգլերէն եւ Հայերէն բաժիններով:

ՎԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ՄԱՍԻՍ

Մինսկի Խմբի Համանախագահ Երկրների Ղեկավարներին Բողոք-Նամակ Գրած Սերժ Սարգսեանն Այդպես Էլ Չի Հասկացել՝ Ինչու 2018-Ին Յեղափոխութիւնը Տեղի Ունեցաւ

ԴԱԻԹ ԼԵԻՈՆԵԱՆ

ՀՀ նախագահ Սերժ Սարգսեանի բաց նամակը, որով նա դիմում է ԱՄՆ, ՌԴ եւ Ֆրանսայի նախագահներին, աւելի նման է սեփական ժողովրդից ու Հայաստանի ընտրուած իշխանութիւնից բողոք-նամակի, քան ընդամէնը 5 տարի առաջ Հայաստանի եւ Արցախի անունից բանակցողի խօսքի: «Դիմում եմ ձեզ՝ նախեալ առաջին համաշխարհային երկրների ղեկավարներին, որպէս առաջնորդների, ովքեր անձամբ գիտեն, թէ ինչ հանգրուանում էր Արցախեան խնդրի լուծման բանակցային գործընթացը մինչեւ 2018 թուականը, երբ մեր հասարակութիւնը յուզական ընտրութիւն կատարեց եւ իշխանութիւնը յանձնեց պետութեան ընկալման հետ որեւէ աղերս չունեցող գործչի: Ես հասկանում եմ, որ շատ-շատերը հնարաւորութիւն ստացան փորձելու լուծել Արցախի խնդիրը՝ օգտուելով այդ մարդու՝ սեփական երկրի շահերի հետ կապ չունեցող անտրամաբանական քայլերից: Բայց փաստ է, որ եւ՛ հարցը չի լուծուել, եւ՛ խնդիրներն են շատ աւելի խորանում, իսկ այդ մարդն էլ այսօր յստակօրէն չունի մեր ժողովրդի քուէն՝ Արցախը ճանաչելու որեւէ այլ երկրի կազմում եւ արցախցիներին կողմից էլ բացարձակապէս չունի քուէ՛ ինքնակամ

որոշելու իրենց ճակատագիրը», - իր ուղերձում համայն աշխարհին բողոքել է Սարգսեանը: Ո՞ւմ եւ ի՞նչ է ասում նախկին նախագահը, որը մտնել է ոչ միայն բանակցային ռեսուրսը՝ 2018-ին Ապրիլի 17-ին անձամբ խոստովանելով, որ բանակցութիւնները փակուղում են, այլեւ մեր բազմահարկ զոհերի գնով ձեռք բերուած Արցախեան առաջին պատերազմի յաղթանակը՝ այդպէս էլ որեւէ լուծման չտանելով Արցախի հարցը, գերազասելով ժամանակ ձգել սեփական իշխանութիւնը երկարաձգելու համար: Սակայն անդրադառնանք ուղերձում տեղ գտած մէկ այլ հանգամանքի նախկին նախագահը բողոքել է, թէ ընդդիմադիր կուսակցական պատասխանատուները մեր երկրում կա՛մ գտնուում են ուժեղ բռնաճնշումների տակ, կա՛մ ուղղակի բանտարկուած են: Մի կողմ դնենք այն, որ ընդդիմադիրները երբեք այնքան ազատ չեն արտայայտուել մեր երկրում, որքան այսօր, եւ ուշադրութիւն դարձնենք, թէ ինչու է բողոքում Սերժ Սարգսեանը: Մերժուած նախագահը խնդիրների հիմքում տեսնում է 2018թ.-ին Հայաստանում տեղի ունեցած յեղափոխութիւնը, որի արդիւնքում նախկին բազմաթիւ կոռուպցիոներներ կամ անցնում են դատական գործերի քննութեամբ, կամ էլ փախել են հայրենիքից՝

վայելելու համար պետութիւնից գողացուած գումարները: Ուշադրութիւն դարձնենք նաեւ, որ Սերժ Սարգսեանը ինքը եւս անցնում է մի շարք դատական գործերով: Օրինակ՝ այս օրերին շարունակուում են նաեւ Սերժ Սարգսեանի եւ իր դստեր՝ ենթադրեալ ապօրինի գոյքի գործով դատական նիստերը: Ահա թէ ինչու է բողոքում Սարգսեանը: Բայց կոռուպցիան եւ թաւանը բաւականին երկար տարիների պատմութիւն ունեն չէ՞նք: Օրինակ՝ պաշտպանութեան նախկին փոխնախարար վահան Շիրիսանեանը իր բաց նամակով նշում էր, թէ ինչպէս էին ԱՄՆ-ում 1999 թ. Սեպտեմբերին վազգէն Սարգսեանին տուել մի ցուցակ, որում տարբեր պանքերում անյայտ ծագումով լուրջ գումարներ ունեցող հայ պաշտօնեաներ էին եղել: «Վազգէնը ինձ զգուշացրեց, որ ուղարկելու է ինձ մօտ մարդկանց, որոնք «կամաւոր» ներդրումներ են անելու արդիւնաբերութեան մէջ: Եկան քո ամենամտերիմ մարդիկ, որոնցից մէկը պարտաւորուեց ներդնել 200 մլն. տոլար՝ Սերժ Սարգսեանը, միւսը՝ 70, յաջորդը՝ 20: Նրանք զալիս էին վարչապետի մօտից քրտնած ու վախուրած: Վազգէնը սկսել էր թաւանաթափութեան պրոցեսը»: Յետագայ տարիները ցոյց տուեցին, որ Սերժ Սարգսեանի վարչապետութեան եւ նախագահ

հութեան տարիներին Հայաստանում կոռուպցիան հասել էր «աննախադէպ յաջողութիւններին»: Նոյնիսկ Սարգսեանն էր այդ դառը իրողութիւնը ներկայացնում որպէս սովորական մի բան: Դեռեւս 2012թ.-ին France 3 հեռուստաընկերութեանը տուած հարցազրույցում Սերժ Սարգսեանն անկեղծօրէն ասել է. «Մեր երկրում, ճիշտ է, կոռուպցիա կայ, բայց դա նոր բան չէ, վաղուց է մտած»: Այնպիսի տպաւորութիւն է, որ կոռուպցիայի հանդէպ սէրը նախկին իշխանականներին մոռացութեան էր տուել Արցախի հարցի լուծման գնալը: Տարիներ շարունակ հարցի լուծումը յետաձգելով եւ այն հասցնելով ամենաբարդ կէտին՝ Սարգսեանը հրաժարականից մի քանի օր առաջ խոստովանեց, որ բանակցային գործընթացը լաւատեսութիւն չի ներշնչում եւ պէտք է յոյս ունենալ, որ Ատրպէյճանը չի յարձակի: Հիմա էլ հայրենասէր խաղալու նոր միջոցներ է փորձում գտնել: Եթէ Սերժ Սարգսեանը Արցախը այդքան շատ է սիրում, ապա ինչո՞ւ 44-օրեայ պատերազմից յետոյ չզնայ այնտեղ՝ շէնացնելու, եւ փոխարէնը նախընտրեց Երեւանի կեդրոնում ցոյցեր սկսել ու իշխանափոխութեան պայքար մղել: «ՍԻՎԻՔ»

Ռուսաստանի ճակատագիրը Կովկասում. Ինչ Կայ Նիկոլ Փաշինեանի Սեղանին

ՅԱԿՈԲ ԲԱՂԱԼԵԱՆ

Մի շարք փորձագէտներ իմ սեղանին դնում են զեկոյցներ, որ Ռուսաստանը հեռանում է ռեգիոնից, ֆրանսական Ֆրանս-Փրենս գործակալութեանը հարցազրույցում յայտարարել է Հայաստանի վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանը, յիշատակելով նաեւ, թէ օրինակ 1915 թուականին Ռուսաստանը հեռացաւ ռեգիոնից եւ Թուրքիայի դէմ միայնակ մնացած հայութիւնը ենթարկուեց ցեղասպանութեան: Առանձին հարց է անշուշտ ցեղասպանութեան պատճառների գնահատումը, գնահատումը, թէ ինչ իրողութիւնների հետեւանք էր հայ ժողովրդի հանդէպ գործուած այդ ոճիրն ու ողբերգութիւնը: Սա ծաւալուն պատմագիտական հետազոտութեան նիւթ է եւ հազիւ թէ արժէ այդօրինակ թեմաները հպանցիկ կերպով շոշափել պետութեան ղեկավարի հարցազրույցներում: Դառնամ ներկայիս խնդրին՝ Ռուսաստանի հեռանալուն, կամ դրա վերաբերեալ փորձագիտական եզրահանգումներին, որ ըստ Նիկոլ Փաշինեանի իբրեւ անկախ փորձագիտական աշխատանք յայտնուում են իր սեղանին: Հետաքրքիր է, իսկ ինչո՞վ են փաստարկուում ու հիմնաւորում Ռուսաստանի հեռանալու մասին պնդումները եւ ընդհանրապէս՝ ի՞նչ է նշանակում Ռուսաստանի հեռանալ տարածաշրջանից, ինչպէ՞ս է այն պատկերուելու, արտայայտուելու, ինչ կայ այսօր, որ չի լինելու վաղը: Այն, որ Ռուսաստանն օրինակ դժկամութեամբ է

հետեւում Հայաստանի հանդէպ իր անվտանգային, դաշնակցային պարտաւորութիւններին, ոչ թէ Ռուսաստանի գնալու, այլ հակառակի վկայութիւն են, որովհետեւ Ռուսաստանի մնալու հարցում Մոսկուան շատ վաղուց, արդէն երկու տասնամեակից աւելի կարեւոր դերակատարում է վերապահել Ատրպէյճանին: Դրանից բացի, Ռուսաստանը Կովկասից չի հեռանալ ինքնակամ, քանի որ դա նշանակելու է ոչ միայն Կովկասի, այլեւ մերձաւոր արեւելեան ամբողջ ռեգիոնի կորուստ, Հիւսիսային Կովկասի վրայ ուժգնացող ճնշումով: Միայն կարող է թուալ, թէ Մոսկուան Ուրբանիայի պատերազմը «կը փոխանակի» Կովկասում ներկայութեան հետ: Այդ պատերազմը սահմանափակել է ռուսների հնարաւորութիւնը Կովկասում, բայց դա բերում է տակտիկական նահանջի, ոչ թէ հեռանալու՝ նահանջ հենց մնալու տրամաբանութեամբ: Այլ հարց է, որ Ռուսաստանն այլեւս չլինի Կովկասում անկախ իր կամքից: Բայց այստեղ էլ առաջանում է մէկ այլ հարց՝ իսկ, օրինակ մեծ դիմակալութեան մէջ գտնուող ԱՄՆ ու Չինաստանը ուղղու՞մ են, որ չլինի Ռուսաստան, այդ թուում Կովկասում: Թերեւս ոչ, նրանց խնդիրը պարզապէս այն է, թէ Ռուսաստանը՝ եթէ պարզունակացուած ձեւակերպեմ՝ ի՞նչ ռեժիմով է լինելու ռեգիոնում, այսպէս ասած ինչ կամ որ կողմի «ռազմավարական փրկիւնտիպութեամբ»: Սրանք իհարկէ կարեւորագոյն խնդիրներ են, որովհետեւ առնչուում է Հայաստանի

համար բախտորոշ շերտերի, որոնք կան Ռուսաստանի թէ մնալու, թէ գնալու դէպքում, ընդ որում թէ գնալու, թէ մնալու տարբեր աստիճանների ու ռեժիմների դէպքում: Այսինքն, սա Հայաստանի հարցն է, ոչ թէ Ռուսաստանի, ռեգիոնում Հայաստանի լինելու, որպէս պետականութիւն մնալու տարբերակների, մոտեւների, հեռանկարների հարցն է, ու այն պահանջում է ոչ թէ ցանկութիւնների, տպաւորութիւնների կամ պատմագիտական ազդեցութեան տակ արուող եզրահանգումների, այլ խորքային իրազեկվածութեան եւ մեթոդաբանական հաշիւարկների վրա կառուցված գնահատում: Այո, պատմութիւնը երբեմն «կրկնվում» է, բայց այդ դէպքում այն կրկնվում է իբրեւ «ֆարս», ինչը նշանակում է, որ դրա տակ կամ դրանից վեր արդէն այլ քաղաքական լրջագույն իրողութիւններ են ու շահում են նրանք, կամ այդ ֆարսի հետեւանքները զգալուց խուսափում են նրանք, որոնք նկատում են հենց տեղի ունեցողի ներկայի շերտերը, այլ ոչ թէ տեղավորում ամեն ինչ պատմական պրիզմայում: Պատմութիւնը պէտք է լինի ուղեկցող, ոչ թէ առանցք: Մեզանում արուող դիտարկումներում այն առանցք է, ինչը մեզ անընդհատ պատեցնում է պատմական նոյն ընկալումների շուրջ եւ մենք ներկայ մշտապէս դիտարկում ենք ու չափում պատմութեամբ, այդպէս միշտ հետ մնալով ժամանակից: Ընդ որում, Հայաստանում

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
ՊԱՇՏՏՍԱԹԵՐԹ
ՄՈՅԻԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ԴՆՁԱԿԵԱՆ
ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանի
ԽՄԲԱԳԻՐ
ԳՐԻԳՈՐԽՈՏԱՆԵԱՆ
ՎԱՐԻՉ ՏՆՕՐԵՆ
ՎԱՐԷ ԱԶԱՊԱՅԵԱՆ
MASSIS Weekly
Organ of the Armenian Social Democratic Hunchakian Party of Western USA
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104
Phone: (626) 797-7680
Fax: (626) 797-6863
E-Mail: massis2@earthlink.net
http://www.massisweekly.com
(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
Published Weekly
Except Two Weeks in August
ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
USA \$50.00, \$100.00 (First Class)
Canada \$125.00 (Air Mail)
Overseas \$250.00 (Air Mail).
All payments must be made in US funds & Drawn on US banks.
Periodicals Postage Paid at Pasadena CA.
Please Send Address Change To MASSIS WEEKLY

ԼՈՒՐԵՐ

Վազգէն Սարգսեանի Անունով Պիտի Զվախնանք Ըսելու՝ Հայրենիքը Պետութիւնն է, Եւ Պետութիւնը Հայրենիքն է. Փաշինեան

Փաշինեան ելոյթ կ'ունենայ Երկրապահ Կամաւորականներու Միութեան 30-ամեակին նուիրուած հանդիսութեան ընթացքին

Առանց երկրապահութեան եւ երկրապահին անկախութիւն չէինք ունենար, Երկրապահ Կամաւորականներու Միութեան 30-ամեակին իր ելոյթին ընթացքին ըսաւ վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան:

«Պետութիւնը մի տեղ չէ, որտեղ մարդիկ պէտք է մահանան, պետութիւնը մի տեղ է, որտեղ մարդիկ պէտք է ապրեն: Անկախութիւնը նրա համար չէ, որ մարդն անընդհատ մահանայ այդ անկախութեան համար, անկախութիւնը նրա համար է, որ մարդն ապրի, լինի անկախ, լինի պաշտպանուած, լինի երջանիկ, լինի բարեկեցիկ», նշեց ան:

Վարչապետը յիշատակեց կամաւորական միութեան հիմնադիրը՝ սպարապետ Վազգէն Սարգսեանը, նշեց որ Հոկտեմբեր 27-ի սպանութիւնը, ահաբեկչութիւնը իրաւապահներուն գործն է, եւ համոզուած է, որ ամէն հնարաւորը պիտի կատարուի անոր բացայայտման համար:

«Թոյլ տուէք ձեզ հետ կիսել իմ համոզմունքը, թէ ինչո՞ւ է սպանուել վազգէն Սարգսեանը: Իմ համոզմունքն այն է, որ վազգէն Սարգսեանը սպանուել է, որովհետեւ նախ հասկացել էր անհրաժեշտութիւնը, բայց նաեւ վերջնական որոշում էր կայացրել ազգային ազատագրական պայքարը վերածնունդի պահանջներով ու դարձնել պետականակերտման պայքար, պետութեան պայքար, պետութեան հաստատութեան կայացման պայքար, պետութեան հզօրացման պայքար, որովհետեւ մենք երբեմն չենք հասկանում, եւ սա է մեր մեծագոյն խնդիրը, մեր իրականութեան մէջ միշտ չէ, որ

Պետութիւնը եւ Հայրենիքն ընկալուած են նոյն կերպ: Եւ այդ ընկալումների ճեղքումն է, որ ի յայտ են բերուած մեր բոլոր պարտութիւնները: Մենք պէտք է նոյնացնենք Հայրենիք եւ Պետութիւն հասկացութիւնները, որովհետեւ Պետութիւնը շատ ճշգրիտ է, եւ եթէ Հայրենիքը Պետութիւնն է, որեւէ ուրիշ Պետութիւն կարող է դառնալ Հայրենիք», ըսաւ Փաշինեան:

Ըստ անոր՝ այն մեծամասշտաբ բարեփոխումները, որ տեղի կ'ունենան բանակին մէջ, Զինուած ուժերուն մէջ, Վազգէն Սարգսեանի անուն բարեփոխումներն են. «Մենք պէտք է կարողանանք այս ճանապարհը շարունակել եւ այդ ճանապարհին յիշել այս ուղեբժը, որն Անկախութեան մասին է, որն ինքնիշխանութեան մասին է, որը Պետութեան մասին է: Եւ մենք վազգէն Սարգսեանի անունից պիտի չվախենանք ասել՝ Հայրենիքը Պետութիւնն է եւ Պետութիւնը Հայրենիքն է»:

ԵԿՄ նախագահ Սասուն Միքայէլեանը խոսեց մեր երկրապահներու յանձնած է ԵԿՄ 30-ամեակին նուիրուած յոբելեանական մետաղներ: Յետմահու պարգևատրուած են նաեւ սպարապետ, ԵԿՄ յաւերժ նախագահ Վազգէն Սարգսեանը եւ միութեան ակունքներուն կանգնած բազմաթիւ երկրապահներ:

Վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանը ԵԿՄ 30-ամեակին առթիւ այցելած է նաեւ «Եռաբլուր» զինուորական պանթէոն՝ յարգանքի տուրք մատուցած է սպարապետ Վազգէն Սարգսեանի եւ զօրավար Անդրանիկ Օզանեանի յիշատակին:

Եկամուտ Ստացող Աշխատատեղիներու Թուաքանակը Կազմած Է 719.274

Պետական Եկամուտներու կոմիտէն կը տեղեկացնէ, որ հարկ վճարողներու կողմէ 2023-ի Յունիս ամսուան համար ներկայացուած եկամտային հարկի եւ ընկերային վճարի հաշուարկներուն տուեալներով՝ եկամուտ ստացող աշխատատեղիներուն թուաքանակը կազմած է 719.274, ինչ որ գերազանցած է նախորդ տարուան նոյն ամսուան ցուցանիշը՝ 38.224-ով կամ 5,6%-ով: Միաժամանակ, կոմիտէն կը յայտնէ, որ հարկ վճարողներուն

կողմէ դուրս գրուած հաշուարկային փաստաթուղթերու (այդ շարքին՝ ՀԴՄ կտրօններու) տուեալներով՝ 2023թ. Յունիս ամսուան ընթացքին իրականացուած է 55,4 միլիոն գործարք՝ 1044,5 միլիոն ՀՀ դրամ արժէքով, ինչ որ գերազանցած է նախորդ տարուան նոյն ժամանակահատուածին ցուցանիշը՝ քանակային 2,6 միլիոն գործարքով կամ 5,0%-ով, իսկ արժէքային՝ 204,7 միլիոն ՀՀ դրամով կամ 24,4%-ով:

Դատախազութիւնը Պիտի Ուսումնասիրէ Տիգրան Աւինեանի Օգտին Ընտրողներու Ցուցակագրման Մասին Հրապարակումը

Գլխաւոր Դատախազութիւնը պիտի ուսումնասիրէ օրերս մեծ աղմուկ հանած հետաքննական հրապարակումը, որով հեղինակները պատմած էին Երեւանի աւագանիի ընտրութիւններուն իշխող ուժի թեկնածու Տիգրան Աւինեանի օգտին ընտրողներու ցուցակագրման մասին:

Գլխաւոր Դատախազութեան փոխանցեցին, որ «Ազատութեան» հարցումին հիման վրայ պիտի ուսումնասիրեն հրապարակումը ու արդիւնքներուն մասին պիտի տեղեկացնեն աւելի ուշ: Ինչո՞ւ սեփական նախաձեռնութեամբ չէին սկսած ուսումնասիրութիւնը, պարզ չէ:

«Իրազեկ քաղաքացիներու միաւորման» փաստերու ստուգման հարթակի հետաքննութեան համաձայն՝ իշխող ուժը համայնքապետերուն միջոցով կը ցուցակագրէ մարզերու մէջ բնակող, բայց Երեւանի մէջ հաշուառուած ընտրողներուն տուեալները՝ Աւինեանի օգտին քուէարկելու համար:

Հետաքննութեան հեղինակները նաեւ յայտարարած էին, որ այս գործընթացը կը համակարգէ ՔՊԻ վարչութեան փոխնախագահ Գէորգ Պապոյեանը: Որպէս Պապոյեանի օգնական ներկայացած լրագրողը զանգահարած էր խոշորացված

Երեւանի քաղաքապետի թեկնածու Տիգրան Աւինեան

Սպիտակի փոխքաղաքապետին, քանի մը գիւղերու վարչական ղեկավարներուն: Անոնցմէ առնուազն վեցը յայտնած էին, որ արդէն ունին կամ շուտով պիտի ունենան Աւինեանի օգտին քուէարկողներու ցուցակները: Եւ Սպիտակի փոխքաղաքապետ Յովիկ Յովհաննիսեանը վստահեցուցած էր, որ Սպիտակի քաղաքապետ Քաջայր Նիկողոսեանը կը զբաղի հարցով:

Կ'առաջարկեն Դուրս Գալ ԼոզուՆգային Քաղաքականութենէն. Սամուէլ Բաբայեան

«Միանական հայրենիք» կուսակցութեան նախագահ Սամուէլ Բաբայեանը յայտարարութիւն տարածած է, որուն մէջ կ'ըսուի.

«Արցախում ամենաօգտագործուած բառը «պայքար»-ն է: Պայքարի տարբեր մօտեցումներ են առաջարկուած: Ես առաջարկում եմ դուրս գալ լոզունգային քաղաքականութիւնից, հրաժարուել պայքարի նմանակումից եւ տեղափոխուել գործնական դաշտ:

Որպէս խորհրդարանական երկրորդ ուժի ղեկավար՝ մասնաւորապէս առաջարկում եմ հետեւեալ գործնական եւ իրաւական քայլերը՝

Ստեփանակերտ-Պաքու երկխօսութեամբ ստեղծել փոխվստահութեան միջոցառում, դիմել ՄԱԿին՝ Արցախում ապահովելու միջազգայնօրէն երաշխաւորուած խաղաղապահ մանտաթ, դիմել ՄԱԿին վերանայելու Ատրպէյճանի ան-

Սամուէլ Բաբայեան

դամակցութիւնը այն տարածքով, որով ընդունուել է ՄԱԿ: Դիմել Ռուսաստանի Դաշնութեանը՝ որպէս ԽՍՀՄ-ի իրաւաջաջորդի՝ հանգուցալուծելու Արցախի շուրջ ստեղծուած իրավիճակը»:

Ռոպերթ Քոչարեանն Ու Իր Ընտանիքի Անդամները Հրաւիրուած Են Դատախազութիւն

Գլխաւոր Դատախազութիւնը 2020 թուականէն կ'ուսումնասիրէ Քոչարեաններուն գոյքը եւ օրերս տեղեկացուց յայտնաբերուած ապօրինութիւններու մասին: Իրաւապահները կ'ուզեն բռնազանձել ընտանիքին պատկանող աւելի քան 80 միլիոն տոլարի դրամական միջոցներ, 20 անշարժ գոյք, որոնք հիմնականին մէջ Երեւանի կեդրոնին են, մասնաբաժիններ տարբեր ընկերութիւններու մէջ եւ այլն:

Ապօրինի ծագում ունեցող գոյքի բռնազանձման գործերով վարչութեան դիմումի հիման վրայ Յուլիս 13-ին Հակափտածութեան Գլխաւորը որոշած էր կալանք կիրառել գոյքի ու դրամական միջոցներու վրայ: Ըստ դատախազութեան, բացի դրամական մի-

ջոցներէն ու անշարժ գոյքէն, կալանքի տակ են նաեւ «Թոյլութեան», «Օրանթ Ֆիթնես», «Նաիրի Ինչուրանս» ընկերութիւններուն բաժնեմասերը, ինչպէս նաեւ Գոնկրէս հիւրանոցն ու «Փլէյ Սիթի»-ն, որոնք Քոչարեաններու ընտանիքին կը պատկանին: Անոնց ընդհանուր արժէքի մասին դատախազութիւնը առայժմ չէ յայտնած: Ռոպերթ Քոչարեանն ու անոր ընտանիքի անդամները, այդ շարքին նախկին նախագահի կնոջը, դստերը, փեսային, երկու որդիներն ու անոնց կիները Օգոստոս 1-ին Գլխաւոր դատախազութիւն հրաւիրուած են՝ ապօրինի գոյքի բռնազանձման գործի նիւթերուն ծանօթանալու եւ դիրքորոշում յայտնելու համար:

ԼՈՒՐԵՐ

Մոսկուայի Մեջ Տեղի Ունեցան Միրզոյեան-Լաւրով-Պայրամով Եռակողմ Բանակցութիւններ

Երեք երկիրներու արտաքին գործոց նախարարները Մոսկուայի մէջ կայացած հանդիպումն ընթացքին

Մոսկուայի մէջ տեղի ունեցած են Հայաստանի, Ատրպէյճանի եւ Ռուսաստանի արտաքին գործերու նախարարներուն եռակողմ բանակցութիւնները: Մինչ այդ երկկողմ հանդիպում ունեցած են Սերկերյ լաւրովն ու Ճէյնսոն Պայրամովը: Ռուսիոյ արտաքին գործերու նախարարը ընդգծած է, որ շարունակական ու շարունակական կեդրոնին են «Լեռնային Ղարաբաղին

վերաբերող եւ անոր հետ կապուած բոլոր հարցերը»: «Մենք կը գնահատենք, որ մեր ատրպէյճանցի բարեկամները կը հասկնան Ղարաբաղի հայ բնակչութեան իրաւունքներն ու անվտանգութիւնը երաշխաւորելու անհրաժեշտութիւնը: Սա առանցքային հարցերէն մէկն է», Պայրամովի հետ հանդիպման ընթացքին յայտնած է Լաւրով:

Ձախարովան Պատասխանած Է Էրտողանի Յայտարարութեան

Թուրքիան 2020 թուականի Նոյեմբեր 9-ի յայտարարութեան կողմ չէ, ըսած է Ռուսիոյ Արտաքին Գործերու Նախարարութեան պաշտօնական ներկայացուցիչ Մարիա Չախարովան՝ մեկնաբանելով Ռեճեպ Թայիպ Էրտողանի խօսքերը Լեռնային Ղարաբաղէն ուս խաղաղապահներու դուրսբերման ժամկէտներու վերաբերեալ:

Ռուսիոյ Արտաքին Գործերու Նախարարութեան ներկայացուցիչ Մարիա Չախարովա

Յուլիս 12-ին Վիլնիւսի մէջ ՆԱԹՕ-ի անդամ երկիրներու դեկլարներու գագաթաժողովէն յետոյ Թուրքիոյ նախագահ Ռեճեպ Թայիպ Էրտողանը վստահութիւն յայտնած է, որ մինչեւ 2025 թուականը ռուս խաղաղապահները պիտի լքեն Լեռնային Ղարաբաղը: Ան համոզուած է, որ «Ռուսաստանը հաւատարիմ պիտի մնայ այս համաձայնագրին»:

«Անգարան Ռուսաստանի, Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի 2020 թուականի Նոյեմբեր 9-ի յայտարարութեան կողմ չէ: Այս փաստաթուղթի հիման վրայ ռուսական խաղաղապահ զօրախումբը տեղակայուած է զարաբաղեան հակամարտութեան գոտիին մէջ: Եւ այս փաստաթուղթին մէջ ուրուագծուած են զօրախումբի տեղակայման ժամկէտները, ինչպէս նաեւ հերթական հնգամեայ ժամանակահատուածին անոր հնարաւոր երկարաձգման յարաչափերը», նշած է ռուս դիւանագէտը:

Ան յիշեցուցած է, որ խաղաղապահները կը շարունակեն կարեւոր կայունացնող դեր խաղալ Լեռնային Ղարաբաղի մէջ: Աոնց հիմնական գործառնութիւնը զինադադարին աջակցիլն է:

Հաշուի առնելով տարածաշրջանին մէջ տիրող լարուած իրավիճակը՝ զօրախումբի գործունէութիւնն ալ աւելի պահանջուած է, ըսած է ռուս դիւանագէտը:

«Հարաւային Կովկասի մէջ խաղաղութեան պահպանումը կը բխի ինչպէս Ատրպէյճանի եւ Հայաստանի, այնպէս ալ տարածաշրջանի այլ երկիրներու՝ ներառեալ Թուրքիոյ շահերէն», յաւելած է Չախարովան:

Չախարովան անդրադարձած է նաեւ Մոսկուայի մէջ Ատրպէյճանի, Ռուսաստանի եւ Հայաստանի արտաքին գործերու նախարարներու հանդիպման կայացման հնարաւորութեան եւ նշած, որ անոր «հաւանականութիւնները լաւ» են:

Վարչապետ Փաշինեանի Մամուլ Ասուլիսը

ՀՀ վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի Յուլիս 24-ին մամուլ ասուլիս տալով պատասխանեց լրագրողներու հարցերուն, որոնք կը վերաբերէին ներքին ու արտաքին քաղաքականութեան հարցերուն եւ խնդիրներուն:

«Մեր նախընտրական ծրագրին մէջ գրուած է նաեւ «ինքնորոշում» եւ «անջատում յանուն փրկութեան»:

ըսաւ Փաշինեան ու աւելցուց որ, ՀՀ Լեռնային Ղարաբաղի իրաւունքներու եւ անվտանգութեան ապահովման օրակարգը իրենց օրակարգին վրայ է:

անվտանգութիւնն ապահովելու համար», ըսաւ Փաշինեան եւ յաւելցց, որ ԼՂ-ի մէջ Պաշտպանութեան բանակի առկայութիւնը ինքնանպատակ չէ, քանի որ Ատրպէյճանը անընդհատ կ'օգտագործէ չարձակողական, սպառնալից քաղաքականութիւն: «ԼՂ անվտանգութիւնը պէտք է ապահովուի այնպիսի ձեւով, որն առաջին հերթին վստահելի կը թուայ ԼՂ բնակչութեանը», յաւելցց Նիկոլ Փաշինեան:

Վարչապետը նշեց, որ ինքնորոշումը միշտ ալ նկատի առնուած է Ատրպէյճանի տարածքային ամբողջականութեան շրջանակներուն մէջ եւ այդ կ'ապացուցուի փոստաթուղթերուն մէջ, մասնաւորապէս 1996 թուականի Լիզպոնի գագաթաժողովը: «Եթէ մեզ յաջողուի կամ ԼՂ ժողովրդին յաջողուի ապացուցել միջազգային հանրութեանը, որ Ատրպէյճանը ցեղային գոտեմների եւ ցեղասպանութեան քաղաքականութիւն է իրականացնում, ապա այդ ապացուցման պարագայում եւ համոզման պարագայում ուզենք թէ հուզենք կ'աշխատի նաեւ յանուն փրկութեան ծրագիրը»:

Վարչապետին խօսքով՝ Հայաստանի Զինուած ուժերուն գործառնութիւնը, Հայաստանի Սահմանադրութեամբ, ՀՀ տարածքային ամբողջականութիւնն ու անվտանգութիւնն ապահովելն է: «Մենք նոր պատերազմ չենք ուզում եւ ամէն ինչ պէտք է անենք, որ չլինի նոր պատերազմ: Եւ պէտք է ամէն ինչ անենք, որպէսզի նաեւ ՀՀ տարածքային ամբողջականութիւնը վերականգնուի խաղաղ գործընթացի միջոցով սահմանագծման եւ սահմանագծման գործընթացի տրամաբանութեան մէջ»:

«Հայաստանի խնդիրը ՀՀ տարածքային ամբողջականութեան պահպանումն է, եւ մենք մնալու ենք այս տրամաբանութեան մէջ: ԼՂ անվտանգութիւնը ապահովելու համար կայ Պաշտպանութեան բանակ: Սակայն ընդհանուր առմամբ ես կարծում եմ, որ դիւանագիտական ճանապարհները պէտք է օգտագործուեն ԼՂ

ինչ կը վերաբերի «Զանգեզուրի միջանցք»-ի մասին Թուրքիոյ նախագահի յայտարարութիւններուն, Նիկոլ Փաշինեան ըսաւ, որ հայկական կողմին դիրքորոշումները չեն փոխուած: «ՀՀ տարածքում որեւէ միջանցք չի կարող գործել, մենք պատրաստ ենք ճանապարհներ զերբ անհրաժեշտ է գործի տարածքային ամբողջականութեան, ինքնիշխանութեան եւ իրաւագործութեան շրջանակներում»:

Ալիեւ Վստահեցուցած Է, Որ «Զանգեզուրի Միջանցք» Պիտի Զըլլայ. Իրանի ԱԳ Նախարար

Իրանի արտաքին գործերու նախարար Զըսէյն Ամիր Ապտըլ Լահիան

«Հիմա կուրծքով հարցերը կարգաւորելու ժամանակաշրջանը չէ, եւ պէտք է հասնինք կայուն խաղաղութեան: Բանակցութիւններուն մէջ երկու կողմերը պէտք է գոհունակութիւն ունենան, եւ կողմերու պետական շահերը պէտք է պահպանուին», Թեհրանի մէջ յայտնած է Իրանի արտաքին գործերու նախարար Զըսէյն Ամիր Ապտըլ Լահիանը ՀՀ արտաքին գործերու նախարար Արարատ Միրզոյեանի հետ մամուլի համար կատարուած յայտարարութեան ժամանակ:

Իրանի արտաքին գործերու նախարարին խօսքով՝ Իլհամ Ալիեւը իր հետ հանդիպման ժամանակ

վստահեցուցած է, որ «Զանգեզուրի միջանցք» պիտի չըլլայ: Իրանի արտաքին գործերու նախարարը նաեւ նշած է, որ Իրանի եւ Հայաստանի միջեւ համագործակցութեան զարգացման համար վերջին մէկ տարուան ընթացքին բաւականին քայլեր կատարուած են, սակայն աւելին ընելու ներուժ կայ:

«Մենք լուրջ տրամադրուած ենք մէկ միլիառ տոլարնոց ապրանքաշրջանառութեան հարցին եւ յաջողի փուլին կը փափաքենք հասնիլ 3 միլիառ տոլարի ապրանքաշրջանառութեան», յաւելած է ան:

Արցախի Նախագահը Հրատապ Քայլեր Կ'ակնկալէ Ռուսաստանէն, Հայաստանէն, ՄԱԿ-էն

Արցախի նախագահը հրատապ արձագանգ կ'ակնկալէ միջազգային հանրութենէն՝ եթէ քայլեր չընեն, Արցախը աղէտի գօտիէն պիտի վերածուի համակերտնացման ճամբարի. «Միջազգային հանրութեան կողմէ վճռական գործողութիւններու ուշացումը օր օրի կը մօտեցնէ անդառնալիութեան կէտը»:

Մէկ շաբաթ առաջ նախագահական նստավայրին դիմաց վրանի մէջ նստացոյց յայտարարած Արալիկ Յարութիւնեանը նախօրէի երեկոյեան առցանց ասուլիս հրաւիրած է սփիւռքի ու միջազգային լրատուամիջոցներուն համար:

Արցախի պաշարման հետեւանքով բոլոր ոլորտները ծանր ճգնաժամի մէջ են: Կազ, հոսանք, փոխադրութիւն, սնունդ չկայ, մարդիկ կը մահանան. «Արդէն կ'արձանագրուին շրջափակման ուղղակի ու անուղղակի հետեւանքով մարդկային մահեր՝ նորածին երեխաներէն մինչեւ տարէջ քրոնիկ հիւանդներ»:

Սթրատեգիկ ու Լահէյի դատարանները Լաչինի միջանցքը բանառու որոշումներ ունին, բայց Ատրպէյճանը այդ պահանջները ոչ միայն կ'անտեսէ, այլեւ կ'ընդլայնէ ու կը խորացնէ շրջափակումն ու ռազմական սպառնալիքները, կ'արձանագրէ Արցախի նախագահը: Նպատակը, ըստ անոր, Արցախի մէջ ապրելու անտուրանքի պայմաններ ստեղծելն է ու «ձերբազատուիլ Արցախի ժողովուրդէն՝ իրականացնելով Արցախի ամբողջական ցեղային զտում եւ ուժի միջոցով փակելով հակամարտութեան էջը»:

Սա, ըստ Արալիկ Յարութիւնեանի, նաեւ ճնշում է Հայաստանի վրայ՝ Ատրպէյճանի ու Նախիջեւանի միջեւ Հայաստանի տարածքով ճանապարհ ձեռք բերելու նպատակով: Արցախի ընդհանուր շրջափակումը ցեղապանութիւն է եւ զայն կանխելը միջազգային հանրութեան

Արցախի նախագահ Արայիկ Յարութիւնեան

պարտաւորութիւնն է: Արցախի նախագահը պատրաստ է Ատրպէյճանի հետ բանակցութեան միջազգային որեւէ ձեւաչափով. «Բանակցային գործընթացի շրջանակներուն մէջ միջազգային հանրութիւնը պէտք է երաշխաւորէ, որ ուժ կամ ուժի սպառնալիք չկիրառուի»:

Ըստ Յարութիւնեանի, բանակցութիւն սկսելու համար նուազագոյն նախադրեալներ պէտք են, եւ այդ շրջափակման դադարեցումն է, մարդոց տառապանքը թեթեւցնելը. «Արցախը այժմ աշխարհի մէջ միակ տարածքն է, որ կը գտնուի լիակատար մեկուսացման ու պաշարման մէջ՝ առանց որեւէ մարդասիրական օգնութեան ու միջազգային ներկայութեան»:

Նախագահ Յարութիւնեան քայլեր կ'ակնկալէ Ռուսաստանէն, որ վերջինս կատարէ անվտանգութեան երաշխաւորի պարտաւորութիւնները, Հայաստանէն՝ որ Արցախը Ատրպէյճանի կազմին մէջ ճանչնալու վերաբերեալ յայտարարութիւն չընեն, ՄԱԿ-ի տարբեր կառույցներէն՝ որ Արցախի ժողովուրդին հրատապ օգնութիւն տրամադրեն:

Միջազգային Լրագրողները Դիմած Են Ատրպէյճանին՝ Մուտք Գործելու Ղարաբաղ

Լրագրողներու Միջազգային Ֆետերասիոնը եւ Լրագրողներու Եւրոպական Ֆետերասիոնը Ատրպէյճանի իշխանութիւններուն եւ ուստի խաղաղապահներուն կողմէն ապահովելու լրագրողներուն ազատ տեղաշարժը Արցախի մէջ: Այս մասին անոնք գրած են ֆէյսպուքեան էջով: «Էնթընի Պեյլանճըրի եւ

Մուշֆիք Ալթակարլիի հետ փորձեցինք հասնիլ Ստեփանակերտ, քաղաք, որ միջազգայնօրէն ճանչցուած է Ատրպէյճանի մաս, բայց հիմնականին մէջ բնակեցուած է հայերով: Մեզի խանգարեց ատրպէյճանական բանակը՝ ուստական անցակէտէն ընդամէնը 100 մեթր հեռավորութեան վրայ», ըսուած է ֆետերասիոնի գրառման մէջ:

Հայաստանի Նախագահը Աշխատանքային Այցով Կը Գտնուի Իտալիա

Նախագահ Վահագն Խաչատուրեան կը ժամանէ Իտալիա

Նախագահ Վահագն Խաչատուրեանը աշխատանքային այցով ժամանած է Իտալիա:

Խաչատուրեանը հանդիպումներ կ'ունենայ Իտալիոյ նախագահ Սերժիօ Մաթարելլայի, Իտալիոյ բարձրագոյն ղեկավարութեան ներկայացուցիչներուն հետ:

Նախատեսուած է Վահագն Խաչատուրեանի մասնակցութիւնը Ամպրոզեթի ուղեղային կեդրոնի եւ Ափրիկէի ու Մերձաւոր Արեւելքի Եւրոպական Ընկերակցական Խորհուրդի (ECAM Council)՝ «Համաշխարհային առաջնորդներն այսօր. բազմակողմանիութիւնը աւել-

լի լաւ ապագայի համար» խորագիրը կրող միջոցառման:

Հայկական պատուիրակութիւնը արդէն այցելած է Սուրբ Ղազար կղզի, հանդիպած է Միխիթարեան Միաբանութեան հայրերուն հետ եւ ծանօթացած է կեդրոնի բարձրարժէք մշակութային ժառանգութեան ու ներկայիս գործունէութեան:

Վահագն Խաչատուրեան այցելած է նաեւ Վենետիկի մէջ ՀՀ պատուոյ հիւպատոսութիւն: Հիւպատոս Գագիկ Սարուխանեանը նախագահին ներկայացուցած է հիւպատոսութեան օրակարգային հարցերն ու ծրագիրները:

Ռուսիոյ Դժ Փոխնախագահը Հայ Գործընկերներուն Խորհուրդ Կու տայ Ուսումնասիրել Հոռմի Կանոնադրութեան Միանալու Հետեւանքները

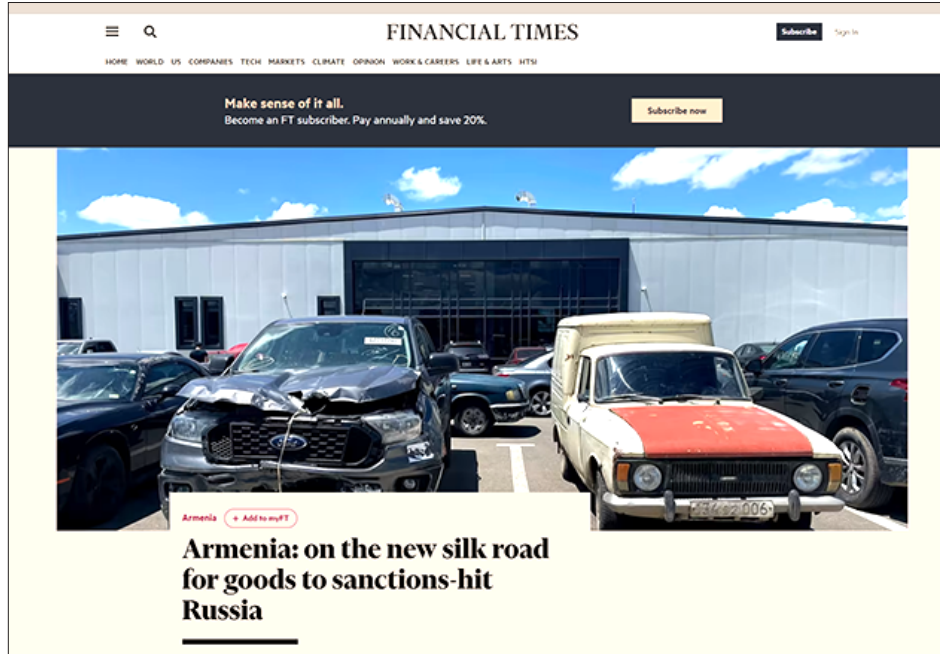

Հայաստանի Ազգային ժողովը պէտք է ուսումնասիրէ երկրին՝ Հոռմի Կանոնադրութեան միանալու հետեւանքները եւ գնահատէ անոր վտանգները Ռուսիոյ հետ դաշնակցային յարաբերութիւններուն համար: Այդ մասին Ռուսիոյ Դաշնային ժողովի եւ ՀՀ Ազգային ժողովի միջեւ համագործակցութեան միջխորհրդարանական յանձնաժողովի նիստին ընթացքին յայտնած է Ռուսաստանի խորհրդարանի վերին Պալատի՝ Դաշնութեան Խորհուրդի փոխնախագահ, համագործակցութեան միջխորհրդարանական յանձնաժողովի համանախագահ Եուրի Վորոպոյովը:

նշանակէ, որ Հայաստանը կը ճանչնայ Լահէյի դատարանին իրաւասութիւնը անոր վարած բոլոր գործերուն առնչութեամբ: Մենք կ'ելլենք անկէ, որ մեր հայ գործընկերներուն այս քայլը հակառուսական ենթագիր չունի, բայց, այնուամենայնիւ, գործնականին մէջ այն էական վնաս կը հասցնէ ուստի հայկական յարաբերութիւններուն: Մենք կողմ կ'ընենք մեր դաշնակիցներուն եւս մէկ անգամ ուշադիր դիտարկելու Հոռմի Կանոնադրութեան միանալու հետեւանքները եւ գնահատելու հնարաւոր վտանգները Ռուսաստանի հետ դաշնակցային յարաբերութիւններուն համար: Այս պարագային կը դիմեմ խորհրդարանականներուն», ըսած է Վորոպոյովը: Անոր խօսքով՝ այժմ երկխօսութիւն կ'ընթանայ Ռուսաստանի եւ Հայաստանի արտաքին գործերու նախարարութիւններուն միջեւ:

Հայաստանի Սահմանադրական Դատարանը 2023 թուականի Մարտ 24-ի որոշմամբ նշած է, որ Հոռմի Կանոնադրութիւնը չի հակասեր երկրի Հիմնական օրէնքին: «Ինչպէս կը հասկնանք, այդ կը

Financial Times. «Հայաստանը Շեշտակիորեն Մեծցուցած է Ռուսիա Արտահանուող Արեւմտեան Ինքնաշարժներու Ծաւալը»

«Ընդամենը մէկ տարուան մէջ Հայաստանէն Ռուսաստան ինքնաշարժներու արտահանման ծաւալները աճած են աւելի քան 200 անգամ», կը պնդէ աշխարհի ամենահեղինակաւոր տնտեսական պարբերականներէն մէկը՝ "Financial Times"-ը:

Լոնտոնի մէջ լոյս տեսնող թերթը, հայաստանեան ինքնաշարժի շուկաներու մասին պատմող ծաւալուն տեսագրութեան մէջ կը գրէ. «Հայաստանը ինքնաշարժապահին արդիւնաբերութիւն չունի, սակայն ինքնաշարժներու արտահանման ծաւալները այս փոքր երկրէն դէպի Ռուսաստան շեշտակիորէն աճած են»:

«Եթէ 2022 թուականի Յունուարին Ռուսաստան 800 հազար ամերիկեան տոլարի ինքնաշարժ արտահանուած է Հայաստանէն, ապա այս տարուան Յունուարին այդ ցուցանիշը արդէն 180 միլիոն տոլար կը կազմէր», կը պնդէ "Financial Times"-ը:

Թերթի թղթակիցները բաւական մանրամասնօրէն կը նկարագրեն կիւմրի մաքսային թերմինալի հարեւանութեամբ տիրող իրավիճակը, ուր Ռուսաստան արտահանման համար նախատեսուած հարկերու ինքնաշարժներ կայանուած: Այստեղ են նաեւ տասնեակ ռուս առեւտրականներ, որոնք ինքնաշարժներ կ'ընտրեն հայրենիքի մէջ գտնուող իրենց յաճախորդներուն համար:

«Ռուսաստանի մէջ բոլոր սրահները՝ BMW, Audi, բոլորը փակուած են: Եթէ նախապէս հարուստները պարզապէս կը

մտնէին սրահ եւ ինքնաշարժ կը գնէին, ապա այժմ անոնք զրկուած են այդ հնարաւորութենէն: Այդ է պատճառը, որ այդ մարդիկ այժմ կը դիմեն մեր օգնութեան», թերթի թղթակիցին հետ զրուցին ընթացքին կ'ըսէ կիւմրի մէջ գտնուող ռուս միջնորդներէն մէկը:

Տարբերութիւնը, սակայն, այն է, կը գրէ "Financial Times"-ը, որ Հայաստանի տարածքով Ռուսաստան հիմնականին մէջ ոչ թէ նոր արտադրուած, այլ արդէն իսկ օգտագործուած ինքնաշարժներ կ'արտահանուին:

«Ինքնաշարժները Միացեալ Նահանգներէն կը ժամանեն Վրաստանի մէջ գտնուող Փոթիի սոժոժովեան նաւահանգիստ: Ներկրուած միջնաշարժներէն շատերը հետագային կը տեղափոխուին Հայաստան՝ մաքսագերծման համար: Այս քայլին իմաստը այն է, որ Հայաստանը Ռուսաստանի հետ նոյն մաքսային միութեան անդամ է, ինչ որ թոյլ կու տայ Հայաստանի մէջ մաքսագերծուած ինքնաշարժները, կրկին Վրաստանի տարածքով, արտահանել Ռուսաստան՝ առանց կրկնակի մաքսագերծման», կը նշէ պարբերականը:

Հայաստանի տնտեսութեան վրայ, ըստ հրապարակման հեղինակներուն, այս մեխանիզմը դրական կ'ազդէ, սակայն մէկ թերութիւն ունի՝ այն, ըստ էութեան, Արեւմուտքի կողմէ Ռուսաստանի դէմ սահմանուած պատժամիջոցներու շրջանցման մեխանիզմ է:

Ժերու նախարար Արարատ Միրզոյեան, գնահատելով իրանի դերքորոշումները կովկասեան տարածաշրջանին մէջ տեղի ունեցող զարգացումներուն վերաբերեալ, յայտնած է, որ Հայաստանը երբեք հարթակ պիտի չդառնայ հակաիրանեան գործողութիւններուն համար եւ մշտապէս շեշտը կը դնէ տարածաշրջանային անվտանգութեան եւ խաղաղութեան ընդլայնման վրայ», կ'ըսուի իրանեան կողմի պաշտօնակազմի հարդրագրութեան մէջ:

Իրան Զընդունի Տարածաշրջանի

Շարունակուած էջ 1-էն

լոր երկիրներու ինքնիշխանութեան եւ տարածքային ամբողջականութեան», իրանի նախագահին մամուլի ծառայութեան փոխանցմամբ՝ յայտնած է Իպրահիմ Ռախիսին:

Ռախիսին ընդգծած է նաեւ հայ-իրանեան յարաբերութիւններու բարելավման կարեւորութիւնը եւ յաւելած, որ այդ հարցին մէջ թեհրանը որեւէ խոչընդոտ չի տեսներ:

«Հայաստանի արտաքին գոր-

Քանի Դեռ Պայմանագիրը Ստորագրուած Չէ

Շարունակուած էջ 1-էն

ւելուցած է վարչապետը:

«Ընդհանրապէս քանի դեռ խաղաղութեան պայմանագիր ստորագրուած չէ, եւ այդ պայմանագիրը վաւերացուած չէ երկու երկրներ խորհրդարանների կողմից, պատերազմն, ի հարկէ, շատ հաւանական է: Եւ ընդհանրապէս ցանկացած տեղում, երկրագնդի վրայ, որտեղ կայ կոնֆլիկտային իրադրութիւն, որը լուծուած չէ պայմանագրով, այսինքն հասցէագրուած չէ, ցանկացած տեղում, ցանկացած պահի կարող է պատերազմ լինել, սա պէտք է արձանագրել», - ըսած է վարչապետ Փաշինեան:

Հասկանալի է, որ Ռուսաստանը չէ բաւարարած Հայաստանի սպասելիքները պատերազմի ժամանակ եւ անկէ յետոյ: Ինչպէ՞ս Դուք կ'արդարացնէք Ռուսաստանի հետ սերտ կապերը կամ վստահութիւնը, հարցուցած է լրագրողը Փաշինեանին:

Պատասխանելով վարչապետը հարց տուած է, թէ նոյն հարցը կարելի է տալ որեւէ այլ երկրի մասին՝ «Ինչպէ՞ս էք Դուք արդարացնում որեւէ ուրիշ երկրի հետ լաւ յարաբերութիւններն այն պայմաններում, երբ Լեռնային Ղարաբաղում խախտուած են մարդու իրաւունքները, հումանիտար ճգնաժամ է, էթնիկ գտումներ են նախապատրաստուած, իսկ այդ երկրները պատշաճ ռեակցիայ չեն տալիս»: Փաշինեանը շեշտած է, որ երկրները, որոնց հետ նոյնիսկ լաւ

յարաբերութիւններ ունին, առաւելագոյնը չեն ըներ, որպէսզի Լեռնային Ղարաբաղի մէջ մարդասիրական ճգնաժամը չաղթահարուի՝ ամենատարբեր պատճառներով:

«Մէկը կազ է գնում, միւսը նաւթ է գնում, երրորդն իր բանկային համակարգի մասին է մտածում, չորրորդն այլ ինդիքներ ունի, բայց որ միւս կողմից էլ ասես ոչինչ չեն անում՝ այդ էլ ճիշտ չէ», - աւելցուցած է վարչապետը:

Այսօր Լեռնային Ղարաբաղի մէջ Ատրպեյճանը կեթօ կը ստեղծէ, ըսած է Փաշինեան, շարունակելով. - «Ռուսաստանը մեզ էլ ասում է՝ այդ է ձեր ակնկալիքն Արեւմուտքից, որ այդքան սերտ յարաբերութիւններ էք հաստատում Եւրամիութեան հետ, միւս գործընկերների հետ, ձեր ակնկալիքն այդ էր, որ ենթադրենք շաբաթը մի անգամ կ'ասեն՝ Լաչինի միջանցքը պէտք է բացուի, շնորհակալութիւն, ցատկոթիւն: Ինչպէս Արեւմուտքի հետ ենք մեր յարաբերութիւններն արդարացնում, նոյն կերպ էլ Ռուսաստանի հետ, ինչպէս Արեւմուտքի որոշ շրջանակների տրամաբանութեամբ են մեր յարաբերութիւնները չարդարացուած Ռուսաստանի հետ, որովհետեւ Ռուսաստանն իր ոչ բոլոր պարտաւորութիւններն է կատարում եւ ոչ բոլոր ակնկալիքներն է մեր բաւարարում, նոյն էլ Ռուսաստանը մեզ ասում է Արեւմուտքի մասին», «Ֆրանս-Փրես»-ի հետ հարցազրուցի ընթացքին ըսած է Հայաստանի վարչապետը:

Պետութեան Ընկալման Հետ Իսկական Աղերս Զունեցողները

Շարունակուած էջ 1-էն

թեան մէջ տակաւին թարմ են քառօրեայէն ետք Սերժ Սարգսեանի չքմեղանքի խօսքերը թէ, Հայաստանի բանակը կը կռուէր 80-ականներու զենքերով: Թէ ի՞նչու այդպէս էր, մինչեւ օրս այդ հարցին պատասխանը չտրուեցաւ:

Այդ թուականէն անմիջապէս ետք պէտք էր սկսիլ բանակաշինութեան լայնածաւալ արշաւ եւ 80-ականներու զենքերը փոխարինուէին արդիական զենքերով, սակայն այդ ալ տեղի չունեցաւ: Ամէն անգամ երբ կը հաղորդուէր Ռուսաստանի կողմէ Ատրպեյճանին վաճառուող նոր զինատեսակներու մասին, օրուայ իշխանաւորները կը բաւարարուէին բողոքներով, որոնց Ռուսական կողմը կը պատասխանէր ըսելով՝ «Եթէ մենք չվաճառէք ուրիշներ պիտի վաճառեն»:

Այ՛ո 80-ականներու զենքերը մնացին Հայկական բանակներու զինանոցին մէջ, որուն հետեւանքով ալ վճռուեցաւ 44-օրեայ պատերազմի ճակտագիրը:

Նման բովանդակութեամբ ցամակ գրող մարդը, երկու շրջան կեղծուած ընտրութիւններով նա-

խագահի աթոռին նստելէ ետք կը յանդգնի մեղադրելու Հայաստանի ժողովուրդին՝ սխալ ընտրութիւն կատարելու մէջ, ու տակաւին կը մտածէ իշխանութեան վերադառնալու մասին: Ան մինչեւ հիմա եզրակացուցած պէտք էր ըլլար որ, Հայ հասարակութիւնը ոչ թէ «յուզական որոշում կատարեց», այլ զգուանքի որոշում: Չզուանք իր ապրած պայմաններէն, կորումպացուած համակարգէն, ընտրական կեղծիքներէն, զգուած տնտեսական մենաշնորհներէն ու տակաւին շատ այլ բաներ: Այլապէս, ինչպէ՞ս բացատրել, որ յուզական որոշում կատարած ժողովուրդը վերընտրեց «պատերազմ պարտուած» ղեկավարին եւ ոչ թէ Ռուսերը Քոչարեանի եւ Սերժ Սարգսեանի նման ապաշնորհ գործիչներու, որոնք քսան տարի շահագործեցին Արցախն ու անոր ժողովուրդի անունը, իշխանութեան վրայ մնալու համար:

Պատմութիւնը պիտի որոշէ թէ, որո՞նք էին պետութեան ընկալման հետ որեւէ աղերս չունեցողները ու այդ պարագային Սերժ Սարգսեանի անունը պիտի գրուի ցանկին ամենէն վերելը:

Գ. ԽՈՏԱՆԵԱՆ
«ՄԱՍԻՍ»

Ձեր Ծանուցումները Վստահեցեք
«Մասիս» Շաբաթաթերթին
Massis2@earthlink.net (626) 797-7680

Մանուշեան կը Փոխադրուի Պանթոն, Յապա Փարամազը՞

ԱՐԻՍ ՊՈՏՈՏՈՂԱՏ

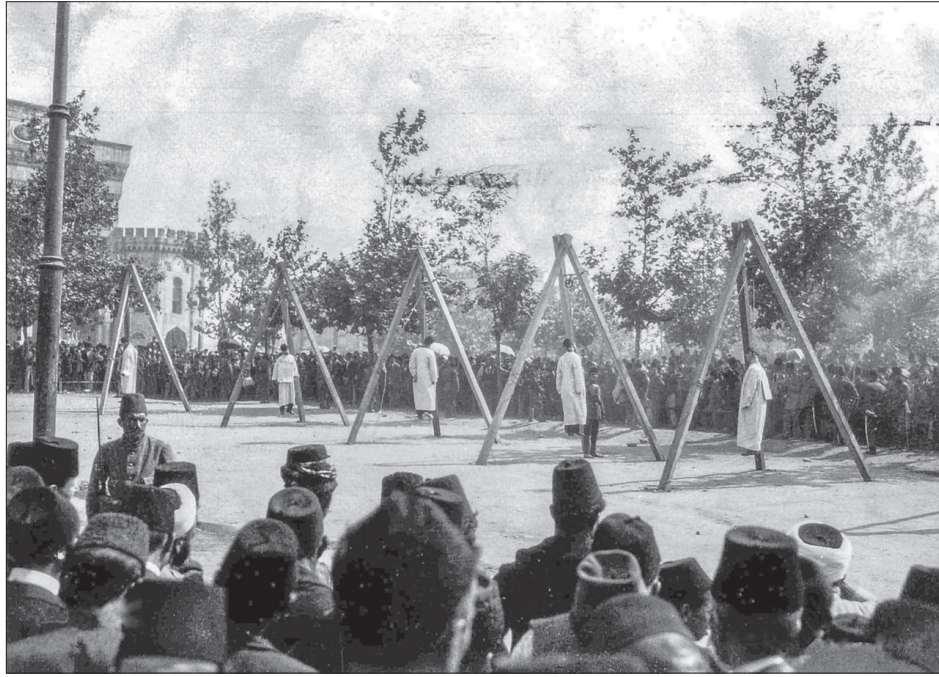
Անցեալ ամիս, Ֆրանսայի նախագահ Էմանուէլ Մաքրոն յայտարարեց, որ Ֆրանսական դիմադրական շարժումի հերոսներէն Միսաք Մանուշեանի անունը յառաջիկայ տարի պիտի փոխադրուի անուանի անձնաւորութիւններու թաղուած պանթոն:

Երբ այս լուրը իմացայ, յիշեցի Փարամազը եւ ընկերները: 108 տարիներ առաջ, 1915 թուին 15-ին Պայագէտի հրապարակի վրայ հայ յեղափոխական շարժումի քսան գործիչներ կախողան հանուեցան: Անոնք մօտաւորապէս մէկ տարի առաջ ձերբակալուած Սոցիալ-Դեմոկրատ Հնչակեան կուսակցութեան անդամներն էին:

Մէկ կողմը Ֆրանսական դիմադրական շարժումի անդամներէն Միսաք Մանուշեան, իսկ միւս կողմը Հայ յեղափոխական շարժումի անդամներէն Փարամազ կամ մկրտութեան անունով Մատթէոս Սարգիսեան: 1915-ը, մէկը տարաւ Ատրլամանէն դէպի Փարիզ, իսկ միւսը դէպի մահ:

Երկուքն ալ դիմադրական շարժումներու գործիչներ էին: Աւելի ազատ, աւելի հաւասար եւ եղբայրութեան մէջ ապրելու համար ջանք թափած էին: Երկուքն ալ սոցիալիստ-ընկերավարական:

Մանուշեանը գաղթական մկն

էր, որ նացիներու բռնակալութեան դէմ պայքարեցաւ: Փարամազը պայքարեցաւ իր ազգին հարազատ հողին վրայ բարեկեցութեամբ եւ այլ ժողովուրդներու հետ հաւասար ապրելուն համար:

Երկուքն ալ մահապատժի դատապարտուեցան:

Փարամազը կախողան հանեցին իր տանը ընկերներով: Իսկ Մանուշեանը գնդակահարուեցաւ իր քսաներկու ընկերներով:

Մանուշեանը Ֆրանսայի համար դարձաց է ազգային հերոս

նահատակ: Կը յիշուի մեծ յարգանք եւ պատիւով:

Բացի Ֆրանսական պետութենէն, աշխարհի հայերն ալ կը յիշեն զինք: Ֆրանսայի եւ Հայաստանի քաղաքներուն մէջ իր անունը կրող հրապարակներ կամ փողոցներ, այն փողոցները զարգարող յուշարձաններ տեղադրուած են:

Դառնալով Փարամազին, անոր գերեզմանը անյայտ է: Թաղման ականատես քահանան Տ. Գալուստ Պօղոսեանը կը վկայէ.

»..... Էտիրնեգաբուի Հայոց

գերեզմանատան պատին դուրսի կողմը, հասարակաց փոսի մը մէջ կը հանգչին անոնք, համաձայն Աչըքպաշի կտակին, եղբայրական բունով մը: Չկայ շիրիմ, չկան ծաղիկներ, որովհետեւ անոնք չքալեցին ծաղիկներու վրայէն, այլ նախընտրեցին փշոտ ճամբան եւ պէտք չունին ծաղիկներու:

Ուխտի վայր մըն է անիկա ընկերներու համար, մինչեւ այն օրը, երբ այդ նուիրական անունները կը փոխադրուին հայրենի հողին վրայ, ազատագրուած ամէն տեսակ բռնութիւններէ «:

Մենք չենք կրցած շիրիմ մը, համեստ յուշարձան մը գետեղել քերեզմանատան մէկ անկիւնը:

Մանուշեան իբրեւ բանաստեղծ՝ »Իմ Երգը« գիրքին մէջ բանաստեղծութիւնները անփոփոխած է:

Փարամազն ալ կը գրէր: Ուզեցի զինք վերջի շէջ բանտարկութենէ քանի մը ամիս առաջ Մայիս 1914-ին »Հնչակ« թերթին մէջ գրած »Հայի Պահանջը« գրութիւնով:

Այս գրութիւնը ով երբ ալ կարդայ կրնայ դասեր քաղել: Եթէ հայ մը կարդայ կրնայ տեսնել ինչպէս դարձած է դարերու մէջ իր պահանջներուն ետեւէն կախողան քալած ազգէ մը, ձեռք ուզողին թեւը նուիրող ազգի:

«ԱԿՕՍ»

Հայի Պահանջը - Գրեց՝ ՓԱՐԱՄԱԶ

Նորից հիասթափուեց հայը: Նորից յուսախաբուեց ինքը: Նորաւոր վշտերի պատմութեան մի օղակը դարձաւ:

Պալկանեան պատերազմը իր յետեւից բերաւ Ռուսիայի ազատուած իսթանպուլի դարաւոր լծից: Անջատուեց Մաքեդոնիան, անջատուեց Եպիրոսը եւ լեռնական Ալբանեան ստանալով ինքնուրոյն գահը՝ եւրոպացի թագաւորով: Կատարուեց այն ինչ որ պատմական անհրաժեշտութեամբ պիտի զարբախտը որոշելու այն կառավարութեան, որի միակ ձգտումն է եղել եւ է իր հպատակները ճորտեր ստեղծել, իր եսթաղանի տակ ունեւանների պարտակատար, հլու հօտեր պատրաստել, եւ միջոցը այդ ձգտման աւեր, կոտորած, զուլում:

Ազատուեց Ռուսիայի ազգաբնակչութիւնը, իսկ «Ատանաները»՝ Հայի մարտիրոսագրութեան ապրթէոզը, դարձեալ մնաց կայուն, անշարժ վիճակի մէջ:

Եւ նորից նոյն վիշտը, նոյն գալարումները

Դեռ երէկ էր, հայ ֆէտային հրաժեշտ տալով Մարտիկի, Չաքարեանի ըմբոստ ոգիներին, զէնքը թողեց, «Սահմանադրութիւն, հիւրընդուն, ատալէթ, մուսաւաթ, ուխտով վէթ» ստուերանկարի տակ դաշտ իջաւ, մշակոյթի գործիքները աւաւ, իր քանդուած տունը, իր անթեղուած օճաղը վերաշինելու, կեանքի հրճուանքը ճաշակելու:

Դեռ երէկ էր, հայը տանջուած համիտեան ուժիմից, փարեց «Սահմանադրութեան» եւ մոռացութեան տալով հրէշային խժոժութիւնները, նուիրուեց երկրի վերաշինութեան, վերածննդեան շինարար գործին:

Սխալուեց հայը, սխալուեց արդեօք յանդուգն ֆիտային, երբ «Սահմանադրութիւն»ից յետոյ զէն-

քը վայր դրեց քայքայուած երկիրը վերամշակելու մտքով:

Մեր առջեւն է պատմութիւնը՝ ժահրոտ, մուսլ, դժոխային հայի այսօրուան պատմութեան շարունակութիւնը, ճիշդ յար եւ նմանը նախկինի, իր դարաւոր վշտերի, իր հողու փլուզումների, իր աւեր ու կոտորածի:

Այո՛ սխալուեց հայը պատմական անորակելի սխալով: Սխալուեց հայ ֆետային, երբ ոգեւորութեան ազդեցութեան տակ կարողացաւ ինքնիրեն հաւատացնել, թէ Օսմանեան տիրապետութեան տակ, նեղցած ու գձուձ շովինիզմով եւ իսլամական անհամբերատար աշխարհայեացքով կարող է պաշտպանուել բաղկացուցիչ ազգերի շահը՝ տնտեսական, հոգեկան, մտաւոր:

Սխալուեց հայը, երբ «Միտահատեան Սահմանադրութեան» մէջ տեսաւ իր վշտի, իր նեղութեան ու ուժասպառման վերջնակէտը: Այն «Սահմանադրութեան», որը իր էութեամբ մի գրգռիչ ազդակ է տիրող պետութեան աստուած պետական՝ Զիլլը Ուլահութեան, ձգտումներին եւ հպատակ ժողովուրդների ստորադասման՝ էմանէթ Ուլլահի վիճակի փոխարարութեան մէջ բռնօրէն պահելու համար:

Վեց տարուան իր գոյութեան ընթացքում, նա՝ «Սահմանադրութիւն»ը իր ներքին տրամասութեան պատճառով ոչ մի ընդունակութիւն, ոչ մի տրամադրութիւն ցոյց չտուեց մասնադրելու ժողովուրդների ձգտման համապատասխան ղեկավար ուժեր, վարչական մեքենան առաջ տանելու համապատասխան կառավարիչներ: Ընդհակառակը՝ կանգնած շովին ու մոլեռանդ հասկացողութեան վրայ, նրա վարչական առաջնորդները, սկսած

փտածութեան օճաղ Բարձր Դրան եպարքոսից (քաղաքապետին) մինչեւ վերջին գիւղի յետին միւտիրը (տիօրէնը), պետութիւնը կազմող տարրերի մէջ իրար յօշոտելու, իրար ծուէն ծուէն անելու սերմերը ցանցցին, նրանց կենսագրելու ճիգ ու գործունէութիւնները ունեցան: Ատանան, Հաւրանը, Սանաան մեր առջեւ են՝ «Սահմանադրութեան» այդ ողջակէզները:

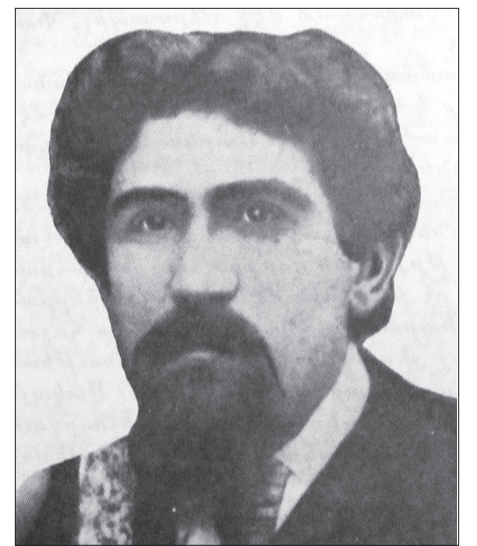
Քաւութեան նոխագներ թուրք ազգայնամոլութեան: Զոհը էնվէրի, զոհը Թալէթի, զոհը Հազար եւ այլ եպարքոս, նախարար փաշաների, պէյերի:

Եւ ի գուր չասաց սահմանադրական Ալի Բեմալ թրքութեան գաղափարաբանը, իտէոլոկը.

«Իսլամ թուրքը գաղափարական միացումի գործիքն է, նա կը տրորէ կամքերը վերջ կը դնէ ազգութիւններին, նրանց կը շողախի եւ կը դնի հաւասարութեան մակարդակի վրայ»:

Այլեւս ինչ բացատրութիւն: Պապիկեանի արիւնով գրուած Տեղեկագիրը սրանց Post Scriptum-ն է:

Տարուած սոյն երեւակայական յղացումներով, ազգայնամոլական հակապատմական տենչերով, այս վեց տարուան ընթացքում նա՝ «շէրիաթական Սահմանադրութիւն»ը անազգակ եղաւ գծելու եւ գործադրելու մի օրէնք, որ նպաստաւոր պայմաններ տար ազգաբնակչութեան՝ իր պատուի, իր մալ ու միւլքի տէրը դառնալու, իր հանդի մէջ ծածկի տակ ապահովութիւն տեսնելու, իր հոգեկան վայելքները ճաշակելու: Ընդհակառակը տարուած Միլլէթը-Հաքիմէի ցաւազար երազանքով հեքմէթի-հիւքմէթի մտայնութեան որոնումներով, համիտական եւս առաւել անբարոյ, նախատալից ուժիմով, մանաւանդ Հայութեան հա-

մար, շէրիաթական տրամադրութիւններ ստեղծագործեց ու գործադրեց ազգերի կենսունակութիւնը քամելու, քաղաքակրթութեան, յառաջդիմութեան, բարեխառութեան ազգակները տրորելու «հաւասարութեան մակարդակի վրայ դնելու»: Օրէնքը «Օսմանլիութեան Սահմանադրութեան» ձեռքին մի գործիք դարցաւ սահմանադրական ազգերը ջնջելու: «Հայերին միայն մնում է պահանջել ու գանգատիլ, իսկ մեր գործն է ու պիտի լինի նրա խնդիրները մերժել ու իրեն էլ հարուածել»: Այսպէս է ասում Պիթլիսի դատարանապետը իրեն դիմող բողոքարկու հային: Այսպէս է խօսում օրէնքի հսկողը, օրէնք բացատրողը, օրէնքի հայրը:

Պէտք է իրեն էլ հարուածեն

Եւ օրէնքը խլում է հայի հողը, հայի աղջիկը, հայի ազգութեան ստորագրութիւնները՝ դպրոց, եկեղեցի, մամուլ, այն էլ այսօր այն, հէնց այսօր, երբ արտաքին ճնշումների տակ ստիպուած ստորագրում է

Հայի Պահանջը Գրեց՝ ՓԱՐԱՄԱԿ

Շարունակում է 8-էն

Հայաստանի բարենորոգումները:

«Հայաստանի բարենորոգումները» գաւազան է դա այն շարան - շարան կոտորածի, թաւանի, հրդեհումի, առեւանգման հողագրկութեան, որը հայ իրականութեան պատմութեան մէջ իր բոսոր արիւնով արձանագրուած է ՀԱՅԻ ՄԱՐՏԻՐՈՍԱԳՐՈՒԹԻԻՆ վերտառութեամբ եւ որի դերակատարն է թուրք բռնապետութիւնը եւրոպական շահամոլ կառավարութիւնների ու ժողովուրդների հակադրութեան տակ:

«Հայկական բարենորոգում» դա վաւերագրութիւնն է տիրապետող տարրի անսանձ գործողութեան իրաւասութեան, իր նախնիների մէջ անպատասխանատու մնալու: Դա Օսմանեան կառավարութեան իրերի դրութիւնից մի կերպ ձեռքբերողութիւնն է: Դա բաժան-բաժանում է հայի հայրենիքի՝ Հայաստանի, յօշոտումը հայկական հարցի:

գործունեւն են, որոնք տանջանքով կռուած, արիւնով գոգուած՝ կազմել են հայի մեծ կամքը՝ նրա հաստատութիւնների ամբողջութիւնը: Հայը գիտէ իր վիշտը արտա-յայտել փրկութեամբ, իր ուրախութիւնը՝ բանաստեղծութիւնը, հիւսել է Արտաւազդի շրթանների կողմ դարբինների բարոյավէպը, ծառայել է երեսուն տարի Համիտի եւ նրա ութիմի դէմ, յատկութիւններ, որոնք նոյնիսկ որպիսի ասել են տալիս մեզ թէ նա՝ հայը, պատրաստ է ու կարող է մեռնիլ իր հաստատութիւնները պահել-պաշտպանելու եւ զարգացնելու համար:

Եւ նա շատ է մեռել

Ի թիւի հատ-Գերմանական «բարենորոգումները» հայութիւնը բնաջնջելու նորագոյն այդ որոգայթները, նրա բնական ձգտման առարկան չեն: Նա իր ստեղծած հաստատութիւնները սրբազրել գիտէ իր արիւնով եւ

միայն ընդունակ են երաշխաւորելու մեր կեանքի, կայքի, գոյքի եւ ազգովին ապրելու պայմանները: Եւ հայը իր միջոցները չպիտի խնայէ մինչեւ չստանայ իր բաղձանքների իրական արժէքը՝ Հայաստանի տեղական ինքնավարութիւն լայն ռամկավար կարգերով:

Կրաւորական տենչերով չէ, որ հայը պիտի հասնի իր մարդավայել ապրելակերպին: Ի թիւի հատը՝ երկիրը ծախելուն շնորհիւ միշտ էլ շահադիտական Եւրոպայի մէջ իր բարեկամները կունենայ, որոնք ընդունակ կը լինեն տալու միմիայն ի թիւի հատ-Գերմանական բարենորոգումներ, որոնք ոչ այլ ինչ են, եթէ ոչ Հայութեան դարաւոր կազմին ճշմարտութիւնները, օսմանցիացնելու դաւադիր նկրտումները: Յանդուզն պահանջ եւ ոչ կրաւորական աղբիւս, ահա մեր դիրքը:

Ինքնապաշտպանութեան խնդիր կայ դրուած մեր առջեւ, մեր լինել-չլինելու խնդիրը՝ ազգովին ապրելու խնդիրը: Քան երբեւիցէ այժմ է որ մենք պիտի ստեղծենք մեր ազգային առնական քաղաքականութիւնը հիմնուած գոյութեան կռուի երկաթէ

օրէնքների վրայ, որի տրամադրութիւնն է հաւաքական ինքնապաշտպանութիւնը իր իրաւունքներով եւ միջոցներով:

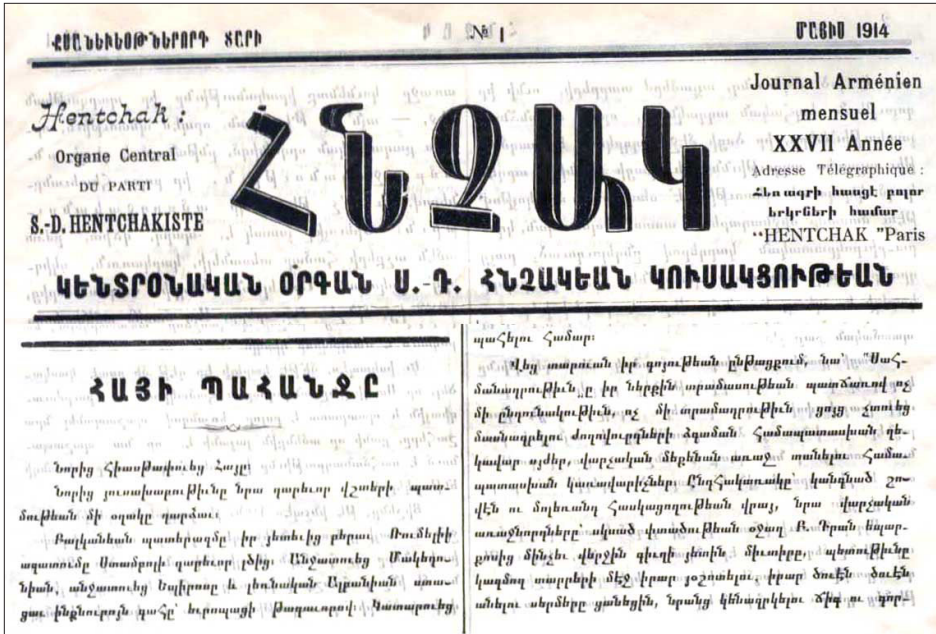
«Յարձակման դէմ դիմադրութիւնը ոչ միայն արդարանալի, այլ եւ հարկադրական է: Անդիմադրութիւնը մեղանշում է թէ ես սիրութեան եւ թէ այլասիրութեան դէմ միանգամայն»: Այսպէս է ձեւակերպում Հերպերդ Սպէնսէր տիեզերական բարոյագիտութեան այս հրամայականը, որին ի պաշտպանութիւն ոչինչ ունինք ասելու, եթէ ոչ միայն այն աւանդը, որը իզմիրլեանը տուեց իր հօտին՝ Երուսաղէմ աքսոր ճանապարհուելու միջոցին՝

«Հոն ուր արդարութիւն չկայ, ամէն հաւատարմութիւն կեղծ է»:

Ազգային առնական քաղաքականութիւն՝ ահա՝ մեր պահանջը: Յանդուզն պահանջ՝ ահա մեր դիրքը:

Փոխանակ կաթիլ-կաթիլ մեռնելու ու անէանալու, հայը միանգամ էլ պիտի մեռնի, որ հայը ապրի:

* ՀՆԶԱԿ, 27 տարի, թիւ 1. Մայիս 1914

Ռուսաստանի ճակատագիրը Կովկասում.

Շարունակում է 2-էն

ձեւաւորուած են իրողութիւնների գնահատման այնպիսի «ստանդարտներ», որոնց «համաձայն», եթէ որեւէ մէկը կասկածում է, թէ Ռուսաստանը հեռանում է ռեգիոնից, ուրեմն Ռուսաստանի գործակալ է, դէմ է Հայաստանի անկախ պետականութեանը, ինքնիշխանութեանը եւ այլն: Ընդ որում, իրավիճակի գնահատման հենց այդ նարատիվները ներդրողներն ու տարածողներն են իրականում Հայաստանի ինքնիշխան պետականութեան վնասատուներն ու ան-

գամ թշնամիները, կամայ, թէ ակամայ: Որովհետեւ, Հայաստանի ինքնիշխան պետականութեան կամ պետական ինքնիշխանութեան զրաւական ոչ թէ բարդ իրողութիւնների ու երեւոյթների իրացիոնալ, զգայական, երկրպագուական կամ ճաշկային չափորոշիչներն են, միայն պատմական դրուագները բխող եզրահանգումները եւ չափումները, այլ առաւելագոյնս չոր հաշուարկներն ու գնահատումները, անկախ, թէ դրանք կողմնացոյցի սլաքի որ ուղղութեանն են վերաբերում:

«ԱՌԱՋԻՆ ԼՐԱՏՈՒԱԿԱՆ»

Սակայն հայկական հարցը մնում է հարց, քանի նա հային չի տուել իր բաղձանքները, իր պահանջի գէթ նուազագոյն չափը, որը կարողանար երաշխաւորել նրա կայքի, գոյքի, անձի անձեռնմխելիութիւնը, նրա աշխատանքի ապահովութիւնը: Հայկական հարցը մնում է հարց, քանի որ նա՝ հայը, դուրս չեկաւ «ռէյալ-եայ» ի ամօթապարտ կացութիւնից տեղական ինքնավարութիւն, գէթ եւրոպական հակողութիւն ստանալով: Եւ այնքան ժամանակ նա հարց կը մնայ, որպէս եւ դրացի ու շահագրգռող պետութիւնների համար երբ թէկուզ մի հայ էլ մնայ Հայաստանի մէջ իր ներկայ վիճակով: Իսկ այս վիճակից ազատուելը, հայկական հարցի վճիռը միայն եւ միայն կը վճռուի հայի հաւաքական եւ դրական ուժովը՝ յեղափոխութեամբ:

«Ապագան պատկանում է այն դասակարգին որը ինքն է ստեղծում իր հաստատութիւնները», այսպէս ասաց Վանտէրվէլը, եւ մենք աւելացնում ենք՝ եւ այն ազգերին, որոնք կենսունակութիւնն ունին ստեղծելու իրենց հաստատութիւնները:

Անառարկելի է որ, հայը իր հաստատութիւնները ստեղծելու կենսունակութիւնն ունի: Նրա լեզուն, գրականութիւնը, սէրը դէպի շինարար ձգտումը, հայրենիքի տենչը, ազգութեան օղակապը, դասակարգային գիտակցութիւնը, ընդօրինակման ձկնկերութիւնը, նորատեցութեան ժխտումը, որանք այն

նա յեղափոխականացած յեղափոխական է:

...Բայց այս կենսունակութիւնները խեղդում են, նրա ստեղծագործած հաստատութիւնները հիմնայատակ են անում: Աւերածութեան կաղ-Դեւը՝ գինուած պանիւլամիզմի եւ «Տիրող-Ազգի» ամէն ինչ սառցակոյտ դարձնող սեւեռեալ զաղափարով, ծուրկ ծուրկ է անում այն հիմքը, որի վրայ ձեւուած հինուած է հայի ստեղծած հաստատութիւնները - Հայութիւնը: Քաղաքական նրբութիւնները զուգորդուած իսլամական կոշտութիւնների հետ եւ համհարզ ընդունած եւրոպական շահադիտական ներհակութիւնները, ծուծն են քամում այն մարտիրոսութեան խաչը շալկած ու Գողգոթայի բարձունքին կառչած Հայութեանը:

Հայը մեռնում է կաթիլ կաթիլ

Բանականութիւնը, գոյութեան իրաւունքը, հրճուանքի եւ վայելքի ձայնը կոչ են անում ժողովրդի երաշխաւորներին ու իրենց հրամայական պահանջը շեշտում. «Փոխանակ կաթիլ - կաթիլ մեռնելու եւ անէանալու, Հայը մի անգամ էլ պիտի մեռնի, որ հայը ապրի»:

Ահա Հայութեան պահանջը բխած իրականութեան հրամայականից: Այս պահանջի դրական դիրքի պատուէրներին է որ մեզ պիտի գան այն դէմոկրատիք կերպերն ու դրութիւնները, որոնք

Pashinyan to Agence France-Presse: Yerevan Red Lines - Territorial Integrity and Sovereignty of Armenia, Rights and Security of the Armenians of Nagorno-Karabakh

YEREVAN -- The territorial integrity and sovereignty of Armenia, as well as the rights and security of the Armenians in Nagorno-Karabakh, are the red lines of Yerevan in negotiations with Baku, according to Armenian Prime Minister Nikol Pashinyan in an interview with Agence France-Presse.

“According to our position, the issue of the rights and security of the people of Nagorno-Karabakh should be resolved through dialogue, negotiations, and discussions with the participation of representatives

from Nagorno-Karabakh. We call this the Baku-Stepanakert dialogue,” Pashinyan noted and continued: “However, given the imbalance of power between Nagorno-Karabakh and Azerbaijan, we believe that if we leave Stepanakert and Baku to face each other directly, Baku might have the opportunity to either ignore this agenda or play the role of a dictator instead of being a participant in the dialogue. That is why, in our opinion, this dialogue should take place within the framework of international mechanisms, with the interna-

tional community present as witnesses.”

Nikol Pashinyan once again signaled that a humanitarian crisis is worsening in Nagorno-Karabakh.

The journalist asked if he believes in a lasting peace with Azerbaijan.

“If I didn't believe in it, then it wouldn't make sense to participate in the negotiation process at all. However, believing doesn't guarantee that we will achieve a result because, of course, this depends not only on me but also on the position of the President of Azerbaijan,” the Armenian leader replied. He noted that the international situation, the humanitarian situation, various human factors, and political situations also play a role in this process.

According to him, the most significant obstacle to progress in the negotiations is Azerbaijan's prolonged aggressive rhetoric, hate speech, acts of hatred against Armenians and everything Armenian, and the evident policy of revenge towards the Armenians, the people of Nagorno-Karabakh, and the clear policy of ethnic cleansing.

Continued on page 4

Iran Does Not Accept Any Border Changes in the Region: Ebrahim Rais to Ararat Mirzoyan

TEHRAN—Foreign Minister Ararat Mirzoyan discussed Armenia's ongoing peace talks with Azerbaijan and described the Islamic Republic as his country's “special partner” during a visit to Tehran on Monday.

The Armenian Foreign Ministry said Mirzoyan briefed Iranian President Ebrahim Raisi on the “latest developments in the process of normalization of Armenia-Azerbaijan relations” and reaffirmed the Armenian government's position on the “establishment of lasting peace in the South Caucasus.” The issue also topped the agenda of his separate talks with Iranian Foreign Minister Hossein Amir-Abdollahian held earlier in the day. Mirzoyan complained about Azerbaijan's continuing blockade of Nagorno-Karabakh's only land link with Armenia, saying that it is hampering a peace deal currently being discussed by Baku and Yerevan.

“The Islamic Republic of Iran

Continued on page 3

Chairman Menendez Announces NDAA Amendments to Curb Azerbaijani Aggression

WASHINGTON, DC – Today, U.S. Senator Bob Menendez (D-N.J.), Chairman of the Senate Foreign Relations Committee, announced the introduction of key foreign policy amendments to hold Azerbaijan accountable for its aggression against Armenians both in Armenia and Artsakh (Nagorno Karabakh), pursue accountability for alleged war crimes, and halt exports of military equipment to Baku.

Amendment Ending 907 Waiver
“Less than a year after Azerbaijan's assault on eastern Armenia and more than two hundred days into the Aliyev regime's blockade of Nagorno Karabakh's indigenous Armenian population, it is clear that Azerbaijan has both used offensive force and continues to blockade vulnerable Armenians,” said Chairman Menendez. “Annual use of the 907 waiver violates the spirit of the Freedom Support Act. Moreover, given Azerbaijan's aggressive behavior, it is clear that conditions for use of the waiver are not being met, including certification that use of the waiver will not enable offensive actions against Armenia. Given this mockery of the law, it is high time to end the waiver through the National Defense Authori-

zation Act process and pressure Baku to finally end its aggressive actions toward Armenians. I stand with the people of Nagorno Karabakh, who are facing the threat of famine, and the people of Armenia, who continue to recover from their own trauma as a result of Azerbaijan's incursions into their homeland.”

This amendment prohibits the continued use of an exemption waiver of Section 907 of the Freedom Support Act, which has been the law since 1992, and bans most assistance to the Government of Azerbaijan until it takes demonstrable steps to cease all blockades and other offensive uses

Continued on page 4

Mirzoyan Meeting with Lavrov and Bayramov: Situation in Artsakh is Close to Humanitarian Catastrophe

MOSCOW – Russian Foreign Minister Sergei Lavrov signaled lingering major obstacles to an Armenian-Azerbaijani peace deal late on Tuesday after hosting fresh talks between his Armenian and Azerbaijani counterparts in Moscow.

Lavrov described the trilateral talks as “useful” but reported no concrete agreements reached by the three ministers.

He said he stressed the need to end a grave humanitarian crisis in

Nagorno-Karabakh resulting from Azerbaijan's blockade of the Lachin corridor supposedly controlled by Russian peacekeepers. But he gave no indications that Baku agreed to unblock Armenia's vital supplies of food, medicine, energy and other essential items to Karabakh.

In his opening remarks at the talks, Armenian Foreign Minister Ararat Mirzoyan said the “illegal” blockade is “complicating the nego-

Continued on page 4

Armenia Says Ratification of Rome Statute Not Aimed Against Russia

IRKUTSK — The Deputy Speaker of Armenia’s National Assembly Hakob Arshakyan downplayed Russia’s concerns that Armenia’s accession to the Rome Statute could be directed against Russia.

“During the 37th session of the Armenian-Russian Inter-Parliamentary Commission on Cooperation in response to the concerns expressed by the Deputy Chairman of the Federation Council of the Russian Federation Yuri Vorobyov, Vice Speaker Hakob Arshakyan stated that the issue of Armenia’s accession to the Rome Statute is being actively discussed by experts of Armenian and Russian foreign ministries, and it is in no way directed against Russia, but will serve to prevent Azerbaijani encroachments on the sovereign territory of Armenia,” the press service of the Armenian National Assembly reported.

The Armenian parliament said Arshakyan expressed confidence that a legal solution of the issue acceptable to Armenia and Russia will be found. He also emphasized that the process of ratification of the Rome Statute had started much earlier than the decision made by the International Court of Justice against the Russian President.

“This circumstance proves that the process could not and cannot be directed against Russia in any way,” the National Assembly said.

Vorobyov brought up the issue during the meeting held in the Siberian city of Irkutsk. He referred to the Armenian Constitutional Court’s decision in March to give the green light for parliamentary ratification of the treaty, also known as the Rome Statute.

“While we proceed from the assumption that this step by our Arme-

nian partners does not have an anti-Russian subtext, in practice it is causing significant damage to Russian-Armenian relations,” Russian news agencies quoted Vorobyov as saying.

“We call on our allies to once again carefully consider the implications of joining the Rome Statute and assess potential risks to allied relations with Russia,” he told deputy speaker Hakob Arshakyan and other members of the Armenian parliament attending the meeting.

Armenia signed the Rome Statute in 1998, but has not ratified it after the Constitutional Court in 2004 found that the treaty’s obligations contradicted several provisions of the Constitution in effect at the time.

In late 2022, the Armenian government asked the Constitutional Court to examine the constitutionality of the Rome Statute.

According to the government, the ratification of this document would allow it to initiate legal proceedings against Azerbaijan (for war crimes committed in Nagorno-Karabakh and Armenia) at the ICC.

On March 24, Armenia’s Constitutional Court ruled that the country’s obligations under the Rome Statute of the International Criminal Court (ICC) comply with the Basic Law.

On March 17 of this year, the International Criminal Court issued an arrest warrant for ‘war crimes’ for Russian President Vladimir Putin and Maria Lvova-Belova, Russia’s commissioner for children’s rights, who according to an ICC statement ‘bear individual criminal responsibility for the abduction and deportation of Ukrainian children since Russia’s full-scale invasion began in February last year.’

Turkey Has No Business Deciding Future of Russian Peacekeepers Stationed in Nagorno-Karabakh

MOSCOW — Turkey has no business deciding how long Russian peacekeepers should remain stationed in Nagorno-Karabakh, the Russian Foreign Ministry said on Thursday.

The ministry spokeswoman, Maria Zakharova, responded to Turkish President Recep Tayyip Erdogan, who said last week that the peacekeeping contingent must leave Karabakh in 2025 in line with a Russian-brokered agreement that stopped the 2020 Armenian-Azerbaijani war.

Under that agreement, the 2,000 or so Russian soldiers, deployed along the current Karabakh “line of contact” and in the Lachin corridor right after the six-week war, will stay there for at least five years. The peacekeeping operation can be repeatedly extended by five more years if Armenia and Azerbaijan do not object to that.

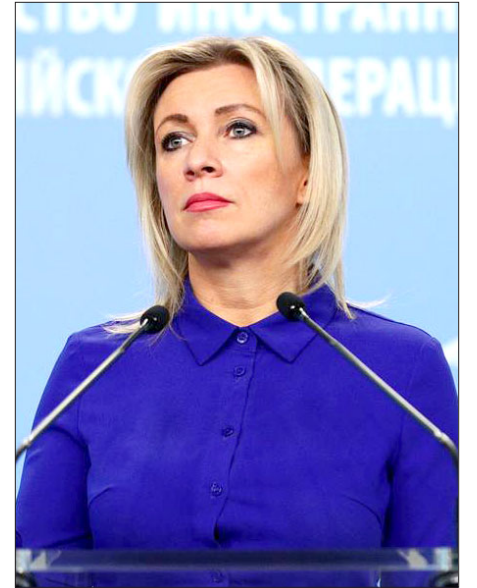
Speaking at the end of a NATO summit in Vilnius on July 12, Erdogan expressed confidence that Moscow will honor the truce accord and the five-year timeline set by it.

“Ankara is not a party to the statement of Russia, Armenia and Azerbaijan dated November 9, 2020,” Zakharova told a news briefing in Moscow.

“It was on the basis of this document that the Russian peacekeeping contingent was deployed in the zone of the Nagorno-Karabakh conflict,” she said. “And it is in this document that both the terms of stay of the contingent and the parameters of its possible extension for the next five-year period are laid out.”

Azerbaijan regularly emphasizes that the peacekeeping forces are deployed in the conflict zone on a “temporary” basis. It has increasingly criticized them during its seven-month blockade of the Lachin corridor condemned by Armenia and Karabakh as a gross violation of the ceasefire.

Baku accused the peacekeepers of supporting “Armenian army units” in Karabakh when it rejected on July

16 Moscow’s latest calls for an immediate end to the blockade. A senior Russian diplomat strongly denied the claim.

The Russians have also been criticized by Armenia for their failure to ensure unfettered traffic through Karabakh’s sole land link with the outside world envisaged by the 2020 accord.

Zakharova again defended the peacekeepers, saying that they are playing a “stabilizing role” in Karabakh. “Maintaining peace in the South Caucasus is in the interests of both Azerbaijan and Armenia, and, I think, all countries of the region, including Turkey,” she said.

Maria Zakharova refused to say whether Russian peacekeeping contingent could use helicopters and aircraft to deliver food, medicines and other necessities to Nagorno-Karabakh that has been blocked by Azerbaijan since last December.

“We work with all sides not only in the public plane – this is to the question of methodology. As for the delivery of humanitarian aid, we understand that individual countries and international structures are currently working on various options to resolve this issue,” Zakharova said.

Canada to Contribute to EU Monitoring Mission in Armenia

YEREVAN — Canada will contribute to the EU Mission in Armenia (EUMA). EU’s Political and Security Committee has decided that the contribution of Canada to the Mission is acceptable and significant.

The decision was made on the basis of the recommendation of the leadership of the EU monitoring mission.

“The contribution from Canada to the European Union Mission in Armenia (EUMA) is accepted and is considered to be significant. Canada is exempted from financial contributions to the budget of EUMA”, the decision reads.

The Armenian Foreign Ministry commended the decision, saying “it as an important contribution for the

Mission’s role in enhancing stability and peace in the South Caucasus.”

Canada will be exempted from financial contributions to the budget of EUMA.

EUMA is a non-armed civilian Common Security and Defense Policy (CSDP) Mission. EUMA observe and reports on the security situation along the Armenian side of the border with Azerbaijan. It aims to contribute to human security in conflict-affected areas in Armenia and help build confidence between Armenia and Azerbaijan.

The Mission has a two-year mandate and involves up to 100 staff, including EU experts and monitors. The Operational Headquarters of the mission is in Yeghegnadzor, in Armenia’s Vayots Dzor province.

US State Department: Lachin Corridor Must Be Opened Immediately

WASHINGTON, DC — “The United States remains deeply concerned that Azerbaijan continues to close the Lachin Corridor to commercial, humanitarian, and private vehicles,” said Mathew Miller, U.S. State Department spokesman in response to a question from Radar Armenia.

He said stopping movement for humanitarian purposes worsens the humanitarian situation and undermines confidence-building efforts in the peace process.

“Commercial, humanitarian, and private vehicle movement through the Lachin Corridor should be restored immediately. We consistently support the view that peace in the region should include ensuring the rights and security of the people of Nagorno-Karabakh. We welcome the dialogue that advances this goal,” Miller was quoted as saying.

The Lachin corridor has been blocked by Azerbaijanis since December 12 last year. Some 120,000 people

in Nagorno-Karabakh are facing a humanitarian crisis, including 30,000

children, 20,000 elderly people and about 9,000 people with disabilities.

Armenian Ministry of Environment Denies Azerbaijani Claims About Alleged Environmental Threat Caused by Mining Companies in Armenia

YEREVAN—The Armenian Ministry of Environment said it takes note of the open letter sent by a number of alleged Azerbaijani “civil society organizations” referring to an alleged “serious environmental crisis caused by the regional and global environmental impact of the activities carried out in the mining industry of the Republic of Armenia”.

The Armenian ministry’s response reads as follows, “The allegations in the letter are manifestly false. This is not the first time that Azerbaijan—whose own record on environmental issues is notoriously poor—has sought to use alleged “civil society organizations” to make false accusations against Armenia for public relations purposes. Just last December, Azerbaijan organized and directed many of the very same types of organizations to hold so-called environmental “protests” blocking the Goris-Stepanakert highway, thereby cutting off the 120,000 ethnic Armenians of Nagorno-Karabakh from the outside world and causing serious consequences to the environment in Artsakh.

That such “protests” were pretextual and in reality led by Azerbaijan can be seen from the fact that the “protesters” dispersed as soon as Azerbaijan was able to replace them with a Government checkpoint impeding traffic along the same road.

The claims made in the open letter are entirely without foundation and are unworthy of a response. The Ministry of Environment nonetheless wishes to briefly make the following points:

– With respect to the alleged pollution of water resources (mentioned in the preface of the open letter and its points 1-3), the Ministry notes that there are water quality monitoring points in all transboundary sections of rivers in Armenia, where the monitoring of all water quality parameters, including heavy metals, is carried out at monthly intervals. According to the law, mining enterprises monitor water quality and atmospheric air and soil pollution, and the results are submitted to the Ministry in the form of quarterly and annual reports, which are then published. At the same time, Armenia is the only member country of the “Extractive Industries Transparency Initiative” in the Caucasus region, which proves the importance Armenia

accords to open and accountable management of natural resources.

– In response to point 4 of the open letter, the Ministry observes that the “Sotk” gold mine was lawfully assigned to the Armenian Soviet Socialist Republic in 1964, and so it now belongs to the Republic of Armenia on the basis of succession. The open letter is simply wrong that the European Court of Human Rights has ruled that Armenia has violated “rights to ecological balance”; no such decision exists.

– Point 5 of the open letter misrepresents the judgments of the European Court of Human Rights of 14 February 2019. In those judgments, the Court accepted that the implementation of the Teghout copper-molybdenum deposit exploitation project was in the public interest. It granted compensation to Armenian nationals only because their properties had been expropriated for this project. Contrary to what the open letter states, the Court did not consider the mining activities in question to be illegal.

–The mine with the name mentioned in point 6 of the letter is neither located in nor operated by the Republic of Armenia.

– As for the Akhtala Ore Processing Combine mentioned in point 7 of the letter, it is being operated with a new technology, which does not provide for the use of tailings.

–The factory with the name mentioned in point 8 of the open letter is neither located in nor operated by the Republic of Armenia.

–What is mentioned in point 9 of the open letter does not correspond to reality, because there is no factory engaged in the production of copper, zinc and lead in the Kotayk region of the Republic of Armenia.

–Point 10 of the open letter is also not true, because there is no copper smelter in the Gegharkunik region of the Republic of Armenia.

– As for the Yeraskh factory, it fully complies with international environmental standards.

– As for the Amulsar mine, it has not yet entered the operational phase, so there is no question of any contamination. And when it begins operation, the highest international benchmark of environmental risk management will be followed, and its implementation will be strictly monitored, including by international organizations.

Armenia’s Job Market Soars: Over 719,000 Jobs Created, a Remarkable 5.6% Surge from Last Year

YEREVAN – Armenia’s State Revenue Committee informs that, according to the data of income tax and social contribution calculations submitted by taxpayers for the month of June 2023, the number of income-earning workplaces was 719,274. This figure exceeded the number from the nine months of the previous year by 38,224, representing a growth of 5.6%.

Simultaneously, the committee reports that, based on accounting documents (including cash register receipts) issued by taxpayers during June 2023, there were 55.4 million transactions with a total value of 1044.5 billion AMD. These numbers surpassed the indicators for the same period of the previous year by 2.6 million transactions or 5.0% in quantity and by 204.7 billion AMD or 24.4% in value.

Armenia to Host 2024 World Conference on Information Technologies

YEREVAN — The 2024 World Conference on Information Technologies (WCIT), will be held in Yerevan, Chief of Staff of the Prime Minister Arayik Harutyunyan has informed.

Armenia last hosted the event in October 2019. More than 2500 people from 70 countries attend the Congress.

The World Congress on Information Technology (WCIT) is one of the largest & most prestigious ICT events in the world. It features discussions related to the evolution of the

Digital Age. Includes sessions on topics ranging from artificial intelligence, virtual reality, smart cities to cybersecurity, climate change, and more.

Iran Does Not Accept Any Border Changes

Continued from page 1

does not accept any geopolitical changes, changes in the borders of the countries in the region, and supports the sovereignty and territorial integrity of all the countries in the region,” Ebrahim Raisi said, according to the press service of the President of Iran. Raisi also emphasized the importance of improving Armenian-Iranian relations and added that Tehran does not see any obstacles in this regard.

“Armenia’s Foreign Minister Ararat Mirzoyan, assessing Iran’s positions on the developments in the Caucasus region, stated that Armenia will never become a platform for anti-Iranian actions and always emphasizes the expansion of regional security and peace,” said the official statement from the Iranian side.

Mirzoyan praised Tehran’s stance on the “inviolability of our state borders” during a joint news briefing with Amir-Abdollahian. “For us, Iran

has always been and remains and will continue to be a special partner, including in overcoming the challenges in the current difficult conditions,” he said.

“The South Caucasus region is of great importance for Iran,” Amir-Abdollahian said during the press conference. “Iran welcomes the convergence between the countries of the region and the progress in the peace talks between Armenia and Azerbaijan,” he added. “Iran is focused on establishing peace in the Caucasus region,” he said, adding that his recent meeting with Azerbaijani President Aliyev, his meeting with the Prime Minister of Armenia in recent months, and today’s meeting with the Foreign Minister of Armenia can be considered as Iran’s endeavors to establish stable peace and security in the region. According to him, Tehran believes that peace and security among its neighbors correspond to the common interests of the countries in the region.

Armenian Owned AJR Trucking Company Receives Awards in National Postal Forum

Armenian owned AJR Trucking, one of the leading carriers of the United States Postal Service, was honored to be among the award winners at the National Postal Forum (NPF) conference this year. The company was awarded in the 'Transportation Partner of the Year' and 'Supplier Excellence' categories.

The first award presented to AJR Trucking was Transportation Partner of the Year 2022. The award is handed out in recognition of postal service vendors who demonstrate outstanding performance in transportation and delivery.

The second award to go to AJR Trucking was in the 'Supplier Excellence' category. This award is presented to companies that excel in various quality and performance measure-

ments.

AJR Trucking was founded in 1984 by the Khudikyan family, back when it was known as A&J Trucking. It entered into a partnership with the postal service in the 1990s.

After graduating from business school in 2007, Jack Khudikyan took over the family business and currently serves as the CEO of AJR Trucking.

What started with eight trucks and \$940,000 in revenue 15 years ago has now transformed into a fleet of over 500 trucks thanks to his dedication. Along with his father, Chris Khudikyan, Jack is committed to creating a greener future in the trucking industry and has built the company's culture around innovation and sustainability.

Pashinyan to Agence France-Presse

Continued from page 1

At the same time, Yerevan is convinced that negotiations are the only way to solve the problem. "But, on the other hand, if the issues are not resolved through negotiations, then these negotiations can also be perceived by the public as simply a waste of time or simply creating the impression in the media that something is being done," he added.

"In general, until a peace treaty is signed and this treaty is not ratified by the parliaments of both countries, war is, of course, very likely. And in general, in any place on Earth where there is a conflict situation that is not resolved within the framework of an agreement, there can be war anywhere and at any time, and this needs to be acknowledged," the Prime Minister of Armenia said.

According to him, there are violations of the ceasefire on the border between Armenia and Azerbaijan almost every day.

"It is evident that Russia did not meet Armenia's expectations during or after the war. How do you justify close ties or trust in Russia?" the journalist asked Pashinyan.

The Armenian prime minister replied that the same question could be asked of any country: how do they justify good relations with any other country when human rights are violated in Nagorno-Karabakh,

there is a humanitarian crisis, and ethnic cleansing is being prepared, and these countries do not respond adequately? Nikol Pashinyan stressed that even countries with which Armenia has good relations are not doing their best to overcome the humanitarian crisis in Nagorno-Karabakh for various reasons.

"One buys gas, the other buys oil, the third thinks about their banking system, the fourth has other problems, but, on the other hand, to say that they do nothing is also not true," he added.

Today, Azerbaijan is creating a ghetto in Nagorno-Karabakh, the Prime Minister of Armenia stressed. "What is the reaction of the international community? In Russia, we are told: how do you justify your good relations with the West? Do you expect them to make some kind of hesitant statement that the Lachin corridor should be opened? Yes, the Lachin corridor should be open. [...] Russia tells us: did you expect this from the West when you established such close relations with the European Union and other partners? Did you expect them to say once a week that "Lachin corridor should be, thank you, goodbye"? Just as we justify our relations with the West, we justify our relations with Russia. However, according to the logic of some Western circles, our relations with Russia are unjustified.

Chairman Menendez Announces

Continued from page 1

of force against Armenia and Nagorno Karabakh.

Amendment Calling Out Azerbaijan's Human Rights Violations

"Security guarantees for the people of Nagorno Karabakh are essential for any lasting peace in the South Caucasus," said Chairman Menendez. "Without justice, there can be no peace. That is why I firmly believe we must pursue investigations into all alleged war crimes. Moreover, we need to apply pressure to the Aliyev regime to prevent future war crimes, including through sanctions for those responsible."

This amendment urges an end to Azerbaijan's blockade of Nagorno Karabakh, calls for security guarantees for Nagorno Karabakh, calls for investigations into Azerbaijani war crimes, and expresses support for sanctions as a tool to hold accountable those complicit in human rights violations against Armenians.

Amendment Prohibiting New Export Licenses for Military Equipment for Azerbaijan

"Earlier this year, I expressed deep concern as the Department of Commerce considered the export of rifles to Azerbaijan," said Chairman Menendez. "Amidst Azerbaijan's ongoing aggression, consideration of this type of export is unacceptable. It is time to remove ambiguity from the equation, and make it clear that these types of exports are not allowed while Azerbaijan's aggressive behavior continues."

This amendment prohibits the authorization of any new export licenses for firearms or other offensive security or military equipment for the Government of Azerbaijan until presidential certification that Azerbaijan has ended offensive use of force against Armenia and Nagorno Karabakh.

ACA Chairman Sevak

Mirzoyan Meeting with Lavrov and Bayramov

Continued from page 1

tiation process." Speaking at a separate meeting with Lavrov held earlier in the day, Mirzoyan expressed hope that "some solutions" to the crisis will be found during their discussion with Azerbaijani Foreign Minister Jeyhun Bayramov.

The situation on the ground, in particular, Azerbaijan's illegal closure of the Lachin corridor and blockade of Nagorno-Karabakh complicate the process of negotiations, Mirzoyan said at the start the trilateral meeting.

"Now there is a serious humanitarian crisis in Nagorno-Karabakh. As I have already had the opportunity to notice – the situation is close to a real humanitarian catastrophe, and the situation is getting more serious by the hour," he said.

Mirzoyan noted that neither food nor medicines are delivered to Nagorno-Karabakh, natural gas and

Khatchadorian expressed deep appreciation for Chairman Menendez's introduction of these significant amendments. Khatchadorian pointed out that Azerbaijan has persistently launched attacks on Armenia, committed war crimes, and is currently imposing an unlawful blockade on Artsakh for more than 222 days. This blockade, enforced by the Aliyev dictatorship directly violates the International Court of Justice's ruling from February 2023, which mandated Azerbaijan to ensure free movement along the corridor. "Hence, it is crucial for the United States Administration and Congress to stand in support of the citizens of Artsakh and demand that Azerbaijan's leadership immediately open the Lachin Corridor, halt its ongoing ethnic cleansing program and human rights violations in the region."

The Lachin Corridor, connecting Artsakh with Armenia, serves as a vital lifeline for the more than 120,000 indigenous Armenian residents of the region. It has been a critical artery for the movement of goods, services, and humanitarian aid. The blockade of this corridor not only poses severe challenges to the daily lives of the inhabitants, but also restricts their access to essential resources, medical supplies, and life-saving medical services. The blockade has already contributed to the civilian deaths of Artsakh's elderly and children. To date, more than 1,610 citizens have been deprived of necessary medical treatment due to the suspension of planned surgeries in all medical facilities in Artsakh. Around 3,900 people including 550 children have been separated from their homes due to the blockade, around 11,000 people have lost their jobs and income due to the economic impacts of the blockade, and it is estimated that the Republic of Artsakh's economy has lost more than \$409 million marking a 45% decline in its annual GDP.

electricity supplies have been disrupted for months.

"If we fail to find a solution and Azerbaijan does not stop the blockade of Nagorno-Karabakh, the humanitarian disaster on the ground will have its negative consequences on the negotiation process," Mirzoyan said.

According to Armenia's Foreign Minister, meetings and negotiations on all issues on the Armenian-Azerbaijani settlement agenda are quite intensive; on some issues there are concrete results, on some issues some prospects are visible, where the parties can come to a mutual agreement.

"But there remain, of course, problematic issues where the positions of the sides are still far from each other," he said.

"We are in a constructive mood, we are negotiating on all platforms and in all directions," Mirzoyan added.

Հնչակեան քսան Կախաղաններու 108-ի Ամեակի Յիշատակունը Սիտնիի Սէջ

Կազմակերպութեամբ ՍԴՀԿ Աւստրալիոյ Վարիչ Մարմինին, բարձր հովանաւորութեամբ Աւստրալիոյ եւ Նոր Զելանտայի Հայոց թեմի առաջնորդ Բարձր Տէր Հակոբ Արք. Նաճարեանի, Կիրակի, 9 Յուլիս 2023-ին, «North Ryde School of Arts»-ի սրահին մէջ տեղի ունեցաւ Հնչակեան Քսան Կախաղաններու 108-րդ տարելիցի ոգեկոչումի հանդիսութիւն՝ կեդրոնաւարով այժմու մարտահրաշխանութեան վրայ: Այս առիթ էր Հնչակեան ուխտի վերանորոգումի, ազգային միասնականութեան գոտեպնդումի եւ զօրակցութիւն՝ Արցախին ու Հայաստանին: Հանդիսութեան ընթացքին արտասանուեցան ուղերձներ, հեռասփուռեցան խօսքեր ու ներկայացուցաւ զեղարուեստական յայտագիր:

տացան գալիք սերունդներ, անոնք նկատի ունէին հայ ժողովուրդի գոյատեւումի պատասխանատուութեան գիտակից ազգանուէր բոլոր հայորդիները, որոնք պատրաստ էին պայքարելու յանուն մեր հաւաքական գերագոյն շահերուն, մեր իրաւունքներուն եւ ընկերային արդարութեան: Ընկ. Գալիփաբեանի խօսքով, այսօր ականատես կը դառնանք Յեղասպանութեան նախորդած փուլի կրկնութեան, երբ աշխարհով մէկ՝ ներառեալ դաշնակիցները, կը հրաժարին աջակցել արդարութեան եւ ոչ ըսելէ բռնագրաւողին: «Հետեւաբար, մենք կը գտնենք, որ Հայաստանի լաւագոյն ընտրանքը ոչ ամբողջութեամբ արեւելքն է, ոչ ալ ամբողջութեամբ արեւմուտքը, այլ հայամէտ եւ բազմաբեւեռ քաղաքականութիւն վարելը, որպէսզի միջազգային երաշխաւորներու աջակցութեամբ հասնինք Արցախի հայ բնակչութեան ինքնորոշումի եւ իր հողին վրայ ազատ ապրելու որոշումի իրականացումին», շեշտեց Վարիչ Մարմինի ատենապետը: Ան նաեւ խօսեցաւ խաղաղութեան անհրաժեշտութեան մասին, առանց մոռնալու մեր դատը: «Խաղաղութիւնը Հա-

այլ՝ այսօր: Այս բեմէն կը յայտարարեմ, որ Հնչակեան կուսակցութիւնը պատրաստ է ստանձնելու միասնականութիւնը հովանաւորելու պարտականութիւնը, եթէ իրմէ պահանջուի», շեշտեց ընկ. Սեպուհ Գալիփաբեան:

Աւստրալիոյ, Նոր Զելանտայի, Ճափոնի եւ Հարաւային Քորէայի մէջ Հայաստանի Հանրապետութեան արտակարգ եւ լիազօր դեսպան Արեգ Յովհաննէսեան տեսագրուած ուղերձով մը ողջունեց ակտրալահայ համայնքին գործօն դերը, որուն շնորհիւ աւելի ու աւելի ակտրալացի գործիչներ

նիւթի ցուցադրութեան էտք, Արցախի Հանրապետութեան մնացուն ներկայացուցիչ Քալլար Միքայէլեան ընկ. Գալիփաբեանին յանձնեց Արցախի Հանրապետութեան «Հարաբազեան շարժումի 30-ամեակի մետալ»՝ որպէս զնահատանք Արցախին՝ կուսակցութեան շարունակական աջակցութեան, նամանականը արցախեան առաջին պատերազմին «Մեծն Մուրատ» եւ «Փարամազ» ջոկատներու մասնակցութեան համար: Միքայէլեան խօսեցաւ Արցախի իրավիճակին, արցախցիներու իրաւունքներուն մասին, նաեւ անդրադարձաւ Հնչակեան Քսաններու պատգամին. «Արցախի վիճակը դարձած է ոչ թէ

Աւստրալիոյ, Հայաստանի, Արցախի եւ ՍԴՀԿ-ի քայլերգներու յոտնկայս ունկնդրութեան էտք, բացման խօսքով հանդէս եկաւ ընկ. Մանուկ Տէմիրճեան: «Մարմին մը սպաննողը նախ կը հարուածէ գլուխը: Նոյն տրամաբանութեանն մեկնելով, բոլորին ծանօթ է երիտթուրքերու ոճրային քաղաքականութիւնը՝ ազգ մը ցեղասպանելու համար, նախ ձեռքադատուիլ անոր պարագլուխներէն, մանաւանդ անոնցմէ, որոնք ըմբռնած են դաւը եւ մտադրած են պայքարիլ անոր դէմ», ըսաւ ան: Յիշեցրնելով, որ Հնչակեան կուսակցութիւնը կը ծրագրէր հայր փրկել գալիք արհաւիրքէն, ընկ. Տէմիրճեան ըսաւ. «Հնչակեան քսան ղեկավար ընկերները կախաղան բարձրացնելը նպատակ կը հետապնդէր հայ ժողովուրդը գրկել ի թիթիսատ Ուաթարաքէի իսկական դէմքը մերկացնող, գալիք արհաւիրքը կանխելու տեսլականը ունեցող եւ պայքարի դրօշը բարձրացնող յեղափոխականներէն: Փարամազն ու իր ընկերները վճռած էին ոչ միայն հայր փրկել կոտորածէն, այլ ցնցել Օսմանեան կայսրութեան ցեղապաշտ հիմնասիւնները՝ յանուն ընկերային արդարութեան եւ ժողովուրդներու հաւասարութեան սկզբունքներուն»: Ի տես այսօրուան սպառնալիքներուն եւ զանոնք դիմադրաւելու հայրութեան անկարողութեան, ընկ. Տէմիրճեան շեշտեց. «Այսօր աւելի քան երբեք կարիք ունինք Քսաններուն գաղափարապաշտ եւ սկզբունքային միտքին, վճռական ոգիին եւ անկորուստ կամքին»:

յաստանի համար ռազմավարական ընտրանք է, որովհետեւ միայն հարեւաններուն հետ բնականոն յարաբերութիւններու պայմաններուն տակ Հայաստան կրնայ զարգանալ: Իսկ խաղաղութիւնը պաշտպանելու համար մեր հայրենիքը պէտք ունի գերարդիական եւ հզօր բանակի»: Ան այնուամենայնիւ կոչ ուղղեց երբեք չզլանալու անժամանցելի դատի հետապնդումէն: Ընկ. Սեպուհ Գալիփաբեան շեշտեց հայկական միասնականութեան անհրաժեշտութիւնը, առաջարկելով կուսակցութեան աջակցութիւնը այս հարցին: «Իւրաքանչիւր ազնիւ հայու փափաքն է տեսել հզօր Հայաստան, անկախ Արցախ եւ կազմակերպուած Սփիւռք: Հետեւաբար մերձեցումը կը պահանջէ հետապնդում առանց նախապաշարումի եւ յարգալից երկխօսութիւն: Այդ միասնականութեան օրը վաղը չէ,

կ'ըմբռնեն Արցախի խնդիրը եւ կը բարձրաձայնեն մարտահրաշխանութեան մասին: Դեսպանը նաեւ շեշտեց խաղաղութեան կարեւորութիւնը: «Տարածաշրջանին մէջ իսկական եւ տեւական խաղաղութիւն կառուցելու նպատակով Հայաստանն ու Ատրպէյճանը բանակցութիւններով պէտք է փոխադարձ ընդունելի լուծումներ գտնեն բոլոր խնդիրներուն համար, կանխելով ատելութեան եւ թշնամանքի հետագայ զրսեւորումները», ըսաւ դեսպանը, սակայն անազանեց, որ Ատրպէյճանի կողմէ չզղադրող ատելութեան խօսքը, ուժի գործածութեան սպառնալիքները, թէ՛ Արցախի հայրութեան, թէ՛ Հայաստանի ինքնիշխանութեան նկատմամբ լրջօրէն կասկածի տակ կը դնեն այդ պետութեան բարձրագոյն ղեկավարութեան անկեղծութիւնը եւ խաղաղութեան հասնելու քաղաքական կամքը: Ան նաեւ զգուշացուց Արցախի մէջ ցեղային գոտեմներու վտանգէն: «Ուստի ներկայ պայմաններուն մէջ կենսականօրէն անհրաժեշտ է համագոյնին համախմբում՝ Հայաստանի, Արցախի եւ Սփիւռքի մէջ՝ հետեւողական կերպով հետամուտ ըլլալ երկրի տնտեսութեան զարգացումին, պաշտպանութեան ամրապնդումին եւ ազատ ու ժողովրդավար պետութեան կերտումին», շեշտեց Յովհաննիսեան:

շրջափակում, այլ պաշարում մեր ժողովուրդին, որ այժմ գերի է իր սեփական երկրին մէջ, ենթակայ մնալով Ալիեւի քմահաճոյքին», ըսաւ ան: Խօսելով Քսաններու պատգամին մասին, Միքայէլեան շեշտեց, որ արցախցիները պատրաստ են զոհողութեան, սակայն հայրութիւնը արդեօք պատրաստ է, հարց տուաւ ան: Միքայէլեան կոչ ուղղեց համայն հայրութեան համախմբուելու Արցախի շուրջ, որովհետեւ «եթէ մոռնանք Արցախը, ապա կը շրջենք Հայոց պատմութեան վերջին էջը»:

Յուցադրուեցաւ Արցախէն լրագրող, վերլուծաբան ու հասարակական գործիչ Միքայէլ Հաճեանի տեսանիւթը, որ հաստատեց, թէ արցախցիները կը պայքարի կանխելու նոր ցեղասպանութիւն մը եւ պահպանելու պետականութիւնը: «Մեր յոյսն ու ապաւէնը համայն հայ ժողովուրդն է՝ ներառեալ Աւստրալիոյ մէջ ապրող մեր հայրենակիցները», ըսաւ Հաճեան: Ան շեշտեց, որ «Հնչակեան Քսան նահատակներու հայրենանուէր հերոսական կեանքն ու գործունէութիւնը պատմութեան ուսանելի դաս են հայ ժողովուրդի ներկայ սերունդներին»:

Քսաններուն մասին տեսա-

Քսան Կախաղաններու Հանդիսութեան Ընկեր Սեպուհ Գալիաքեանի Խօսքը

Յարգելի՛ բարեկամներ, Սիրելի ընկերուհիներ եւ ընկերներ,

Այսօր մենք հաւաքուած ենք ոգեկոչելու Քսան Հնչակեան նահատակներու 108-ամեակը, նորովի լսելու անոնց պատգամները եւ անոնց շունչով գնահատելու եւ դիրքորոշուելու մեր ընդհանրական հարցերուն վերաբերեալ: Այսօր նաեւ հաւաքական ողջոյնի եւ գորակցութեան օր է, 2022 թուականի Դեկտեմբեր 12-էն ի վեր՝ աւելի քան 210 օր է Արցախի մէջ շրջափակման տակ գտնուող ատրպէյճանական ամէնօրեայ ոտնձգութիւններուն դիմադրող մեր քոյրերուն եւ եղբայրներուն հետ:

Մեծարգո՛յ ներկաներ, ձիւղ է, որ Պոլսոյ Սուլթան Պայազիտ հրապարակին վրայ կախողան բարձրացած Քսան նահատակները Հնչակեան կուսակցութեան ղեկավար դէմքեր էին, սակայն անոնց տեսականը եւ գործունէութեան նպատակը շատ աւելի ընդարձակ էր, քան կուսակցական նեղ շրջագիծը. աւելի ընդարձակ էր, քան հայ ժողովուրդին շրջագիծը: Անոնց տեսլականն ու նպատակը համամարդկային էր, անոնց նպատակը Օսմանեան կայսրութեան մէջ ապրող ստրուկ դարձած բոլոր ազգերու եւ ժողովուրդներու ազատագրումն էր իթիբհատական կառավարութեան լուծէն:

Հնչակեան Քսանները գաղափարին հաւատացած եւ այդ գաղափարին հաւատարիմ պահանջատէր այն հայրերէն էին, որոնք իրենց նախնեաց արժանաւոր գաւազները կոչուած՝ յաջորդ սերունդներուն համար հայրենասիրութեան եւ անմնացորդ նուիրումով ծառայութեան օրինակելի տիպարներ դարձան:

Անոնք իրենց կենդանի մարմինները գոհաբերեցին ազգային ազատագրական պայքարի սուբ խորանին վրայ՝ քաջ գիտակցելով, որ, Փարամազի իսկ խօսքերով, «այնտեղ ուր կախողաններն են ձօճուած՝ ազատութիւնն է մօտալուտ»:

Յարգելի՛ ներկաներ, Գիտակցուած մահուան հետ առձակատու մի պահ սարսափելի է: Քսանները մահին յաղթած գերագոյն ազատութեան հոգեվիճակի մը մէջ կը գտնուէին, ուր չկար սահման մտքի եւ խոհութեան: Ահա այդ պահին կախողանի օղակին մէջէն ապագայի տեսլականով արտասանուած խօսքերը իրենց պատգամներու կողքին մարգարէութիւնն ալ կը բովանդակէին:

Այսպիսով, Քսանները ապագան ալ տեսան. Փարամազ Արեւելի-

քի հորիզոնին վրայ Հայաստանի ծնունդը աւետեց, եւ միայն երեք տարի անց այդ աւետիսը պատմական իրականութիւն դարձաւ, որ կը շարունակուի մինչեւ այսօր եւ պիտի գոյատեւէ յաւերժ: Իսկ Տոքթ. Պեննէ կը յայտարարէր, որ «Դուք մեզ քսաններս կը կախէք, սակայն գիտցած եղէք, թէ քսան հազարներ պիտի գան մեր ետեւէն».

ան նկատի չուէր բացառաբար Հնչակեան կուսակցութիւնը, այլ հայ ժողովուրդի գոյատեւումի պատասխանատուութեան գիտակից ազգանուէր բոլոր հայրերինը անխտիր, որոնք պատրաստ էին պայքարելու յանուն մեր հաւաքական գերագոյն շահերուն, մեր իրաւունքներուն եւ ընկերային արդարութեան:

Հետեւաբար, Հնչակեան Քսաններուն կտակը նաեւ ազգային պետականաշինութեան եւ պետութեան շուրջ հաւաքուելով՝ միասնականութեան պատգամ է:

Միասնականութիւն՝ ոչ թէ միատեսակութիւն, այլ իւրաքանչիւրը իր համոզումներէն, իր կարողութիւններէն եւ գաղափարներէն մեկնած՝ համագործակցութեան ու համերաշխութեան եւ գիրարամբողջացնելու եւ կատարելագործելու պատգամ է:

Անցնող 108 տարիները Հայաստանի եւ Սփիւռքի մէջ ապացուցեցին, որ միասնականութիւնը առաջնորդած է ստոյգ յաղթանակի եւ յաջողութեան, իսկ ներքին պառակտումը՝ ձախողութեան ու պարտութեան: Ուստի, այսօր յարմարագոյն առիթ է ոգեշնչուելու Քսաններու եւ հայութեան բոլոր նահատակներու պատգամով, մանաւանդ երբ Արցախի լեռները մեզ կը կանչեն եւ կը թելադրեն «Հայեր միացէ՛ք, միացէ՛ք հայեր»:

Միասնականութեան պահը վաղը չէ, այսօր է:

Այսօր, մինչ Հնչակեան կուսակցութիւնը 108-րդ անգամ ըլլալով կ'ոգեկոչէ իր քսան անմահ հերոսներուն յիշատակը, միաժամանակ բոլորս կը գիտակցինք, թէ մեր ազգային կեանքը այսքան տագնապահար չէ եղած անցնող 108 տարիներուն ընթացքին, որքան որ է վերջին երեք տարիներուն՝ 2020-ի 44-օրեայ պատերազմէն ի վեր:

Այսօր այն տպաւորութիւնը ունինք, որ թուրանական ծաւալապաշտական ծրագիրը վերադարձած է գործադրութեան՝ Թուրքիոյ եւ Ատրպէյճանի համագործակցութեամբ, կրկին սպառնալով հայ ժողովուրդի գոյութեան եւ ապագային:

Վերջին տարիներու աշխարհաքաղաքական զարգացումները մեզի կը յիշեցնեն Յեղասպանութեան նախորդած ժամանակաշրջանը: Մե-

րօրեայ այս տարիները նաեւ շատ նման են Մեծ Եղեռնի եւ անոր յաջորդած օրերուն, այն առումով, որ միջազգային ընտանիքը՝ բոլոր մեծ ուժերը անխտիր, վերստին վերածուած են խուլի եւ կոյրի՝ նոյնիսկ մեր բարեկամը համարուողները, ներառեալ քրիստոնեայ պետութիւնները, որոնք աչք խփեցին եւ կը շարունակեն խփել ատրպէյճանական ոճիրներուն դիմաց՝ սկսեալ 44-օրեայ պատերազմէն մինչեւ Լաչինի միջանցքի արգելափակումը եւ արցախցիներուն նկատմամբ ցեղային գոտմի դրսեւորումը: Այդ միջազգային ուժերը 20-րդ դարու առաջին շրջանին անտեսեցին ազգի մը վտարումը իր պապենական հողերէն, ճիշդ այնպէս, ինչպէս կը պատահի Արցախի մէջ այսօր՝ մեր օրերուն:

Սահմանային բացայայտ ոտնձգութիւններ, Արցախի դէմ վայրագ պատերազմ, հազարաւոր նահատակներ, հայկական տարածքներու նկատմամբ բաց ախորժակ, հարիւրաւոր գերիներ, համաձայնութիւններու դրժում եւ ամէնօրեայ թշնամական հռետորաբանութիւն ու ռազմական սպառնալիքներ Հայաստանին, Արցախին եւ հայ ժողովուրդին նկատմամբ: Այս ամէնը կը պատահի միջազգային ընտանիքին աչքին առջեւ, սակայն միեւնոյն լուրջութիւնն է, ինչ կար Յեղասպանութենէն առաջ եւ անոր ընթացքին եւ անկէ յետոյ: Նաեւ զարմանալի անտարբերութեամբ հանդէս կու գայ մեր, այսպէս կոչուած, ռազմավարական դաշնակից Ռուսիան:

44-օրեայ պատերազմը ցոյց տուաւ, որ Հայաստանի ռազմավարական դաշնակից Ռուսիոյ Դաշնութիւնը չի կրնար աջակցիլ մեզի, մանաւանդ երբ ան միւրճուած է Ուքրաինայի պատերազմին մէջ եւ հազարամէկ կախուածութիւններուն թուրքիոյ հետ: Արեւմուտքը իբր կ'ուզէ միջնորդ օժանդակող ըլլալ գալիք խաղաղութեան պայմանագրի կնքման, սակայն մենք գիտենք, որ անոր իսկական նպատակը Արցախի ժողովուրդի ինքնորոշման սատարելը չէ, այլ Ռուսիան տարածաշրջանէն դուրս մղելն է:

Հետեւաբար մենք կը գտնենք, որ Հայաստանի լաւագոյն ընտրանքը ոչ ամբողջութեամբ Արեւելքն է, ոչ ալ ամբողջութեամբ Արեւմուտքը, այլ հայամէտ եւ բազմաբեւեռ քաղաքականութիւն վարելն է: Այդ բազմաբեւեռ քաղաքականութեան եւ միջազգային երաշխաւորներու օժանդակութեամբ եւ աջակցութեամբ պէտք է փորձենք հասնիլ Արցախի հայ բնակչութեան ինքնորոշման իրաւունքի եւ իր պապենական հողերուն վրայ ազատ ապրելու որոշումի իրականացումին:

Յարգելի՛ բարեկամներ, Խաղաղութիւնը Հայաստանի համար ռազմավարական ընտրանք է: Միայն խաղաղութեան եւ դրացիներուն հետ բնականոն յարաբերութիւններու պայմաններուն մէջ Հայաստան կը զարգանայ եւ կը բարգաւաճի: Իսկ խաղաղութիւնը պահելու եւ պաշտպանելու համար մեր հայրենիքը պէտք է ունենայ գերարդիական եւ հզօր բանակ: Ուստի մեր երկրորդ հրամայականը Հայոց Բանակի վերագիւնումն ու վերկառուցումն է: Ձիւղ է, որ վերոնշեալ կէտերը մեր այժմէական եւ հրատապ հարցերն են այսօր, սակայն մենք երբեք պիտի

չզլանանք մեր անժամանցելի դատի հետապնդումէն, քանի որ մեր անցեալն ու ներկան իրարու հետ սերտ կապուած են, գործ ունինք նոյն առաւելապաշտ եւ ծաւալողական ախորժակներ ունեցող համաթուրանական ծրագրի ամենածայրայեղ ներկայացուցիչներուն հետ:

Սիրելի՛ ներկաներ, Գալով Սփիւռք՝ ցաւով կը նկատենք, որ եթէ Հայաստանի մէջ յառաջացած իշխանութիւն-ընդդիմութիւն լարուածութիւնը եւ անհանդուրժողականութիւնը թափանցէ Սփիւռք եւ արմատանայ, ապա ի՞նչ պիտի ըլլայ մեր ժողովուրդին վիճակը, ի՞նչ տեսք պիտի ստանայ Հայաստան-Արցախ-Սփիւռք եռամիասնութիւնը, որով կը հպարտանայինք անցնող տասնամեակներուն:

Վերաւոր Արցախով, տկար Հայաստանով եւ պառակտումի նախանշաններ ցոյց տուող Սփիւռքով, վստահ եղէք անհնար պիտի ըլլայ յաղթահարել գալիք փորձութիւններն ու մարտահրաւէրները:

Յարգելի՛ հանդիսականներ, Մենք այստեղ չենք փորձեր ճիշդի ու սխալի պիտակաւորում ընել, այլ պարզապէս ահազանգ կը հնչեցնենք եւ պատրաստ ենք նոյնիսկ գործնական առաջարկներու՝ մօտեցնելու համար տեսակէտները: Համոզուած ենք, որ թէ՛ ընդդիմութեան, թէ՛ իշխանութեան նպատակը հայ ժողովուրդին բարօրութիւնն է, այնպէս ինչպէս իւրաքանչիւր ազնիւ հայու փափաքն է տեսնել հզօր Հայաստան, անկախ Արցախ եւ կազմակերպուած Սփիւռք: Հետեւաբար, տեսակէտներու մերձեցումը կը պահանջէ հետապնդում, առանց նախապաշարումներու յարգալից երկխօսութիւն: Այսօր, այս բեմէն կը յայտարարեմ, թէ ՄԴՀԿ-ը պատրաստ է ստանձնելու այդ պարտականութիւնը, եթէ իրմէ պահանջուի:

Այսօր Քսանները մեզի կը պատգամեն.

1.- Ինչպէս 108 տարի առաջ անոնք իրենց խորթափանցութեամբ կրցան կանխատեսել գալիք արհաւիրքը, մեզի կը հրամայեն կառչիլ պետականութեան, հեռու մնալ ամէն տեսակի այլամերժական հռետորաբանութեան, եւ անհնարինը ընել՝ պահելու ազգին միասնականութիւնը ի Հայաստան, Արցախ եւ սփիւռս աշխարհի:

2.- Սփիւռքի բոլոր գաղութներուն մէջ դիմադրել թուրքազերիական քաղաքական ներթափանցումին, հակադրել անոնց քարոզչութեան եւ ստեղծել հայաստապատ հանրային կարծիք, ճիշդ ներկայացնել Արցախի հայ բնակչութեան իր բազմադարեայ հողին վրայ ապրելու եւ ինքնորոշուելու իրաւունքը:

3.- Աշխատիլ հայրենի պետականութեան վարկանիշը բարձր պահելու յաջա մեր երկիրներու համաքաղաքացիներուն, հայրենիքի մէջ իշխանութեան հանդէպ մեր համոզումներէն եւ դիրքորոշումներէն անկախ:

4.- Ամէն առիթով բարձրաձայնել Ատրպէյճանի եւ անոր դաշնակից Թուրքիոյ իշխանութիւններուն՝ Արցախի մէջ վարած ազգային գտման եւ ցեղասպանական քաղաքանութիւնը:

Յարգելի՛ բարեկամներ, Պահճ օրհասական է, ամէն մէկ սխալ քայլ կրնայ ճակատագրական

Փրոֆ. Ռիչըրտ Յովհաննիսեանի Յիշատակին

ՅԱՐՈՒԹ ՏԵՐ ԴԱԻԻԹԵԱՆ

Փրոֆ. Ռիչըրտ Յովհաննիսեանի անուան առաջին անգամ հանդիպեցայ 1974-ին, երբ որպէս Պէյրութի Հայկազեան համալսարանի պատմագիտութեան բաժնի ուսանող, պրպտուսներ կ'ընէի ուսումս UCLA-ի մէջ կատարելագործելու կարելիութեանց մասին: Սակայն հագիւ համալսարանը աւարտած, ծագեցաւ Լիբանանի քաղաքացիական պատերազմը եւ փոխուեցաւ կեանքիս ընթացքը, զիս տանելով Սէուտական Արաբիա, փոխան ԱՄՆ-ի: 1989-ին, երբ արդէն ընտանիք կազմած հաստատուեցանք Պըրպէնք քաղաքին մէջ, շուտով առիթը ունեցայ ծանօթանալու իր հետ:

Տարիներու ընթացքին աճեցաւ մեր մտերմութիւնը, երբ ես սիրով ներկայ կ'ըլլայի իր կազմակերպած բոլոր գիտաժողովներուն, իսկ ինք կը բարեհաճէր մասնակցել իմ պատկանած Նոր Սերունդ Մշակութային Միութեան կազմակերպած գիտաժողովներուն: Մեր մտերմութիւնը աւելիով աճեցաւ, երբ բազում անգամներ զինք հիւրընկալեցի «Նոր Սերունդ» հեռուստաժամի շաբաթական յայտագիրներուն վրայ, ընդհանրապէս քննարկութեան նիւթ ունենալով Հայաստանի Գ Հանրապետութեան զարգացումները: Այս ուղիդ եթէր յայտագիրներու ընթացքին է, որ կարգ մը մարդիկ կը փորձէին ձեռնարկել կատարել իր հրատարակած գործերուն վրայ, նոյնիսկ խեղաթիւրելով իր գրութիւնները եւ իրեն վերագրելով հաստատումներ, որոնք ինք չէր կատարած: Ան միշտ բանհամբոյր, բայց բազմանշանակ ժպիտով կ'ընդունէր եւ կը պատասխանէր այդ հարցերուն:

Երբ բաղդատականներ կ'ընէինք Հայաստանի Ա. եւ Գ. Հանրապետութեանց զարգացումներու մասին եւ իր ուշադրութեան կը յանձնէի օրինակներ, երբ նոյն եղելութիւնը հակոտնեայ մեկնաբանման կ'արժանանար, մեկնած անձին կանխակալ մտեցումներէն, այդ նոյն բարեհաճութեամբ ժպիտով կը բացատրէր, թէ որքան դժուար է անկողմնակալ ըլլալ ու չենթարկուիլ աջի ու ձախի ճնշումներուն: Չմոռնանք, որ մանաւանդ մեր վերջին հարիւրամեայ պատմութիւնը աւելի այս կամ այն կողմի գործունէութիւնը արդարացնելու պատմութիւն եղած է, քան՝ դէպքերու քննական վերլուծութեամբ մեր իսկական պատմութեան մատուցումը: Անկողմնա-

կալ պատմաբանը դժբախտաբար միշտ ալ քարկոծուած է աջին ու ձախին, բայց ի վերջոյ ան կ'արժանանայ բոլորի յարգանքին, երբ կը փաստուի իր տեսակէտներուն ճշմարտացիութիւնը:

Երբէք չեմ մոռնար դէպք մը, որ կրնար անհաճոյ հետեւանքներ ունենալ: Իր կազմակերպած դասախօսական ելոյթներէն մէկուն ընթացքին, որ տեղի ունեցաւ UACC եկեղեցւոյ յարակից սրահին մէջ, կը քննարկուէր Հայաստանի այդ ժամանակուան կրթական նախարար Աշոտ Պլէյանի առաջարկած կրթական ծրագիրը, ուր ի միջի այլոց, կը նշուէր երեխաներուն չղասաւանդել եղեռնի արհաւիրքներու մասին, խուսափելու համար անոնց մատուցելու ուղեղներուն վրայ հոգեբանական անյարկի ազդեցութիւններէ: Երբ հարց-պատասխանի ժամանակ խօսք առնելով նշեցի իրական օրինակ մը եւ մասամբ արդարացի գտայ Պլէյանի մտեցումը, հանդիսական մը վազեց իմ կողմը եւ ըստ երեւոյթին կը պատրաստուէր հարուածել զիս ... եթէ չըլլար Փրոֆեսորի սաստուածը:

Մեր վերջին հանդիպումը կայացաւ այս տարուան Փետրուար 5-ին, Պոլսահայ Միութեան սրահին մէջ, ուր Հրանդ Տինքին նուիրուած երեկոյի գլխաւոր բանախօսն էի: Երբ սրահէն ներս մտաւ իր գաւազներէն Արմէնի հետ, ընդառաջեցի դիմաւորել զիրենք: Իր այդ նշանաւոր ժպիտը դէմքին, ինձի ըսաւ. «Քեզի համար եկայ»: Անակնկալի եկայ այդ գովասանքէն ու միայն կրցայ խորին շնորհակալութիւնս յայտնել իրեն: Յաջորդ օրը ել-նամակով դարձեալ շնորհակալութիւններս յայտնեցի իր ներկայութեան համար, որուն ի պատասխան գրեց. «Հակառակ յայտագրի թեքնիք թերիներուն, երեկոն փրկեցիր, յաջող...»: Մեր վերջին նամակագրութեամբ, Ապրիլ 12-ին, իրմէ կը խնդրէի շնորհաւորութիւններս փոխանցել իր դուստրին՝ Անիին, անոր պատրաստած ու ներկայացուցած վաւերագրական հիանալի ժապաւէնին համար, նուիրուած Քըրր ընտանիքի աւանդին: Կը գրէի, որ այդ ժապաւէնը ազդեցիկ տպաւորութիւն պիտի գործէ ամերիկեան շրջանակներու վրայ եւ ծանր հարուած կը հասցնէ եղեռնը ուրացողներու ջանքերուն: Իր պատասխանին մէջ շնորհակալութիւնս յայտնելով կ'ըսէր, որ գրութիւնս մեծ նշանակութիւն պիտի ունենայ Անիին համար, որ բարե-

Փրոֆ. Ռիչըրտ Յովհաննիսեանի Յուղարկաւորութիւնն ու Թաղուը

Անցեալ Չորեքշաբթի, 19 Յուլիս, 2023, երեկոյեան ժամը 7:00ին խուռներամ բազմութեան մը ներկայութեամբ, Մոնթեպելլոյի Ս. Խաչ եկեղեցւոյ մէջ տեղի ունեցաւ կեանքէն հեռացած աշխարհահռչակ գիտնական, Հայաստանի ակադեմիայի ակադեմիկոս փորձեսոր Ռիչըրտ Յովհաննիսեանի յուղարկաւորութեան եկեղեցւոյ կարգը, նախագահութեամբ Արեւմտեան Թեմի Առաջնորդ Գերշ. Տ. Յովնան Արք. Տէրտէրեանի: Ան այս առթիւ կարդաց Ամենայն Հայոց Հայրապետ՝ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. կաթողիկոսի ցաւակցական հեռագիրը: Իսկ Մուշեղ Արք. Մարտիրոսեան կարդաց Մեծի Տանն կրիկիոյ կաթողիկոս Արամ Ա.ի ցաւակցական, կարգացուցեալ նաեւ Թորգոմ Եպս. Տօնոյեանի յղած ցաւակցական գրութիւնը:

Մտի խօսքերով ելոյթներ ունեցան հանգուցեալի անմիջական հարազատները: Բոլոր դամբանախօսներն ալ բարձր գնահատեցին Ռ. Յովհաննիսեանի մեծ վաստակն ու անկորնչելի ներդրումը եւ յատկապէս կոթողային քառահատոր աշխատութիւնը՝ Հայոց պատմու-

թիդն եւ երկար ժամանակ տրամադրած էր անոր պատրաստութեան համար: «Լաւ մնա՛»-ով կ'աւարտէր իր ել-նամակը:

Լաւ վիճակի մէջ էի Յուլիս 10-ին Թանգանիոյ մէջ, հակառակ անոր, որ 7-օրեայ լեռնագնացութիւնէ ետք նոր իջած էի Քիլիմանժարոյի գագաթին: Անակնկալի եկայ երբ համացանցի վրայ կարդացի Փրոֆեսորի մահուան գոյժը: Տխրութիւնս մը համակեց զիս: Ոչ միայն անձնական առումով, որ ա'լ պիտի չվայելէի իր հետ հաղորդակցելու եւ իրմէ գիտելիքներ ու խորհուրդներ ամբարելու հաճոյքը, այլ՝ ազգային

թեան եւ Յեղասպանութեան վերաբերեալ:

Անյուհետեւ, բազմահարկը սգակիրներու, եկեղեցւոյ բակին մէջ, Հայաստանի եւ ՀՅԴ-ի քայլերգերու ներքեւ, եռագոյնով ծածկուած դազաղը գետեղուեցաւ մեռելակառքին մէջ: Տխուր հրաժեշտ մը արդարեւ:

Շաբաթ Յուլիսի 22-ին, 2023, առաւօտեան ժամը 11:00ին Ֆրեդնոյի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ մէջ, տեղի ունեցաւ փրոֆ. Ռիչըրտ Յովհաննիսեանի ազգային թաղումը, որուն ներկայ էին շրջանային եւ գաղութային տարբեր կազմակերպութիւններու ղեկավարներ եւ ներկայացուցիչներ:

Արարողութեան նախագահեց Հիւսիսային Ամերիկայի Արեւմտեան Թեմի առաջնորդ՝ Գերշ. Տ. Յովնան արք. Տէրտէրեան: Աւարտին հանգուցեալին մարմինը ամփոփուեցաւ Ֆրեզնոյի ազգային «Արարատ» գերեզմանատան մէջ:

Մեր ցաւակցութիւնները հանգուցեալի բոլոր հարազատներուն, մասնաւորաբար իր գաւազին «Ժառանգութիւն» կուսակցութեան հիմնադիր՝ Ռաֆֆի Յովհաննիսեանին:

առումով, որ մեզմէ կը բաժնուէր հակայ մը, որուն թողած բացը կարելի պիտի չըլլար լեցնել: Իսկապէս, երբ աչքի առջեւ կ'ունենանք իր կեանքը, գործունէութիւնը եւ թողած աւանդը, անտարակոյս կ'անդրադառնանք, որ անգուգական անձ մը բաժնուեցաւ մեզմէ: Բայց միեւնոյն ժամանակ չենք կրնար երախտապարտ չըլլալ իր թողած հսկայածաւալ եւ մեծարժէք աւանդին համար: Փրոֆեսորը թէեւ մեկնեցաւ այս աշխարհէն, բայց մեզի հետ է, ամէն անգամ որ կը բանանք իր բազմահատոր գործերէն մէկը, ու կը հաղորդուինք իրմով:

DADUR TRAVEL

Blessing of Holy Oil at Etchmiadzin

2023

Guided Trip Led by
Norayr Daduryan

AUTUMN TRIP TO ARMENIA
SEPT 25 - OCT 5 ↗

Trip Includes

- Roundtrip airfare from LAX via Lufthansa Airlines
- Transportation in Armenia
- Hotel accommodation at Marriott Hotel (double occupancy)
- Single Occupancy available for an additional \$600
- 6 lunches/2 dinners
- Entrance fee to all sightseeing destinations

\$3,099 per person
with flight

\$1,699 per person
land only

Book Now
(626) 660-9443
norayrdaduryan@gmail.com

«Ձուարթնոց» Մշակութային Միաւորի Կազմակերպեամբ ՀՀ Նախկին Հիւպատոս՝ Արմէն Բայրուրեանի Դասախօսութիւնը

ԿԱՐԻՆԵ ՏԵՐ ԳԵՈՐԳԵԱՆ

Կար դասախօսութիւն. «Համաշխարհային հայկական սփիւռքն ու հայրենիքը՝ փոխգործակցութեան համակարգ եւ ուղիներ դէպի խտացուած համագործակցութիւն», 6 Յունիս 2023-ին: Դասախօսելու էր ՀՀ նախկին հիւպատոս Արմէն Բայրուրեանը:

Մեր հայրենիքի քաղաքական խառը անցուղարձերի այս մթնոլորտում պահանջուած եւ հրատապ թեմա էր չիչեալ նիւթը, եւ անշուշտ, պատասխաններ ստանալու նպատակով, կարելի էր փութալ լսելու:

Ինչպէս հայկական աւանդական որեւէ ձեռնարկ, ձեռնարկը կը վայելէր Արեւմտեան Թեմի բարեխնամ առաջնորդ՝ Գերշ. Տ. Յովնան արք. Տէրտէրեանի հովանաւորութիւնը, կազմակերպութեամբ «Ձուարթնոց» մշակութային միութեան: Ձեռնարկին բացման խօսքը կատարեց՝ բժիշկ Սիմոն Սիմոնեան: Գեղարուեստական յայտագրին հանդէս եկաւ երգիչ Գագիկ Բաղաբեան, բանաստեղծ Տիար Արմէն Բայրուրեան: Ներկաներուն մէջ կը տեսնուէին փաստաբաններ, բժիշկներ, միութենականներ, կուսակցականներ եւ սովորական ժողովուրդ՝ մենք, որ սպասուած էինք նորութիւնների:

Յարգելի դասախօսը յայտարարեց սկզբից. «Նպատակ եմ դրել մեզ համեմատել միւս ժողովրդների հետ, այսինքն ներկայացնել The best practices, եւ ասեմ՝ չկայ ոչ մի բան, որ բոլորին ընդունելի լինի, մենք կարող ենք վերցնել մեզ յարմարող մասերը»:

Նա ցուցադրեց Ս. Էջմիածնում գտնուող մի խաչ, որ մարմնաւորում է քրիստոնէութիւնը: Դրա վրայ կային յաւերժութիւնը խորհրդանշող երկու նշաններ. այն ունի մի քանի մեկնաբանութիւն՝ հայրենիք-սփիւռք, աշխարհասփիւռ հայրութիւն, առանց սփիւռքի չի կարելի պատկերացնել հայրենիքը:

Հետաքրքրական էր հայերի ծագման մասին վարկածների վերլուծումը. աշխարհում վիճելի հարց է, թէ հայը իր ապրած տեղանքում բնիկ է կամ եկուոր: Դասախօսն ասում էր, թէ այնքան հակասական են եղել կարծիքներն այդ մասին, որ երբ տպագրուել է Հայոց պատմութեան բազմահատորեան, լոյս չի տեսել առաջին հատորը, քանի որ չեն կարողացել համաձայնութեան գալ ընդունելի վարկածի շուրջ: Գիտական տեսակետը դուրս է գալիս յաղթական՝ մենք բնիկ Հայկական լեռնաշխարհից ենք:

Այնուհետեւ դասախօսը ներկայացրեց, թէ միշտ էլ եղել են տեղահանումներ, տուեց հայ ժողովրդի սփիւռքացման պատմականը, եւ որ սփիւռքը մեր մշակույթի կրողն է եղել. «Միթարեաններ, Պոլիս, Թիֆլիս, Նոր Ջուղա, Ամստերդամ, Հալէպ, Պէյրութ, սրանք հանդիսացել են կարեւոր օջախներ: Մենք՝ հայրենիք եւ սփիւռք միաժամանակ ապրող ժողովուրդ ենք, եւ դժուար է դրանք տարանջատել»: Նա նշեց տեղահանման հետ կապուած հայերին բնորոշ որոշ յատկանիշներ. «Մեզ DNA-ով փոխանցուեց ապրել տարբեր տեղերում, հայերը շատ արագ յարմարուած էին նոր վայրում, քանի որ յարգանք ունէին օտար մշակույթի հանդէպ, հայերը գէնք չունէին, դաւանափոխ չէին անում ուրիշներին, նաեւ չունէին պետութիւն, որ զաղտթատիրութիւն անէին: Ու այսպէս ապրում էին, եւ ձեւաւորուում էր ազգային ինքնութիւնը պահպանելու մշակույթը»:

Սփիւռքը կազմաւորուում էր երկու ձեւով՝ կամաւոր հիմունքներով, տնտեսապէս բարգաւաճելու նպատակով, եւ պարտադրուած (induced and forced), ապա դրանք միաձուլուում էին իրար:

Բայրուրեանը ընդգծեց մի երեւոյթ. «Մենք միշտ կենտրոնանում ենք անհատի վրայ: Հաւաքական ի՞նչ ջանք ենք գործադրել: Օրինակ՝ 17-րդ դարում Նոր Ջուղայի հայերը ստեղծել էին համաշխարհային առեւտրի ցանց, նրանք միասնական ձեւով բացել էին դպրոցներ, ուր ուսուցանում էին օտար լեզուներ, թուրքերէն, պատրաստում էին վաճառականներ: 1668 թուին Անգլիան նոյնիսկ առեւտրական պայմանագիր կնքեց հայերի հետ: Եթէ այդ ժամանակ կարողացել էինք, ինչո՞ւ այսօր չկարենանք»:

Ապա բանախօսը ներկայացրեց տեղեկութիւններ եւ վիճակագրական տուեալներ այլ ժողովուրդների եւ նրանց ստեղծած սփիւռքների մասին՝ հրէական, իռլանդական, իտալական եւ այլք: Գետոյական կեանքը, իրար մօտ ապրելը անշուշտ որ նպաստում է տուեալ ազգի սփիւռքի ամրապնդմանը, բայց դա չէր հիմնականը: Օրինակ՝ իտալական սփիւռքի գօրացման գաղտնիքը կայանում էր հետեւեալ նախապայմանների առկայութեամբ.

- ա. Ընտանիքը
 - բ. Կաթողիկէ եկեղեցին
 - գ. Եղբայրութիւնները:
- Դասախօսը նշում էր, որ երկիրները պէտք է տէր կանգնեն

իրենց սփիւռքներին՝ տալով իրանդացիների օրինակը (նրանք աշխարհում 70 միլիոն են): 1990-ականներին իռլանդիայի նախագահ Մերի Ռոբինսոնը կատարեց իր նախանցեալը չունեցող մի յայտարարութիւն՝ ասելով, որ ինքը նախագահն է բոլոր իռլանդացիների՝ թէ՛ ներսի եւ թէ՛ դրսի, եւ պէտք է փայփայել սփիւռքը:

Դասախօսը բարձրաձայնեց եւս մի ցաւոտ հարց՝ հայրենիքից տեղափոխուողներին դաւաճան համարելը:

Շատ հարագատ էր այդ թեման. չիշում եմ, երբ դեռ ուսանող էի Երեւանում, աւարտական տարում արդէն ամուսնացած էի սփիւռքահայ ուսանողի հետ (1975 թուական): Ձէի կարողանում ընկերներիս ասել, որ պիտի մեկնեմ Միրիա, որովհետեւ հայրենադաւուրութիւն էր հայրենիքից հեռանալը: Ու եղան որոշ հայրենասէրներ, ովքեր՝ որպէսզի այդ պիտակը չունենան, մինչեւ վերջ ապրեցին Հայաստանում (իմ հօրաքոյր Անժէլ Գիւրքեանը): Սրանք՝ որպէս օրինակ:

Այս կէտի շուրջ եւս Բայրուրեանը կատարեց լուսաբանումներ. «Այսօր Ամերիկայում ապրում են 23 միլիոն մեքսիկացիներ: Սկզբում տեղափոխուող-

ծակցում են իրար հետ: Գալով կառուցներին, օրինակ, եկեղեցին Հայաստանում աղօթելու տեղ է, իսկ սփիւռքում այն խոշոր կազմակերպութիւն է, որն ընդգրկում է համայնքը, դպրոցը, լեզուն, մշակույթը: Հայաստանում բոլոր ժամանակներում զգուշանում են քաղաքական հետեւանքներից, մեծ պահանջներից (ներդնողը երբեմն ցանկանում է դառնալ նախարար), եւ սփիւռքում միշտ չէ, որ հասկանում են Հայաստանի քայլերը: Եւ բուն պատճառը դարձեալ իրար չիմանալն է: Հայաստանից եկողը պէտք է լսի սփիւռքահային, սփիւռքահայը՝ հայաստանցուն: Հայաստանում պէտք է բացել սփիւռքի ամբիոններ, քանի որ առաջին քայլը գալիս է հայրենիքից: Մենք չենք կարողացել բարձրացնել սփիւռքի հետ մեր գործակցութեան մակարդակը, որով կարող էինք կառուցել հայրենիքը: Երկակի քաղաքացիութիւնը այդ ուղղութեամբ նպաստաւոր շարժում էր: Ի դէպ, շարժումները ինչքան ապաքաղականացած են, այնքան յաջողուում են ծրագրերը»:

Սփիւռքեան մի բնորոշ էջ է նաեւ աւանդական կուսակցութիւնների եւ կազմակերպութիւնների խնդիրը՝ արդեօք դրանք ապրե՞լ են իրենց ժամանակը, դասախօսը

ներին անուանում էին դաւաճաններ: Սակայն 2002 թուականին, Մեքսիկայի 62-րդ նախագահ Վինսենթ Կոքսը յայտարարեց, որ երկրից գաղթողները հերոսներ են, որ կարողանում են յաղթահարել դժուարութիւնները եւ յարատեւել մի նոր երկրում»: Ապա դասախօսը շարունակեց. «1947 թուականին, Իսրայէլից դուրս եկողին կոչում էին դաւաճան, Սակայն 3 տարի ցետոյ փոխեցին մօտեցման ձեւը. որդեգրեցին յատուկ քաղաքականութիւն, երկրի առաջընթացի մէջ ներգրաւեցին իրենց սփիւռքը, որ հայրենիքից դուրս պահպանում էր իր ապրելակերպը, ազգային դիմագիծը՝ առանց լեզուի, առանց հողի եւ օգտակար էր լինում իր հայրենիքին»:

Արտագաղթի հոսքը Հայաստանից սկսուեց 1975-ից, սակայն, ըստ դասախօսի, մեղաւորի այդ բարդոյթը մնաց հայերի մօտ: Պրն. Բայրուրեանը բացատրում էր հայկական սփիւռքի եւ հայրենիքի ունեցած փոխյարաբերութիւնը. «Պէտք է ճանաչել սփիւռքը, պէտք է ճանաչել հայրենիքը: Մեր ուժը տարբեր կարծիքներ ունենալու մէջ է, իսկ տարբեր կարծիքները շահում են փոխադարձ վստահութիւն, երբ գոր-

հարցը տալիս էր ինքն իրեն եւ բոլորին: Ըստ Բայրուրեանի անձնական կարծիքի՝ պէտք չէ դրանք հակադրել մէկը միւսին, դա շատ վնասակար է: Դրսում ապրող հայերի 80 տոկոսը դուրս է այդ կառուցներից, կարեւոր է դուրս մնացած զանգուածների ներգրաւել որքան հնարաւոր է: Պէտք չէ լինի դեկավար լինելու հարց, գործը պէտք է ընթանայ համագործակցութեամբ»:

Ինչպէս բժ. Սիմոնեանը իր խօսքում ասում էր՝ «Հայաստանը կայրութիւնների բախման դաշտ էր», մինչ օրս էլ այն նոյն կարգավիճակում է թէ՛ աշխարհագրականօրէն եւ թէ՛ իր տնտեսական վիճակով:

Երկար էր դասախօսութիւնը, ուսուցողական ուսումնասիրութիւն, իսկ մենք՝ լինելով անհամբեր եւ միշտ սպասելով արագ եզրակացութիւնների եւ որոշումների, ուզում էինք լսել աւելի յստակ բանաձեւումներ մե՛ր հայրենիքի եւ մե՛ր սփիւռքի անելիքների մասին: Յուսանք յարգելի բանախօսի հետ կարելի է հանդիպել այլ առիթներով եւս, ստանալու համար նոր ուղորդումներ՝ կապուած մեր ազգային գործելակերպի հետ:

Գալուստ Կիւլպէնկեանի Յիշատակի Օրուայ Ձեռնարկները Լիզպոնի Մէջ

Տ. Խաժակ Արք. Պարսամեան այս տարի եւս հրաւիրուած էր մասնակցելու Լիզպոնի մէջ Գալուստ Կիւլպէնկեանի յիշատակին նուիրուած ձեռնարկներուն, որոնք տեղի կ'ունենան Յուլիս 20-ին՝ յայտնի հայ գործարարի եւ բարեգործի մահուան տարելիցին:

Արդէն տարիներ շարունակ այդ ձեռնարկներուն անբաժան մաս կը կազմէ, Կիւլպէնկեան մրցանակի պարգեւատրման արարողութիւնը: «Մարդկութեան համար» մրցանակը, 1 միլիոն եւրո մրցանակային գումարը 2020 թուականէն սկսած կը շնորհուի այն անհատներուն եւ կազմակերպութիւններուն, որոնք լուծուածներ կը փնտռեն կլիմայի փոփոխութեան մարտահրաւերները դիմակայելու համար:

Յուլիս 19-ին կայացած հանդիսաւոր արարողութեան յանձնախումբի նախագահ, Գերմանիոյ Նախկին վարչապետ՝ կանցլեր Անկէլա Մերքելը՝ կենսական էքոհա-

լուստ Սարգիս Կիւլպէնկեանի հոգիի խաղաղութեան համար: Արարողութիւնը աւարտեցաւ Խաժակ Սրբազանի «Հոգևոցն հանգուցելոց» արթթբով եւ ելոյթով:

Գովաբանելով Գալուստ Կիւլպէնկեանը, որպէս հայազգի փայլուն գործարար եւ եզակի առատաձեռն ու մարդասէր անձ՝ Սրբազան Հայրը յիշատակեց անոր անթիւ բարեգործական առաքելութիւններէն միայն մի քանի հատը. Լոնտոնի, Քէնսինկթօնի Սուրբ Սարգիս հայկական եկեղեցւոյ հիմնադրումը, Երուսաղէմի Հայոց Պատրիարքարանի լայնածաւալ Կիւլպէնկեան գրադարանի ստեղծումը, Պոլսոյ Սբ ֓րկիչ հայկական հիւանդանոցի հիմնումը: Որպէս Հայ Եկեղեցւոյ նուիրեալ գաւակ ան զգալի մասնակցութիւն ունեցաւ նաեւ էջմիածինի Մայր տաճարի վերականգման:

Սրբազանը իր ելոյթին մէջ ընդարձակ անդրադարձ կատարեց

Հայկազեան Համալսարանի Մաթոսեան ցուցասրահին մէջ, Չորեքշաբթի, 19 Յուլիս 2023ին տեղի ունեցած քիլիմներու գողտրիկ ցուցահանդէսով աւարտին հասաւ Յովհաննէս Շարամբէեանի անուան ժողովրդական արուեստներու թանգարանին հետ համալսարանի ուսանողական արտադասարանային գործունէութեանց գրասենեակի կազմակերպած "weave your own kilim" աշխատանոցը:

Արդարեւ, 5-18 Յուլիս երկարող շրջանին, լիբանահայ Ազգային Միացեալ, Հայ Աւետ. Գոյէճ, Հայ Աւետ. Շամբէան-Թաթիկեան, Հայ Աւետ. Կեդր. Բարձր., Հայ Կաթողիկէ Ս. Խաչ, ՀԲԸՄ, եւ Վահան Թէքեան վարժարաններու 35 աշակերտներ եւ մի քանի ուսուցիչներ մասնակցեցան կարպետ (քիլիմ) հիւսելու դասընթացին, որուն ընթացքին անոնք ոչ միայն ծանօթացան կարպետին եւ սորվեցան զայն հիւսելու վարպետութիւնը, այլեւ հիւսեցին եւ իրենց հիւսած

աւելի քան 60 քիլիմները հանրութեան ներկայացուցին վերոյիշեալ ցուցահանդէսին:

Մասնակից աշակերտները շատ ջերմութեամբ կապուեցան կարպետագործութեան: Անոնք Հայկազեան համալսարանին մէջ օրական երեք ժամ տեւող աշխատանքէն ետք տուն տարին իրենց գործերը՝ ստուր շտորունակելու նպատակով: Գրեթէ բոլորը աւարտեցին իրենց առաջին քիլիմները եւ անցան երկրորդին: Եղան ոմանք որոնք սկսան իրենց երրորդ քիլիմի հիւսքին, ուրիշներ իրենք որոշեցին իրենց հիւսքի նախը, բուրդերուն գոյնը, ոմանք հիւսեցին իրենց անունը:

Աշակերտական առաւօտեան աշխատանոցին կողքին, յեմիջօրէին կազմակերպուած չափահասներու հնգօրեայ աշխատանոցին մասնակցեցան շուրջ 15 հոգի, որոնց գործերը եւս ցուցադրուեցան վերոյիշեալ ցուցահանդէսին, ընդհանուր թիւը հասցնելով 75 ցուցանմուշի:

մակարգերը վերականգնման եւ պաշտպանութեան նպատակով լուծուածներու համար մրցանակակիր յայտարարեց երեք անձգ Պանտի «Ապաի ճանկուտին» համայնքի պետ (Ինտոնեզիա), Սեսիլ Պիպիան Նճէպեթին գործիչ եւ զիւղատնտես (Քամբոճ) եւ Լեւիա Սալկատոն՝ բնապահպան, ձեւաւորող, բեմադրող (Պրագիլ):

Յաղթողներու շնորհակալական խօսքէն ետք, բազմաթիւ պատուաւոր հիւրերու ներկայութեամբ, ելոյթ ունեցան Փորթուկալիոյ Նախագահ Մարսելօ Ռեպելօ տէ Սոգան եւ Գալուստ Կիւլպէնկեան հիմնադրամի նախագահ Անթոնիօ Ֆէյժոն:

Երեկոն եզրափակեց Կիւլպէնկեան նուազախումբին համերգը:

Իսկ Յուլիս 20-ի առաւօտեան, Լիզպոնի Igreja de Nossa Senhora do Rosario de Fatima եկեղեցւոյ մէջ մատուցուեցաւ պատարագ՝ Գա-

բոլորովին այլ ժամանակաշրջանի հայազգի մէկ այլ բացառիկ եւ վառ անհատականութեան Հայոց Հայրապետ, աստուածաբան, քրիստոնէական միասնութեան ռահվիրայ, միջնադարեան երաժշտութեան եւ գրականութեան ակնառու դէմքերէն Սբ. Ներսէս Շնորհալիի կեանքին եւ գործունէութեան:

Սրբազանի համոզմամբ այսօր ալ դիւանագիտութիւնը կրնայ ուղղորդուիլ Սգ Ներսէսի եւ Կիւլպէնկեանի մարդասիրական եւ խաղաղասիրական մօտեցումով այժմեայ ինդիւիդներուն եւ մարտահրաւերներուն առերեսուելու համար: Երկուքին գործունէութիւնն ալ կրնան կենարար օրինակ ծառայել ինչպէս քրիստոնէական միասնութեան որոնման, այնպէս ալ մեր ժամանակակից աշխարհը աղաւաղող կրօնական եւ բարոյական բնոյ-

Հայ Աւետարանական Գոլէճի Հարիւրամեակի Տօնակատարութիւններ Լոս Անճելըսի Մէջ

Celebrating 100 years of Armenian Evangelical College

Los Angeles, CA

Հովանաւորութեամբ Ամերիկայի Հայ Աւետարանական Ընկերակցութեան, Սեպտեմբեր 29-էն Հոկտեմբեր 1, 2023, Լոս Անճելըսի մէջ պիտի նշուի Պէյրութի Հայ Աւետարանական Գոլէճի (ՀԱԳ) հարիւրամեակը:

ՀԱԳ համապիւղեան նշանակութիւն ունեցող դպրոց մըն է, իբրեւ յետեղեռնեան Հայ սփիւռքի առաջին երկրորդական վարժարանը՝ հիմնուած իբրեւ այգպիսին 1923-ին: Անոր աշխարհասփիւղ շրջանաւարտները, ի մասնաւորի Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու (ԱՄՆ) տարածքին, գործուն մասնակցութիւն կը բերեն գաղութային, քաղաքական, կրթական, գիտական, հոգեւոր, մշակութային եւ այլ կառոյցներէ ներս, անկախ իրենց մասնագիտական ասպարէզներուն մէջ իրենց արձանագրած յաջողութիւններէն:

Այս առթիւ, Լոս Անճելըս այգրող խումբ մը շրջանաւարտներ կազմած են յանձնախումբ մը եւ ծրագրած են հետեւեալ ձեռնարկները, Sheraton Universal, Studio City

պանդոկին մէջ.

Ա. Ուրբաթ, Սեպտեմբեր 29, շրջանաւարտներու եւ հիւրերու հաւաք:

Բ. Շաբաթ, Սեպտեմբեր 30, Կլոր Սեղան «Հայ դպրոցը 10 տարի ետք» եւ «Լիբանանի ու ԱՄՆ-ի դպրոցներու համագործակցութեան հեռանկարներ»

Գ. Շաբաթ, Սեպտեմբեր 30, կալա ճաշկերոյթ, նախագահութեամբ ՀԱԳ նախկին աշակերտ Դոկտ. Նուպար Աֆէեանի:

Գ. Կիրակի, Հոկտեմբեր 1, պաշտամունք Լոս Անճելըսի Հայ Միացեալ Ժողովական Եկեղեցիին մէջ:

Նշենք, թէ սոյն ձեռնարկներուն ներկայ պիտի ըլլան եւ իրենց մասնակցութիւնը բերեն Պէյրութէն ՀԱԳ-ի տնօրէն Դոկտ. Արմէն Իւրնէշեան, Հայ Աւետ. Ա. եկեղեցւոյ հովիւ վեր. Ժիրայր Ղազարեան եւ դպրոցի հոգաբարձութեան ատենապետ Պրն. Ներսէս Պաղտոյան:

Արձանագրուելու եւ յաւելեալ մանրամասնութիւններու համար կրնաք այցելել www.aec100.net կայքը:

Աւետիսեան Դպրոցի 2022-2023 Ուսումնական Տարուան Աւարտական Զանգեւը

«Ինչպէս մայր թռչունն է ճախրանքի հանում իր սնուցած, թեւեր առած ձագուկներին, ես էլ ձեզ եմ մաղթում. Գնացէ՛ք ձեր երազանքին ընդառաջ, ճախրէ՛ք համարձակ: Մի՛ թուլացէ՛ք, մի՛ վարանէ՛ք, մի՛ ծուլացէ՛ք: Սովորէ՛ք, աշխատէ՛ք, խիզախէ՛ք: Սիրէ՛ք ու սիրուա՛ծ եղէ՛ք: Գնահատէ՛ք ուսումը, աշխատանքը, իմաստութիւնը...»:

Յուզիչ էր Աւետիսեան դպրոցի տնօրէն Մելանիա Գեղամեանի հրաժեշտի ուղերձը կրթօճախի հերթական՝ եօթերորդ շրջանաւարտներին: Ընդհանրապէս, սիրով շողախուն, յուզումնալից բազմաթիւ պահերով լեցուն, իւրապատուկ ու իւրօրինակ էր 2022-2023 ուսումնական տարուան աւարտական հանդէսը, որին որպէս պատուաւոր հիւրեր մասնակից եղան Ամերիկայի Հայ Աւետարանչական ընկերակցութեան (AMAA) ներկայացուցիչները, բարերարներ, երեւանեան բուհերի եւ դպրոցների ղեկավարներ, ծնողներ, նախկին շրջանաւարտներ:

Տիկին Մ. Գեղամեանի մաղթանքից յետոյ ցուցադրուեց դպրոցի մեծ բարերարին՝ երջանկայիշատակ էդուարդ Աւետիսեանին նուիրուած ֆիլմը: Անհնար էր այն դիտել եւ հիշանքից սիրելի էդի մեղմ ու բարի ձայնը լսել առանց յուզմունքի: Բոլորի հայեացքներն ուղղուած էին բարերարի այրուն՝ տիկին Փամելա Աւետիսեանին, ով, չխախտելով սիրելի ամուսնու հիմնած աւանդույթը, իր խօսքերով, «էդուարդի ոտնահետքերով շարունակում է քայլը դէպի Երեւան, դէպի Աւետիսեան դպրոց»:

Խորիմաստ խորհուրդների իսկական ընտրանի էր AMAA-ի Հայաստանի մասնաճիւղի տնօրէն Արեն Տէյրմէնճեանի ուղերձը մեծ կեանքի շէնքի կանգնած պատանիներին:

Այնուհետեւ հնչեցուեց օրուայ բանախօսի՝ ՀՀ Մարդու իրաւունքների նախկին պաշտպան Արման Թաթոյեանի խօսքը, որն ուղեկցուում է մարտահրաւէրների առաջ

կանգնած հայրենիքին գիտելիքներով պատուար դառնալու մաղթանք-պահանջով:

Վալերիկտորներ Նարէ Բագրատունեանը՝ փայլուն անգլերէնով եւ Մարիա Պետրոսեանը՝ անթերի ոսկեղենիկ հայերէնով ասացին երախտագիտութեան խօսքեր:

Հանդիսութեան պսակը կազմեց Աւետիսեան դպրոցի գլխաւոր

բարերարի՝ Փամելա Աւետիսեանի ելույթը. տիկին Փամելան կամ, ինչպէս մտերմօրէն նրան կոչում են աւետիսեանցիները, սիրելի Փամը խօսեց, պատմեց, իր սրտի խօսքն ասաց. հայերէնով եւ մի՞թէ լինում է սիրոյ ու ջերմութեան աւելի վառ ասպարոց. «Սիրելի՛ շրջանաւարտներ, այդ օրը հարիւր եւ աւելի անգամ ձեզ մաղթեցինք բարի երթ: Հաւատում ենք, որ այդպէս էլ կը լինի: Թող ձեր գլխավերեւում երկինքը անամպ լինի, իսկ հորիզոնները՝ միշտ բաց ու կանչող»:

Յայտագրի ընթացքին ելույթ ունեցան Նաեւ «Փարոս» կամերային երգչախումբը (ղեկավար՝ Բաֆֆի Միքայէլեան)՝ լուսայիշատակ էդր. Աւետիսեանի սիրած մեղեդիների հիասքանչ կատարումներով եւ ՀՀ վաստակաւոր արտիստ, դիրիժոր Սերգէյ Սմբատեանի «Երաժշտութիւն յանուն ապագայի» մշակութային հիմնադրամի կրթաթոշակառու տաղանդաւոր պատանիների նուագախումբը:

ՀՀ եւ Աւետիսեան դպրոցի դերօջանների ներքոյ եւ ծափողջոյնների ուղեկցութեամբ շրջանաւարտներն ստանում են հաւաստագրեր: Այնուհետեւ՝ գլխարկների նետման «դասական» արարողութիւն, Հայաստանեայց Աւետարանական եկեղեցու աւագ հոգեւոր հովիւ վերապատուելի Յովհաննէս Յովսէփեանը հնչեցնում է առաքելական օրհնութիւն, որին միանում է լեփլեցուն դահլիճը:

Թւում է՝ աւարտական հանդէսն անցաւ բոլոր «կանոններով», բայց Յունիսի 12-ի հանդէսը սովորականից շատ տարբեր էր:

Հայ Սեփականատերերի Պատկանող AJR Trucking Ընկերութիւնը Երկու Մրցանակի Եւ Արժանացել ԱՄՆ-ի Փոստային Համաժողովում

Միացեալ Նահանգների փոստային ծառայութեան խոշորագուն փոխադրողներից մէկը՝ AJR Trucking ընկերութիւնը Մայիսի 21-24-ը Հիւսիսային Քարոլինայի Շարլոթ քաղաքում անցկացուած Ամերիկայի Ազգային փոստային ֆորումին (NPF) փոստային ծառայութեան (USPS) կողմից արժանացել է երկու բարձրագոյն մրցանակների: Ազգային փոստային ֆորումին մասնակցել են ոլորտի աւելի քան 4000 ներկայացուցիչներ:

ԱՄՆ փոստային ծառայութեան գլխաւոր տնօրէն Լուի Դեյվիդը այլ բարձրաստիճան ղեկավարների հետ մէկտեղ AJR Trucking-ի գործադիր տնօրէն Յակոբ Խուրդիկեանին յանձնեցին 2 մրցանակները՝ «Մատակարարի գերազանցութիւն 2022» եւ «Տարուայ տրանսպորտային գործընկեր 2023»:

Առաջին մրցանակը շնորհուում է այն մատակարար ընկերութիւններին, որոնք տեխնոլոգիական գործընթացում նորարարու-

կում է հաւատարիմ մնալ որակի, առաքման, վարչական արդիւնաւետ կառավարման, ճշտապահութեան եւ գերազանցութեան դրսեւորման ամենաբարձր չափանիշներին համապատասխանող ծառայութիւններ մատուցելու սկզբունքին: Այս մրցանակները վկայում են այն մասին, որ ծառայութեան որակը, որին մենք ձգտում ենք, պահանջում է շարունակական ջանք եւ նուիրուածութիւն: Մենք շնորհակալութիւն ենք յայտնում Միացեալ Նահանգների փոստային ծառայութեանը՝ մեզ այս մրցանակներին արժանացնելու համար», - մեկնաբանել է AJR Trucking-ի գլխաւոր տնօրէն Յակոբ Խուրդիկեանը:

Որպէս ամերիկեան փոստ տեղափոխող ընկերութիւն՝ AJR Trucking-ը իր կայուն տեղն է ապահովել փոստային ծառայութիւն մատուցող ամերիկեան ընկերութիւնների լաւագոյն տասնեակում: Ընկերութեան գլխամասը գտնուում է Գալիֆորնիա նահանգի Քամփթըն

թիւն են ներդրել կամ արձանագրել պայմանագրային պահանջների բացառիկ կատարում՝ միաժամանակ ապահովելով բարձր որակ եւ ժամանակին մատակարարում:

Երկրորդ մրցանակը նախատեսուած է փոստային ծառայութեան այն մատակարարների համար, որոնց տրանսպորտային առաքման կատարողականութեան ցուցանիշները գերազանց են, միեւնոյն ժամանակ ակտիւօրէն նպաստում են արտանետումների նուազեցմանը եւ ունեն ռազմավարական ծրագիր՝ ուղղուած ապագային միտուած էլեկտրական տրանսպորտային միջոցների ներդրմանը: Ի դէպ դա լիովին համահունչ է փոստային ծառայութեան «առաքում Ամերիկայի համար» ծրագրին:

«AJR Trucking-ը շարունա-

քաղաքում, իսկ գրասենեակներն ու տրանսպորտային տերմինալները տարածուած են ամբողջ երկրով մէկ:

AJR Trucking-ը հիմնադրուել է 1984 թուականին եւ ամերիկեան փոստին տրանսպորտային ծառայութիւններ է մատուցում աւելի քան 30 տարի: Հայր եւ որդի Խուրդիկեաններն այս ընկերութիւնը ձեռք են բերել 2007 թուականին: Աւելի քան 15 տարի առաջ ամէն ինչ սկսուեց 8 բեռնատարով՝ \$940,000 եկամուտ ապահովող, իսկ այժմ աւտոպարկում ընկերութիւնն ունի աւելի քան 500 հիմնականում նորագոյն բեռնատար:

Հարաւային Գալիֆորնիայի համալսարանի (USC) Մարշալի անուն պիզնես ֆակուլտետն աւար-

97 Տարեկանին Կեանքին Հեռացալ Թորգոմ Փոստաճեան

Յաւով վերահասու եղանք գաղութի ծանօթ անձնաւորութիւններէն՝ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ նախկին միաբան Թորգոմ Փոստաճեանի մահուան լուրին 97 տարեկանին:

Հանգուցեալը ծնած է 1926ին Վանք (Արաբկիր), կուսակրօն քահանայ ձեռնադրուած է 25 Մայիս 1947ին, օծակիրցներ ունենալով Եղիշէ արեղայ Կիզիրեանն ու Շահէ արեղայ Աճէմեանը:

Թորգոմ Փոստաճեան գիտական աշխատակիցը եղած է հայ ձեռագորագիտութեան մեծանուն վաստակաւոր Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Գարեգին Ա. Յովսէփեանց կաթողիկոսին (1867-1952): Անոնք միասնաբար ուղեւորուելով Երուսաղէմ, Հայոց Ս. Յակոբայ վանքին ձեռագրատան մէջ, ուսումնասիրութիւններ կատարելով լոյս ընծայած են «Յիշատակարան Հայ Ձեռագրաց» պատկառելի հատորը:

Այնուհետեւ երիտասարդ հոգեւորականը կ'ուղեւորուի Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներ: Երջան մը ետք կը հրաժարի Կիլիկիոյ միաբանութենէն եւ կ'ընդգրկէ աշխարհիկ կեանքը: Հանգուցեալը հաստատուելով Գալիֆորնիա, կ'ունենայ բեղուն գործունէութիւն, մասնաւորաբար կը թափանցի բնագաւառներուն մէջ: Ան կը հանդիսանայ առաջին տնօրէնը Մոնթեպելլոյի Մեսրոպեան ազգային վարժարանին: Գործնապէս կ'աջակցի հայ գաղութի ծաղկումին, մասնակցելով տարբեր կառոյցներու օգտաշատ նախաձեռնութիւններուն՝ նիւթապէս եւ բարոյապէս:

Ունի հայ գաղութի եւ հայ դատի հետ առնչուող շահեկան ուսումնասիրութիւններ եւ հրատարակութիւններ:

Լոյս յաւերժի ճամբորդին եւ հանգիստ իր յոգնաբեկ աճիւններուն:

«ՄԱՍԻՍ»

Քսաններու Յիշատակում Սիւնիի Մէջ

Շարունակուած էջ 13-էն

րուն՝ ներառեալ ազատութեան եւ պետական անկախութեան համար, նոյնիսկ կեանքի գնով վճարուած պայքարի ելած արցախցիներուն համար»:

Աւստրալիոյ Հայ Աւետարանական Ընկերակցութեան նախագահ եւ գործադիր տնօրէն Վեր. Դոկտ. Գրիգոր Եղիշէան Վեր. Դոկտ. Գրիգոր Եղիշէանի մէջ յառաջացած մարդասիրական ճգնաժամին մասին: «Ինչքան ալ արիւնաքամ, մեր երկիրը ապրելու եւ երազելու երկիր է, ոչ թէ մեռնելու կամ յուսահատ ըլլալու», ըսաւ ան:

Ռայտ քաղաքի քաղաքապետ Սարգիս Ետեմեան իր խօսքը սկսաւ գնահատելով Հնչակեան կուսակցութեան աշխուժութիւնը եւ յիշեց կուսակցութեան հետ իր երկար տարիներու ծանօթութիւնն ու համագործակցութիւնը: Անոր համաձայն, հայկական ուժերու միջեւ պառակտում կ'ըլլայ երբ գործի պակաս ըլլայ, ուստի անհրաժեշտ է աշխատանքը: Ետեմեան ապա խօսեցաւ Աւստրալիոյ մէջ հայ ժողովուրդի ազգային կեանքին մասին, մասնաւորաբար կեդրոնանալով երիտասարդներու դերակատարութեան վրայ, անոնց կոչ ուղղելով աշխոյժ դեր խաղալու աւստրալական տեղական զոյգ կուսակցութիւններուն մէջ՝ վերջի վերջոյ ծառայելու համար նաեւ հայրենիքին: Ան առաջարկեց ճնշել աւստրալացի քաղաքական գործիչներուն վրայ: «Մեր գոյութեան իմաստը մեր հայրենիքն է՝ Հայաստանը», յիշեցուց Ետեմեան եւ կոչ ուղղեց որեւէ պաշտօն ծառայեցնե-

լու հայրենիքի շահերուն:

Գեղարուեստական բաժնով, Զանի Նազարեան Օգճեան ասումնաբեց Գառնիկ Աղաբաբեանի «Պայագիտ»ը, իսկ Վարդան Սվազլեան երգեց «Նպատակիս Հասնիմ» երգը:

Թեմական խորհուրդի եւ Ազգային Աւստրալիոյ Օրուայ Խորհուրդի փոխատենապետ Դոկտ. Ստեփան Գրգեաշարեան խօսեցաւ «Սփիւռք-Հայրենիք Մերձեցում» ի մասին, անդրադառնալով կարեւոր երեք գործօններու՝ հայրենիք եւ սփիւռք հասկացողութեան իմաստը, սփիւռքի հոգեկան վիճակը եւ ներուժը, ու վերջապէս ակնարկ նետել կորսուած առիթներուն՝ ապա խօսիլ ապագայի մասին:

Աւստրալիոյ եւ Նոր Զելանտայի հայոց թեմի առաջնորդ Բարձր. Տէր Հայկազուն Արք. Նաճարեան նշեց, որ մենք տակաւին դաս չենք առած մեր անցեալի արդէտներէն, յիշեցնելով, որ հայուն միակ ընտրանքը միասնութիւնն է: «Այս մարդիկ երբ կը կախուէին, հաւանաբար ազատէին, եթէ ուրանային իրենց ինքնութիւնը: Սակայն անոնք ոչ միայն չուրացան, այլ կախողանէն մարգարէաբար խօսեցան հազարներու գալիքին եւ Հայաստանի անկախութեան մասին, թէեւ այդ օրերուն մէկը պիտի չհաւատար, որ կարելի է դէմ դնել Օսմանեան բանակի լաւագոյն ստորաբաժանումներուն: Ահա՛ հայուն ուժը, երբ ան միանայ եւ մէկ բռունցք դառնայ», ըսաւ Առաջնորդ Սրբազանը:

Քսան կախողաններու նահատակութեան 108-րդ տարելիցի ոգեկոչումին հանդիսութիւնը եզրափակեցաւ Սարգարապատի յարթերով:

Քսան Կախողաններու Հանդիսութեան

Շարունակուած էջ 14-էն

հետեւանքներ ունենալ, իւրաքանչիւրս իր ըսելիքն ու ընելիքը ունի, բայց համադրուած եւ համակարգուած պէտք է ըլլայ:

Սիրելի՛ հանդիսականներ, Քիչ ետք այս հանդիսութիւնը վերջ պիտի գտնէ եւ պիտի երթանք մեր տուները, Քսաններու եւ հայ ազգի բոլոր նահատակներու հայրենասիրական ոգիով ներշնչուած: Միշտ յիշենք, որ բիւրաւոր նահատակները իրենց երկնային բարձունքէն կը հսկեն մեզ, մենք պար-

տաւոր ենք ըլլալ անոնց կտակին հաւատարիմ ժառանգորդները, այլ ճանապարհ չունինք, քան անմնացորդ ծառայել հայ ժողովուրդի բարօր ապագային համար:

Մօտեցած է վերջին գուպարի պահը, ըլլանք պատրաստ եւ զգօն: Փարամազը մեզի պատգամեց. «Հայը կաթիլ առ կաթիլ կը մեռնի. հայը մէկ անգամ ալ պիտի մեռնի, որ յաւերժ ապրի»:

Փառք Քսաններուն: Կեցցեն Հայաստանն ու Արցախը: Կեցցէ՛ հայ ժողովուրդը:

Գալուստ Կիւլպէնկեանի Յիշատակի Օրուայ

Շարունակուած էջ 17-էն

թի բախումներու վերացման ճանապարհին:

Առիթէն օգտուելով, ան համառօտ ներկայացուց Սբ. Ներսէս Շնորհալիի այս յօբելանական տարուան նուիրուած վատիկանի մէջ կայանալիք տօնակատարութիւններու ծրագիրը: Ան առանձին կերպով ներկայացուց Հայոց Հայրապետի քրիստոնէական երկխօսութեան գաղափարի երեք լեւակները «Սիւններ», այն է Միասնութիւն, Մարդասիրութիւն եւ Շնորհ, որոնք հիմք կը հանդիսանան Շնորհալիի ոգեկոչման ձեռնարկներուն համար, նշելով, որ այդ նոյն սկզբունքները կեդրոնական դարձան նաեւ Գալուստ Կիւլպէնկեանի մարդասէրի եւ բարեբարի, ամբողջ ստեղծարար կեանքին ընթացքին:

Եկեղեցական արարողութենէն առաջ Սրբազան Հայրը այցելեց Գալուստ Կիւլպէնկեան հիմնադրամի գրասենեակը, ուր հանդիպում ունեցաւ նախագահ Անթոնիօ Ֆեյժոյի եւ հիմնադրամի հոգաբարձուներու խորհուրդի այլ անդամներու հետ: Ապա առանձին գրոյց ունեցաւ Կիւլպէնկեան ընտանիքի ներկայացուցիչ ու հաստատութեան հոգաբարձուներու խորհուրդի մշտական անդամ Մարտին Եսայեանի եւ հիմնադրամի հայկական բաժնի տնօրէն Ռազմիկ Փանոսեանի հետ:

Յուլիս 19-ի երեկոյեան, Խաժակ Սրբազանի այցելութեան առիթով, Ռազմիկ Փանոսեանի հրաւերով, ընթրիք տեղի ունեցաւ Լիզպոնի հայկական Արարատ ճաշարանին մէջ, որուն մասնակցեցան տեղի հայ համայնքի խումբ մը ներկայացուցիչներ:

Հայ Սեփականատերերի Պատկանող

Շարունակուած էջ 18-էն

տելուց յետոյ Յակոբ Խոզդիկեանը մշակեց ընկերութեան ռազմավարական ուղղութիւնը եւ ապահովեց դրա զարգացումը՝ ժամանակի ընթացքում ստանձնելով գործադիր տնօրէնի պաշտօնը: Նրա հայրը՝ Խաչատուրը, ընկերութեան նախագահն է՝ ապահովելով կազմակերպական կառոյցի ներդաշնակութիւնը:

Ի դէպ AJR Trucking-ը dispatcher-ի ծառայութիւններ մատուցող կեդրոններ ունի նաեւ Հայաստանում եւ Մեքսիքոյում:

Ընկերութիւնը երեք անգամ արժանացել է Արծուի ոգի մրցանակի, որը շնորհուել է ԱՄՆ փոստային ծառայութեան կողմից՝ «արագ փոխադրումների բարձր որակով կառավարման համար»: Իսկ «Heavy Duty Trucking (HDT)» ամսագիրն էլ AJR Trucking-ը ճանաչել է «HDT 2022 լաւագոյն կանաչ փոխադրմիջոցը», որն առաջնորդում է ԱՄՆ բեռնափոխադրումների բնագաւառի կանաչ յեղափոխութիւնը:

Նպատակ ունենալով ստեղծել աւելի «կանաչ ապագայ» բեռնափոխադրումների ոլորտում՝ ընկերութեան գործարար մշակոյթը հիմնուած է նորարարութեան եւ բնապահպանական սկզբունքների խստագոյն պահպանման սկզբունքի վրայ: AJR Trucking-ը ը շահա-

գործում է սեղմուած բնական գազով (CNG) աշխատող աւելի քան 115 բեռնատար, որը նպաստել է 130 հազար տոննա ջերմոցային գազերի արտանետումների կրճատմանը՝ նուազեցնելով աւելի քան 28 հազար մեքենայի շահագործումը, որը համարժէք է 2 միլիոն 170 հազար ծառերի տնկմանը: U.S. Gain-ի հետ համագործակցաբար ընկերութիւնը Քամպթընի իր տարածքում նաեւ շահագործում է CNG գազալցակայան, որն օգտագործում է վերականգնող բնական գազ (RNG) եւ սպառման նպատակով մատակարարում այն ինչպէս իր բեռնատարներին, այնպէս էլ հանրութեանը: Շուտով կը շահագործուեն CNG-ով աշխատող եւս երկու գազալցակայաններ:

AJR Trucking-ն առաջինն էր երկրում, որ օգտագործել է սեղմուած բնական գազով աշխատող բեռնատարների մի քանի նոր տեսակ եւ 2022 թուականին իրականացրել է Քենուորթի (Kenworth) նոր սերնդի էլեկտրական շարժիչներով բեռնատարների ամենամեծ պատուէրը, որն առ այսօր չի գերազանցուել: Ընթացիկ տարուայ սկզբին AJR Trucking-ը պատուիրել է 50 ջրածնային վառելիքի շարժիչով աշխատող նշանաւոր Նիքոլա (Nikola) բեռնատարների երկրում առաջին խմբաքանակը՝ կանաչ բեռնափոխադրամիջոցների շարքը համալրելու նպատակով:

Հայաստանի Ֆուտբոլի Հաւաքականը Պահպանած Է Դիրքը ՖԻՖԱ-ի Դասակարգման Աղիւսակին Մէջ

Հայաստանի ֆուտբոլի ազգային հաւաքականը պահպանած է դիրքը ՖԻՖԱ-ի դասակարգման աղիւսակին մէջ: Վարկանիշային նոր աղիւսակին մէջ Հայաստանի ընտրանին կրկին 90-րդն է, ինչպէս նախորդ ամիս: Դասակարգման աղիւսակի լաւագոյն տասնեակին մէջ դարձեալ փոփոխութիւն չկայ: Միմեանց կը յաջորդեն՝ Արժանթինը, Ֆրանսան, Պրագիլը, Անգլիան, Պելճիքան, Խրուաթիան, Հոլանտան, Իտալիան, Փորթուգալը եւ Սպանիան:

Լուկաս Սելարայեանի Կողմ Նպաստած Է «Քոլամպուս Քրիւի» Յաղթանակին

Հայաստանի ֆուտբոլի ազգային խումբի չորսակող Լուկաս Սելարայեանի կողմ նպաստած է ակումբի յաղթանակին: Ամերիկեան MLS-ի հերթական հանգրուանին «Քոլամպուս Քրիւի» մրցեցաւ «Սենթ Լուիս Սիթի»-ի հետ եւ առաւելութեան հասաւ 2:1 արդիւնքով: «Քոլամպուս Քրիւի» առաջին կողմ նշանակած է Հայաստանի ֆուտբոլի հաւաքականի չորսակող Լուկաս Սելարայեանը: Վերջինս MLS-ի ընթացիկ մրցաշրջանին արդէն իսկ դարձած է 11 կողմ հեղինակ:

«Կրասնոտարը» Մերժած Է Սպերցեանի Փոխադրման Հետ Կապուած «Այաքսի» Առաջարկը

Ռուսական «Կրասնոտար» ֆուտբոլային ակումբը մերժած է «Այաքսի» իտալարտ Սպերցեանի փոխադրման հետ կապուած առաջարկը: Այս մասին կը գրէ Sport-express-ը: Ըստ պարբերականի, «Կրասնոտարի» համար անընդունելի է Սպերցեանի փոխադրման համար առաջարկուող 8,5 միլիոն եւրո առաջարկը: Նախապէս իտալարտ Սպերցեանի տեղափոխութեան մասին գրած էր սպորտային լրագրող Ֆապրիցիո Ռոմանոն: Սպերցեանը Ռուսաստանի նախորդ առաջնութեան մասնակցած է 28 խաղի, դարձած է 10 կողմ եւ 12 կողային փոխանցման հեղինակ:

«Լացիոն» Ու «Տինամոն» Համաձայնութեան Հասած Են Արսէն Զախարեանի Տեղափոխութեան Հարցով

Մոսկուայի «Տինամոն» ու Իտալիայի փոխ ախոյեան Հոռմի «Լացիոն» համաձայնութեան հասած են 20-ամեայ կիսապաշտպան Արսէն Զախարեանի տեղափոխութեան հարցով, կը հաղորդէ Gianlucadimarzio.com-ը: Տեղափոխման գումարը կը կազմէ 10 միլիոն եւրո, նախատեսուած է նաեւ 4 միլիոն եւրո նուէր: Աւելի վաղ ռուսական մամուլը գրած էր, որ Արսէն Զախարեանին ձեռք բերելու մտադրութիւն ունի հոլանտական «Ֆեյենորտը», որ անոր տեղափոխման համար առաջարկած է 8 միլիոն եւրո, սակայն «Տինամոն» տեղափոխութենէն կ'ակնկալէ 15 միլիոն եւրո: Անցած մրցաշրջանին Զախարեանը Ռուսաստանի առաջնութեան եւ գաւաթի խաղերուն մասնակցած է 37 հանդիպման, նշանակած է 5 կողմ, կատարած է 7 կողային փոխանցում:

Հայաստանի Մէջ Աշնան Կը Կայանայ Հերթական Մեծ Միջազգային Մրցաշարը

Հայաստանի կառավարութիւնը չգեղուցուող հարցերու փաթեթին մէջ ընդունեց որոշում, որով կ'ապահովուի Սամպոյի աշխարհի առաջնութեան կատարումը Հայաստանի մէջ: Վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան ըսաւ. «Աշնան հերթական մեծ միջազգային մրցաշարն է որ տեղի պիտի ունենայ: Յաջողութիւն կը մաղթեմ մեր մարզիկներուն»: Սամպոյի աշխարհի առաջնութիւնը տեղի կ'ունենայ Նոյեմբերի 10-ին եւ կ'աւարտի Նոյեմբերի 12-ին:

Մեսիի Յաղթական Կողմ Նորամուտի Խաղին

Աշխարհի ախոյեան Արժենթինի հաւաքականի 36-ամեայ չորսակող Լիոնել Մեսին յաղթական կողմ հեղինակ դարձաւ «Ինթեր Մալմի» հետ իր նորամուտի խաղին: Ամերիկեան խումբը Լիկաներու գաւաթի (Leagues Cup, ԱՄՆ-ի եւ Մեքսիքոյի խումբերու մասնակցութեամբ) խաղին մրցեցաւ մեքսիկական «Քրուզ Ազուլի» հետ եւ յաղթեց 2:1 արդիւնքով: Լիոնել Մեսին ՄԼՍ-ը ներկայացնող խումբի պահեստայիններու մէջ էր եւ փոխարինման դուրս եկաւ 54-րդ վայրկեանին: Յաղթական կողմ նշանակեց աւելացուած չորրորդ վայրկեանին տուգանայինէն: Խաղին ներկայ եղած են նշանաւոր ամերիկացի թենիսիստուհի Սերենա Ուիլյամսը ամուսնին՝ ամերիկացի գործարար Ալեքսիս Օհանեանի հետ, ամերիկահայ հեռուստաստղ Քիմ Քարտաշեանը գաւակներուն հետ, նշանաւոր ամերիկացի պասթեթպոլիստ Լեպրոն ձեյմսը: Ակումբի անգլիացի համասեփականատէր Տէյլիտ Պեքհեմ եւս ընտանիքի հետ հետեւեալ է խաղին:

«Մանչեսթըր Եունայթըտ» Պարտութեան Մատնեց «Արսենալին»

ԱՄՆ շրջագայութեան մեկնած Անգլիոյ փոխախոյեան Լոնտոնի «Արսենալն» ու «Մանչեսթըր Եունայթըտը» ընկերական հանդիպում ունեցան Նիու ձըրրզիի մէջ: 2:0 արդիւնքով առաւելութեան հասաւ «Մանչեսթըր Եունայթըտը»: Հոլանտացի էրիկ տեն Հափի գլխաւորած խումբէն առաջին խաղակէսին աչքի ինկան փորթուկալցի կիսապաշտպան Պրոնու Ֆերնանտեսը եւ անգլիացի կիսապաշտպան Ջեյթոն Սանչոն:

Երլինկ Հոլանտի Տուպը Նպաստեց «Մանչեսթըր Սիթիի» Յաղթանակին

Անգլիոյ ախոյեան, գաւաթակիր, Ախոյեաններու Լիկայի գաւաթակիր «Մանչեսթըր Սիթին» Թոքիոյի մէջ ընկերական հանդիպում ունեցաւ ճափոնական «Եոքոհամայի» հետ: «Սիթի» առաւելութեան հասաւ 5:3 արդիւնքով: Հիւրերու կազմէն երկու կոեի հեղինակ դարձաւ նորուեկիացի չորսակող էրլինկ Հոլանտը:

Ֆորմուլա-1. Մաքս Ֆերստապենի 7-րդ Անընդմէջ Յաղթանակը

«Ռետ Պոլի» հոլանտացի մրցարշաւոր Մաքս Ֆերստապենը 7-րդ անընդմէջ յաղթանակը արձանագրեց Ֆորմուլա-1-ի հանգրուաններուն: Աշխարհի ախոյեանի յաղթանակով աւարտեցաւ Հունգարիոյ Մեծ մրցանակը: Այս մրցաշրջանին Ֆերստապենը 9-րդ յաղթանակը արձանագրեց, իսկ իր արհեստավարժ ասպարէզին մէջ՝ 44-րդը: